

ມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ
ຄະນະ ເສດຖະສາດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ

ວິຊາ

ການບໍລິຫານການເງິນ
Financial Management

ຂຽນໂດຍ:

ປທ. ໄພວັນ ປຸນນາລີ

ປທ. ນ. ອຸລາວຽງ ສິມສັກໄຊ ສິມແພງ

ປທ. ສິດທິວິກອນ ເພັງສະຫວັດ

ປຕ. ຄຳສອນ ຢ້າຢັງຊີ

ກວດແກ້ໂດຍ:

ປທ. ນ. ລັດຕະນາ ອິນທະວິຈິດ

ຫຼວງພະບາງ, 2018

ຄຳນຳ

ປຶ້ມຕຳລາ ການບໍລິຫານການເງິນ ເຫຼົ່ານີ້ໃຊ້ສຳລັບນັກສຶກສາລະດັບປະລິນຍາຕີບໍລິຫານທຸລະກິດ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ ເພື່ອເປັນປະກອບການຮຽນໃຫ້ແກ່ນັກສຶກສາ ເພື່ອຮຽນຮູ້ບໍລິຫານການເງິນໃນອົງກອນທຸລະກິດຕ່າງໆໄດ້ແກ່: ການພະຍາກອນ ແລະ ການວາງແຜນທາງການເງິນ, ການຕັດສິນໃຈການລົງທຶນ, ການບໍລິຫານຊັບສິນ ແລະ ການຈັດຫາເງິນທຶນຂອງກິດຈະການ, ການປະສານງານ ແລະ ການຄອບຄຸມກິດຈະກຳທາງການເງິນ.

ການຂຽນໄດ້ພະຍາຍາມຂຽນເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາ ແລະ ຜູ້ສົນໃຈໃຫ້ເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍໆ ໃນຮູບແບບການນຳສະເໜີ, ການອະທິບາຍ, ຕົວຢ່າງປະກອບ ແລະ ຂັ້ນຕອນການຄຳນວນ ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາເຂົ້າວິເຄາະໃບລາຍການທາງການເງິນ, ການປະເມີນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈໃນທາງການເງິນດ້ວຍເຄື່ອງມືທາງການເງິນ ເພື່ອການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປະກອບທຸລະກິດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ການຂຽນ ວິຊາບໍລິຫານການເງິນເຫຼົ່ານີ້ ມີຂອບເຂດຈຳກັດທາງດ້ານເວລາ ແລະ ປຶ້ມຕຳລາທາງທຸລະກິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງມາປະຫຍຸກໃຊ້, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງມີຫຼາຍຈຸດທີ່ຈະຕ້ອງມາແກ້ໄຂເຊັ່ນ: ຄຳສັບ-ສຳນວນທີ່ປະຫຍຸກໃຊ້ໃນທາງທຸລະກິດ, ຄວາມບໍ່ສັດເຈນໃນການຂຽນ, ຄວາມຜິດຜາດໃນການພິມ ແລະ ອື່ນໆ ຜູ້ຂຽນຈະຂໍນ້ອມຮັບໄວ້ ເພື່ອຈະເຮັດໃຫ້ການປັບປຸງແກ້ໄຂໃນໂອກາດຕໍ່ໄປ.

ຜູ້ຂຽນຫວັງວ່າປຶ້ມຕຳລາເຫຼົ່ານີ້ຈະມີຜົນປະໂຫຍດໃກ້ແກ່ນັກສຶກສາ ແລະ ຜູ້ສົນໃຈທົ່ວໄປ, ຫາກຜູ້ອ່ານທ່ານໃດມີຂໍ້ສະເໜີ ແລະ ຄຳຄິດເຫັນໃດໆເພື່ອປັບປຸງປຶ້ມເຫຼົ່ານີ້ໃຫ້ດີຂຶ້ນ ຂໍຄວາມກະລຸນາຕິດຕໍ່ຜູ້ຮຽບຮຽງ ທີ່ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ.

ປທ. ໄພວັນ ປຸນນາລີ

ປທ. ນ. ອຸລາວຽງ ສິມສັກໄຊ ສິມແພງ

ປທ. ສິດທິວິກອນ ເພັງສະຫວັດ

ປຕ. ຄຳສອນ ຢ່າຍິງຊີ

ພາກວິຊາການເງິນ ແລະ ການບັນຊີ

ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ

ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ

ສາລະບານ

ເນື້ອໃນ	ໜ້າ
ບົດທີ 1 ຄວາມຮູ້ເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບການບໍລິຫານການເງິນ.....	1
1.1 ຄວາມໝາຍກ່ຽວກັບການບໍລິຫານການເງິນ.....	1
1.1.1 ຄວາມໝາຍຂອງການເງິນ.....	1
1.1.2 ປະເພດຂອງການເງິນ.....	2
1.1.3 ຄວາມໝາຍຂອງການບໍລິຫານການເງິນ.....	2
1.2 ຄວາມສໍາຄັນຂອງການບໍລິຫານການເງິນ.....	2
1.3 ເປົ້າໝາຍໃນການບໍລິຫານການເງິນ.....	3
1.4 ໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນ.....	6
1.5 ໂຄງສ້າງການເງິນໃນອົງກອນ.....	7
ບົດຝຶກຫັດ 1.....	7
ບົດທີ 2 ຕະຫຼາດການເງິນ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ.....	8
2.1 ຄວາມໝາຍຕະຫຼາດການເງິນ.....	8
2.2 ບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງຕະຫຼາດການເງິນ.....	9
2.3 ປະເພດຂອງຕະຫຼາດການເງິນ.....	9
2.3.1 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມອາຍຸຂອງຕາສານທາງການເງິນ.....	10
2.3.2 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມວິທີຊື້ຂາຍຕາມຕາສານທາງການເງິນ.....	10
2.3.3 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມລັກສະນະການໄຫຼວຽນຂອງຫຼັກຊັບ.....	10
2.3.4 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມຕາສານທີ່ນໍາມາຊື້-ຂາຍ.....	10
2.3.5 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມເວລາສິ່ງມອບຕາສານທີ່ນໍາມາຊື້ຂາຍ.....	11
2.4 ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດການເງິນ.....	11
2.4.1 ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດເງິນ.....	11
2.4.2 ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດທຶນ.....	12
2.4.3 ເຄື່ອງມືຕະຫຼາດຕາສານອານຸຜັນ.....	14
2.4.4 ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນ.....	15
2.5 ສະຖາບັນການເງິນ.....	16
2.5.1 ຄວາມໝາຍຂອງສະຖາບັນການເງິນ.....	16
2.5.2 ການແບ່ງກຸ່ມຂອງສະຖາບັນການເງິນ.....	16
2.5.3 ປະເພດຂອງ ສະຖາບັນການເງິນ.....	16
ບົດຝຶກຫັດ 2.....	19
ບົດທີ 3 ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ.....	20
3.1 ຄວາມໝາຍຂອງໃບລາຍງານທາງການເງິນ.....	20
3.2 ອົງປະກອບຂອງໃບລາຍງານທາງການເງິນ.....	20
3.3 ບຸກຄົນທີ່ສົນໃຈໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ.....	21

3.4	ຄວາມໝາຍຂອງການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ.....	22
3.5	ວັດຖຸປະສົງຂອງການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ	22
3.6	ຂັ້ນຕອນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ	22
3.7	ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ	23
3.7.1	ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ	23
3.7.2	ວິທີແນວໂນ້ມ.....	28
3.7.3	ການວິເຄາະອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ	30
	ບົດຝຶກຫັດ 3.....	38
ບົດທີ 4	ການການວາງແຜນ ແລະຜະຍາກອນ ທາງການເງິນ	40
4.1	ຂັ້ນຕອນການວາງແຜນທາງການເງິນ	40
4.2	ເຄື່ອງມືໃນການວາງແຜນທາງການເງິນ	41
4.2.1	ການວິເຄາະຈຸດກຸ້ມທຶນ	41
4.2.2	ງົບປະມານ	43
4.3	ການຜະຍາກອນທາງການເງິນ	44
4.3.1	ການຜະຍາກອນທາງການເງິນດ້ວຍວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ	45
4.3.2	ການຜະຍາກອນທາງການເງິນດ້ວຍວິທີສົມຜົນ.....	48
	ບົດຝຶກຫັດ 4	49
ບົດທີ 5	ການຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນ	50
5.1	ແນວຄິດກ່ຽວກັບການຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນ.....	50
5.2	ຄວາມໝາຍຂອງເງິນທຶນໝູນວຽນ.....	50
5.3	ວັດຖຸປະສົງຂອງການຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນ	51
5.4	ທາງເລືອກໃນນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນ	52
5.5	ປັດໃຈທີ່ກຳໜົດປະລິມານເງິນທຶນໝູນວຽນ.....	53
5.6	ການບໍລິຫານເງິນສົດ.....	53
5.6.1	ວົງຈອນເງິນສົດ	53
5.6.2	ການຈັດການເງິນສົດ	55
5.6.3	ເຫດຜົນໃນການຖືເງິນສົດ	55
5.6.4	ຂໍ້ຕົກລົງມີເງິນສົດ ແລະ ຊັບສິນໃກ້ເງິນສົດ	56
5.6.5	ງົບປະມານເງິນສົດ	56
5.6.7	ເທັກນິກການຈັດການເງິນສົດ.....	59
5.6	ແນວຄິດກ່ຽວກັບການຈັດການລູກໜີ້	59
5.6.1	ວັດຖຸປະສົງໃນການຈັດການລູກໜີ້	60
5.6.2	ນະໂຍບາຍເຄຣດິດ.....	60
5.6.3	ການກຳກັບດູແລໜີ້.....	61
5.6.4	ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການກຳກັບດູແລລູກໜີ້ການຄ້າ	61

5.6.5 ຮູບແບບການຈ່າຍຊຳລະໜີ້ຂອງລູກໜີ້	63
5.7 ແນວຄິດກ່ຽວກັບການຈັດສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ	64
5.7.1 ວັດຖຸປະສົງຂອງການຈັດການສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ	64
5.7.2 ຕົ້ນທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ.....	64
5.7.3 ການບໍລິຫານສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໂດຍໃຊ້ຕົວແບບ EOQ.....	65
5.7.4 ຈຸດສັ່ງຊື້.....	67
ບົດທີ 6 ການບໍລິຫານຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນ	72
6.1 ແນວຄິດກ່ຽວກັບການບໍລິຫານຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນ	72
6.2 ຄວາມສຄັນຂອງການລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນ.....	72
6.3 ລັກສະນະປະເພດຂອງໂຄງການລົງທຶນ	73
6.3 ຂະບວນການຕັດສິນໃຈລົງທຶນໃນສິນຊັບບໍ່ໝູນວຽນ	74
6.3.1 ການພິຈາລະນາ ແລະ ການຄັດເລືອກໂຄງການ	74
6.3.2 ການປະມານງົບກະແສເງິນສົດຂອງໂຄງການ.....	75
6.3.3 ການປະເມີນຄ່າໂຄງການ	77
ບົດເຝິກຫັດບົດທີ 6.....	96
ບົດທີ 7 ການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນ	99
7.1 ຄວາມໝາຍຂອງເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນ	99
7.2 ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງຈ່າຍ.....	100
7.3 ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	100
7.4 ຕົ້ນທຶນຂອງສິນເຊື່ອທາງການຄ້າ.....	102
7.5 ເງິນກູ້ໄລຍະສັ້ນຈາກທະນາຄານ	103
7.6 ຕົ້ນທຶນເງິນກູ້ຈາກທະນາຄານ.....	104
7.7 ຕາສານການຄ້າ.....	106
7.8 ການກູ້ຢືມໂດຍໃຊ້ບັນຊີລູກໜີ້.....	107
7.9 ການກູ້ຢືມໂດຍໃຊ້ສິນຄ້າເປັນຫຼັກຖານປະກັນ	107
ບົດເຝິກຫັດ 7.....	108
ບົດທີ 8 ການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະປານກາງ.....	109
8.1 ຄວາມໝາຍຂອງເງິນທຶນໄລຍະກາງ.....	109
8.2 ປະເພດຂອງເງິນທຶນໄລຍະປານກາງ	109
8.2.1 ການກູ້ຢືມໄລຍະປານກາງແບບມີກຳນົດເວລາ	109
8.2.2 ການເຊົ່າ	110
8.3 ປະເພດຂອງການເຊົ່າ.....	110
8.4 ຜົນກະທົບຂອງການເຊົ່າຕໍ່ໃບລາຍງານທາງການເງິນ.....	111
8.4.1 ຜົນກະທົບຕໍ່ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ	111
8.4.2 ຜົນກະທົບຕໍ່ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ.....	111

8.5 ການຕັດສິນໄຈລະຫວ່າງການເຊົ່າກັບການກູ້ເງິນມາຊື້ຊັບສິນ	113
ບົດເຝິກຫັດ 8	115
ບົດທີ 9 ການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວ	116
9.1 ການກູ້ຢືມໄລຍະຍາວແບບມີກຳນົດເວລາ.....	116
9.1.1 ຂໍ້ດີຂອງການກູ້ຢືມໄລຍະຍາວແບບມີກຳນົດໄລຍະເວລາ	116
9.1.2 ຂໍ້ເສຍຂອງການກູ້ຢືມໄລຍະຍາວແບບມີກຳນົດໄລຍະເວລາ	116
9.2 ຮຸ້ນກູ້.....	117
9.2.1 ລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຮຸ້ນກູ້	117
9.2.2 ຂໍ້ດີຂອງການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວໂດຍການອອກຮຸ້ນກູ້	119
9.2.3 ຂໍ້ເສຍຂອງການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວໂດຍການອອກຮຸ້ນກູ້.....	119
9.3 ການຈັດອັນດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຂອງຕາສານໜີ້.....	119
9.4 ການປະເມີນຄ່າຮຸ້ນກູ້.....	120
9.5 ລັກສະນະຂອງຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ	121
9.6 ຜົນກະທົບຈາກການໃຊ້ສິດທິແປງສະພາບທີ່ມີຕໍ່ໂຄງສ້າງເງິນທຶນ ແລະ ກຳໄລ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນ.....	123
9.6.1 ໂຄງສ້າງເງິນທຶນ	123
9.6.2 ກຳໄລສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ.....	124
9.7 ການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ເພື່ອທົດແທນຮຸ້ນກູ້ເກົ່າ	124
9.8 ປັດໄຈທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຕັດສິນໃຈຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວຈາກເຈົ້າໜີ້.....	128
9.9 ການລົ້ມລະລາຍ ແລະ ການປັບປຸງກົດຈະການ.....	129
ບົດເຝິກຫັດ 9	129
ບົດທີ 10 ການຈັດການເງິນທຶນໄລຍະຍາວຈາກສ່ວນຂອງເຈົ້າຂອງ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນປັນຜົນ	131
10.1 ຮຸ້ນສາມັນ	131
10.1.1 ວິທີການຈັດຫາເງິນທຶນໂດຍການອອກຮຸ້ນສາມັນ	132
10.1.2 ການປະເມີນມູນຄ່າຫຸ້ນສາມັນ	134
10.1.3 ຂໍ້ດີ ແລະ ຂໍ້ເສຍຂອງການຈັດຫາເງິນລົງທຶນໂດຍການອອກຮຸ້ນສາມັນ	139
10.2 ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	140
10.2.1 ປະເພດຂອງຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	140
10.2.2 ການປະເມີນມູນຄ່າຫຸ້ນບຸລິມະສິດ.....	141
10.2.3 ຂໍ້ດີ ແລະ ຂໍ້ເສຍຂອງຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	141
10.3 ນະໂຍບາຍເງິນປັນຜົນ	142
10.3.1 ປະເພດຂອງເງິນປັນຜົນ.....	143
10.3.2 ປັດໄຈກຳນົດນະໂຍບາຍເງິນປັນຜົນ	145
10.4 ຮຸ້ນປັນຜົນ	146
10.4.1 ຜົນດີຂອງການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນ.....	147

10.4.2 ຜົນເສຍຂອງການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນ	147
10.5 ການແຕກຫຸ້ນ	147
ບົດຝຶກຫັດ 10.....	148
ບົດທີ11 ການຈັດຫາເງິນທຶນລະຫວ່າງປະເທດ	149
11.1 ຂໍ້ຝຶຈາລະນາໃນການລົງທຶນໃນຕ່າງປະເທດ	149
11.2 ລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ	150
11.2.1 ລະບົບມາດຕະຖານຄໍາ	150
11.2.2 ຂໍ້ດີຂອງລະບົບມາດຕະຖານຄໍາ.....	151
11.2.3 ຂໍ້ເສຍຂອງລະບົບມາດຕະຖານທອງຄໍາ	152
11.3 ລະບົບມາດຕະຖານແລກປ່ຽນຄໍາ.....	153
11.4 ລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເຄື່ອນໄຫວຂຶ້ນລົງເສລີ	153
11.4.1 ຂໍ້ດີຂອງລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເຄື່ອນໄຫວຂຶ້ນລົງໂດຍເສລີ	153
11.4.2 ຂໍ້ເສຍຂອງລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເຄື່ອນໄຫວຂຶ້ນລົງໂດຍເສລີ.....	153
11.5 ລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນລອຍຕົວພາຍໃຕ້ການແຊກແຊງ.....	154
11.6 ປະເພດຂອງຄວາມສ່ຽງອັນເກີດຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນ.....	154
11.6.1 ຄວາມສ່ຽງທາງເສດຖະກິດ	154
11.6.2 ຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກຳ.....	157
11.6.3 ຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ.....	159
11.6.3 Interest Rate Swap	160
11.6.4 Currency Swap.....	160
ແບບຝຶກຫັດຍ 11	161

ບົດທີ 1 ຄວາມຮູ້ເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບການບໍລິຫານການເງິນ

ໃນປະຈຸບັນການດຳເນີນທຸລະກິດມີຄວາມສະຫຼັບຊັບຊ້ອນຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງປະເຊີນກັບການປ່ຽນແປງຢູ່ຕະຫຼາດເວລາບໍ່ວ່າຈະເປັນພາວະເສດຖະກິດ ແລະ ວິກິດການເງິນ, ການແຂ່ງຂັນທີ່ຮຸນແຮງ ຫຼື ການປ່ຽນແປງສະພາບແວດລ້ອມທາງສັງຄົມ ແລະ ເຕັກໂນໂລຢີ ເຫຼົ່ານີ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳເນີນທຸລະກິດທັງໝົດ, ຈາກຜົນການປ່ຽນແປງດັ່ງກ່າວ ເຮັດໃຫ້ການບໍລິຫານການເງິນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍທີ່ສຸດ, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນຈະຕ້ອງຕິດຕາມຂ່າວສານ ແລະ ສະຖານະການຕ່າງໆ ເພື່ອປັບກົດຈະການໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບພາວະເຫດການດັ່ງກ່າວ.

1.1 ຄວາມໝາຍກ່ຽວກັບການບໍລິຫານການເງິນ

1.1.1 ຄວາມໝາຍຂອງການເງິນ

- **ການເງິນ:** ໝາຍເຖິງການບໍລິຫານງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໝູນວຽນ ຂອງເງິນຜ່ານອົງກອນບໍ່ວ່າຈະເປັນ ບໍລິສັດ, ທະນາຄານ ຫຼື ສະຖາບັນການເງິນ ທັງເປັນພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ, ໂດຍເນັ້ນ ການຈັດສັນການເງິນຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທາງການເງິນ.

- **ການເງິນ:** ອາດຈະເປັນສິນລະປະ ແລະ ວິທະຍາສາດຂອງການບໍລິຫານເງິນ, ລວມທັງການບໍລິການທາງເງິນ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ, ນອກນັ້ນການເງິນອາດເປັນຈັດຫາເງິນໃນເວລາຕ່າງໆທີ່ຕ້ອງການ.

- **ລະບົບການເງິນ:** ໝາຍລະບົບທີ່ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ຜູ້ອອມ ແລະ ຜູ້ລົງທຶນມາຝັບກັນໂດຍມີຕະຫຼາດເງິນເປັນຕົວກາງ ເຊິ່ງມີສະຖາບັນທີ່ສຳຄັນ ເຊັ່ນ: ເປັນນາຍໜ້າ, ຜູ້ຄ້າ, ຜູ້ຄ້າປະກັນການຂາຍ ແລະ ສູນກາງໃຫ້ບໍລິການການຂາຍ, ຕະຫຼອດເຖິງກອບກົດໝາຍ ສະນັ້ນ, ຕະຫຼາດການເງິນຈຶ່ງມີບົດບາດສຳຄັນໃນລະບົບເສດຖະກິດ.

- **ສະຖາບັນການເງິນ:** ຄືສະຖາບັນທີ່ດຳເນີນທຸລະກຳທາງການເງິນໂດຍລະດົມເງິນອອມ, ໃຫ້ເງິນກູ້ຢືມແກ່ຜູ້ທີ່ຕ້ອງການເຜື່ອໄປບໍລິໂພກ ຫຼື ການລົງທຶນໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍຢ່າຍດອກເບ້ຍໃຫ້ຜູ້ອອມ ແລະ ຮັບດອກເບ້ຍຈາກຜູ້ກູ້, ເຊິ່ງສະຖາບັນການເງິນແບ່ງອອກເປັນ 2 ປະເພດ ຄື:

1) ສະຖາບັນການເງິນທີ່ປະກອບກົດຈະການ ທະນາຄານ ປະກອບດ້ວຍທະນາຄານກາງ, ທະນາຄານທຸລະກິດທີ່ດຳເນີນການບໍລິການທາງການເງິນພາຍໃຕ້ກົດລະບຽບຂອງປະເທດ.

2) ສະຖາບັນການເງິນທີ່ບໍ່ປະກອບກົດຈະການທະນາຄານປະກອບໄປດ້ວຍບໍລິສັດເງິນທຶນ, ບໍລິສັດກອງທຶນ, ສະຖາບັນການເງິນຈຸນລະພາກ, ໂຮງຈຳນຳ ແລະ ບໍລິສັດປະກັນໄພ.

ລັກສະນະການເງິນມີ 2 ລັກສະນະການເງິນລະດັບມະຫາພາກ ແລະ ການເງິນລະດັບຈຸລະພາກດັ່ງມີຄວາມ ໝາຍດັ່ງນີ້:

1) **ການເງິນລະດັບມະຫາພາກ (Macro Level)** ເປັນການ ສຳລັບເງິນລະດັບປະເທດ ແລະ ອົງກອນການເງິນຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງປະກອບໄປດ້ວຍ ສະຖາບັນການເງິນ, ຕະຫຼາດເງິນ, ຂະບວນການປະຕິບັດກ່ຽວກັບລະບົບເງິນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ

2) **ການເງິນລະດັບຈຸລະພາກ (Micro Level)** ເປັນການສຳລັບທຸລະກິດ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ ເຊິ່ງປະກອບໄປດ້ວຍການວາງແຜນທາງການເງິນ, ການບໍລິຫານຊັບສິນ ແລະ ການຈັດຫາເງິນທຶນ.

1.1.2 ປະເພດຂອງການເງິນ

ປະເພດຂອງການເງິນ ປະກອບມີ 3 ປະເພດ ການເງິນພາກລັດ, ການເງິນພາກທຸລະກິດ, ການເງິນສ່ວນບຸກຄົນ ເຊິ່ງມີຄວາມໝາຍດັ່ງນີ້:

1) **ການເງິນພາກລັດ(Public Finance):** ການເງິນພາກລັດ ຫຼື ການຄັງໝາຍ ການວາງແຜນກ່ຽວກັບການບໍລິຫານເງິນຂອງລັດຖະບານ ໃນດ້ານລາຍຮັບ, ລາຍຈ່າຍ, ການກໍ່ໜີ້ສິນ, ນະໂຍບາຍການເງິນ ໃນອົງກອນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ມີຈຸດມຸ່ງໝາຍເພື່ອກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການກະຈາຍລາຍໄດ້ໃນສັງຄົມເປັນສ່ວນລວມ.

2) **ການເງິນທຸລະກິດ (Business Finance):** ການເງິນທຸລະກິດໝາຍເຖິງການຕັດສິນໃຈໃນພຶດຕິກຳທາງການເງິນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການບໍລິຫານການເງິນທາງທຸລະກິດເຊິ່ງລວມທັງການກຳນົດນະໂຍບາຍທາງການເງິນຂອງອົງກອນທຸລະກິດ ເຊິ່ງຕ້ອງສຶກສາການບໍລິຫານການຈັດການເງິນທຶນ, ການບໍລິຫານການໃຊ້ເງິນລົງທຶນ, ການຈັດໂຄງສ້າງການເງິນໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ການວາງແຜນທາງການເງິນ.

3) **ການເງິນສ່ວນບຸກຄົນ (Personal finance):** ການເງິນສ່ວນບຸກຄົນໝາຍເຖິງການຈັດລະບຽນການເງິນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍທາງການເງິນ ແລະ ສ້າງຄວາມມັ່ງຄັງໃຫ້ກັບຊີວິດ ແລະ ຄອບຄົວ ເຊິ່ງກ່ຽວກັບການລວບລວມຂໍ້ມູນການເງິນສ່ວນບຸກຄົນ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ເຄື່ອງມືທາງການເງິນຕ່າງໆ, ການວາງການເງິນສ່ວນບຸກຄົນ, ການແຜນການລົງທຶນ ແລະ ກະເສຍອາຍຸ, ພາສີ-ອາກອນ, ມໍລະດົກ ແລະ ການປະກັນໄພ.

1.1.3 ຄວາມໝາຍຂອງການບໍລິຫານການເງິນ

ການບໍລິຫານການເງິນໝາຍເຖິງການວາງແຜນ, ການຈັດລະບຽນ ແລະ ການຄອບຄຸມກິດຈະກຳທາງການເງິນເຊິ່ງມີຂອບເຂດໃນການດຳເນີນງານປະກອບດ້ວຍ ການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ, ການຕັດສິນໃຈທາງການເງິນ ຫຼື ການຈັດຫາເງິນທຶນ, ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບຜົນຕອບແທນທາງການເງິນ, ເຊິ່ງການບໍລິຫານການເງິນແມ່ນປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານເງິນທຶນ (Funds) ໃນທຸລະກິດເປັນຫຼັກ.

1.2 ຄວາມສຳຄັນຂອງການບໍລິຫານການເງິນ

ການດຳເນີນທຸລະກິດ ຢູ່ໃນອົງກອນໃດໜຶ່ງ ບໍ່ວ່າຈະເປັນຝ່າຍການຜະລິດ, ຝ່າຍການຕະຫຼາດ, ຝ່າຍການບັນຊີ, ຝ່າຍການເງິນ, ຝ່າຍການບໍລິຫານບຸກຄະລາກອນຕ່າງໆຕ້ອງໃຊ້ເງິນເພື່ອນຳໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານທັງໝົດ ເຊິ່ງເງິນປຽບເໝືອນເສັ້ນເລືອດທີ່ຢູ່ຮ່າງກາຍຂອງມະນຸດ, ຖ້າມະນຸດບໍ່ມີເສັ້ນເລືອດລໍ່ລ້ຽງຮ່າງກາຍ ກໍ່ບໍ່ສາມາດຈະດຳລົງຊີວິດຢູ່ໄດ້ ເຊິ່ງປຽບເໝືອນທຸລະກິດບໍ່ມີເງິນກໍ່ບໍ່ສາມາດດຳເນີນທຸລະກິດໄປໄດ້, ດັ່ງນັ້ນ ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໃນກິດຈະກິດໃດໜຶ່ງ ບໍ່ວ່າຈະເປັນການຂະຫຍາຍກິດຈະການ ຫຼື ສ້າງໂຮງງານໃໝ່ກໍ່ຈະຕ້ອງຊື້ທີ່ດິນ, ສ້າງໂຮງງານ, ຊື້ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນ, ວັດຖຸດິບໃນການຜະລິດ, ການຮັບຜະນິດກຳເພີ່ມຂຶ້ນເປັນຕົ້ນ, ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນມັກຈະເຂົ້າໄປກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ມີບົດບາດໃນການຕັດສິນໃຈວ່າກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວສາມາດດຳເນີນງານໄດ້ ຫຼື ຄຸ້ມຄ່າໃນການລົງທຶນຫຼືບໍ່, ນອກຈາກນັ້ນ ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຍັງໄດ້ຕິດຕາມການດຳເນີນງານໄປຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ຫຼືບໍ່, ຈາກຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງການເງິນທີ່ສຳຄັນເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນຕ້ອງດຳເນີນວຽກງານຢ່າງໃກ້ສືດກັບຜູ້ບໍລິຫານໃນລະດັບສູງເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຄຳແນະນຳໃນການຕັດສິນໃຈທາງການເງິນ ເພາະການຕັດສິນໃຈທາງການເງິນທີ່ຜິດພາດຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ທຸລະກິດເຊິ່ງຍາກຕໍ່ການແກ້ໄຂ ໄລຍະສັ້ນໄດ້ ເຊັ່ນ: ທຸລະກິດຕັດສິນໃຈໃນການຊື້

ຊັບສິນຄົງທີ່ທີ່ມີລາຄາສູງ ແຕ່ຫາກທຸລະກິດບໍ່ມີປະສິດທິພາບພຽງພໍ ຈະເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງເຮັດໃຫ້ປະສິດທິພາບບັນຫາການຂາດທຶນ.

1.3 ເປົ້າໝາຍໃນການບໍລິຫານການເງິນ

ເປົ້າໝາຍໃນການບໍລິຫານການເງິນກົດຈະການໃດໜຶ່ງຄືກໍາໄລສູງສຸດ (Profit maximization) ແລະ ຄວາມມັ່ງຄັ່ງສູງສຸດໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນ (Maximize shareholder's wealth) ເຊິ່ງໃຊ້ກັບກົດຈະການໃນບໍລິສັດ ແຕ່ບໍ່ລາມາດໃຊ້ກັບຮູບແບບຮູບແບບກົດຈະການທີ່ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃນຮູບແບບບໍລິສັດ, ສະນັ້ນປະຈຸບັນຈຶ່ງມີການປ່ຽນແປງເປົ້າໝາຍຂອງການບໍລິຫານການເງິນເປັນຄືກໍາໄລສູງສຸດ (Profit maximization) ແລະ ເປັນການສ້າງມູນຄ່າກົດຈະການສູງສຸດ (Maximize Value of Firm).

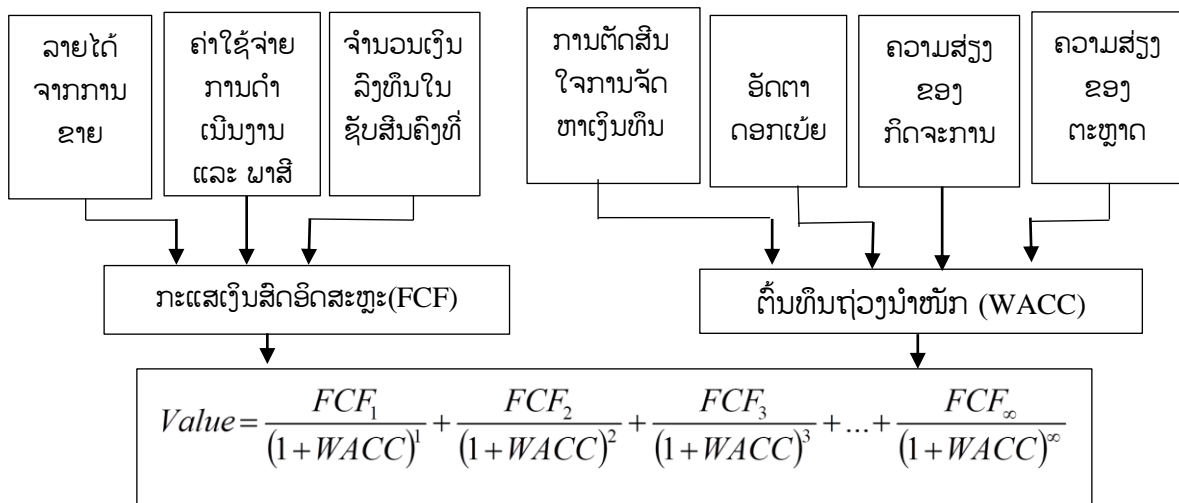
ດັ່ງນັ້ນ, ເປົ້າໝາຍຂອງການສ້າງມູນຄ່າກົດຈະການສູງສຸດນັ້ນ, ສາມາດໃຊ້ກັບທຸກກົດຈະການ ບໍ່ວ່າຈະເປັນວິສາຫະກິດສ່ວນບຸກຄົນ, ວິສະຫະກິດຮຸ້ນສ່ວນ ຫຼື ບໍລິສັດ, ການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ກົດຈະການໄດ້ຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງຄວາມສາມາດຂອງກົດຈະການຈະຕ້ອງເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າກົດຈະການສູງສຸດໃຫ້ແກ່ກົດຈະການຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງຄວາມສາມາດຂອງກົດຈະການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດກະແສເງິນສົດໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອານາຄົດທີ່ແນ່ນອນ ໂດຍມີ 3 ປັດໃຈທີ່ຕ້ອງພິຈາລະນາດັ່ງນີ້:

1) **ຊັບສິນທາງການເງິນ:** ຊັບສິນທາງການເງິນໝາຍເຖິງຊັບສິນທີ່ບໍ່ມີຕົວຕົນ ລວມໄປເຖິງຮຸ້ນຂອງກົດຈະການວ່າສາມາດເຮັດໃຫ້ເກີດກະແສເງິນສົດໄດ້ຫຼາຍເທົ່າໃດ ເຊິ່ງຊັບສິນທາງການເງິນ ປະກອບດ້ວຍເງິນ, ຕາສານທຶນ, ຕາສານໜີ້ ແລະ ຕາສານອະນຸຜັນ.

2) **ໄລຍະເວລາຂອງກະແສເງິນສົດ:** ໄລຍະເວລາດົນປານໃດຈຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ຜົນດີແກ່ກົດຈະການ.

3) **ຄວາມສ່ຽງ:** ນັກລົງທຶນສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ມັກຄວາມສ່ຽງ ເຂົ້າຈະລົງທຶນກັບຮຸ້ນຂອງກົດຈະການທີ່ມີກະແສເງິນສົດຮັບທີ່ແນ່ນອນກວ່າຮຸ້ນຂອງກົດຈະການທີ່ມີກະແສເງິນສົດຮັບທີ່ບໍ່ແນ່ນອນ.

ຈາກ 3 ປັດໃຈນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າກົດຈະການສູງຂຶ້ນໂດຍນັກລົງທຶນສິນໃຈກໍ່ຄືກະແສເງິນສົດອິດສະຫຼະ(Free Cash Flow: FCF) ເຊິ່ງເປັນກະແສເງິນສົດທີ່ຈ່າຍຄືນໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ ແລະ ຜູ້ຖືຮຸ້ນ ໂດຍກະແສເງິນສົດອິດສະຫຼະຈະເພີ່ມຂຶ້ນມາຈາກ 3 ປັດໃຈຄື: ລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ພາສີ, ຈຳນວນເງິນລົງທຶນໃນຊັບສິນຄົງທີ່ດັ່ງຮູບລຸ່ມນີ້:

ຮູບທີ 1.1: ປັດໃຈທີ່ມີສ່ວນກຳນົດມູນຄ່າຂອງກົດຈະການ

ການຄຳນວນກະແສເງິນສົດອິດສະຫຼະເຮົາສາມາດຄິດໄລ່ໄດ້ຫຼາຍວິທີ ແຕ່ໃນບົດຄວາມນີ້ຈະສະແດງ ວິທີຄິດໄລ່ຈາກກະແສເງິນສົດຈາກການດຳເນີນການ (Cash Flow Form Operation, CFO) ໂດຍເຮົາ ສາມາດຄຳນວນແສເງິນສົດອິດສະຫຼະໄດ້ໂດຍ ນຳກະແສເງິນສົດຈາກການດຳເນີນງານລົບເງິນລົງທຸນສຳລັບ ການຂະຫຍາຍທຸລະກິດ (Capital Expenditure, CAPEX) ອອກກໍຈະໄດ້ກະແສເງິນສົດອິດສະຫຼະ.

$$FCF = CFO - CAPEX$$

- **ລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍ:** ລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍຈະຂຶ້ນຢູ່ກັບລະດັບປະລິມານໃນການຂາຍ, ລາຄາ ສິນຄ້າຕໍ່ໜ່ວຍ ແລະ ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຍອດຂາຍໃນອານາຄົດ, ດັ່ງນັ້ນ, ຜູ້ບໍລິຫານສາມາດ ເພີ່ມປະລິມານຍອດຂາຍ ແລະ ລາຄາຂາຍກໍຈະເຮັດໃຫ້ກະແສເງິນສົດເພີ່ມຂຶ້ນ, ການທີ່ເຮັດໃຫ້ກະແສ ເງິນສົດຂອງກິດຈະການເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນກິດຈະການເຂົ້າໃຈຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ບໍລິໂພກໃນຕະຫຼາດ, ຖ້າຫາກ ກິດຈະການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ບໍລິໂພກຕະຫຼາດຖືກຕ້ອງກໍຈະເຮັດໃຫ້ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງ ຍອດຂາຍເພີ່ມຂຶ້ນ, ແຕ່ຫາກການເຂົ້າໄປຕະຫຼາດທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການອົມຕົວກໍຈະເຮັດໃຫ້ການຈະເລີນເຕີບ ໂຕຂອງຍອດຂາຍຫຼຸດລົງ, ດັ່ງນັ້ນ ກິດຈະການຕ້ອງສາມາດວາງແຜນການຂາຍລວມໄປເຖິງການກຳນົດ ກິນລະຍຸດທາງດ້ານການຕະຫຼາດໃຫ້ເໝາະສົມກັບພາວະເສດຖະກິດ ແລະ ການແຂ່ງຂັນໃນຄະນະນັ້ນຈະສົ່ງ ຜົນໃຫ້ລາຍໄດ້ສູງຂຶ້ນ ແລະ ມູນຄ່າກິດຈະການກໍຈະສູງຂຶ້ນ.

- **ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ພາສີ-ອາກອນ:** ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ພາສີ- ອາກອນເປັນປັດໃຈໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນໃນການກຳນົດກຳໄລສຸດທິຫຼັງຫຼັກພາສີ-ອາກອນທີ່ຈະເປັນກະແສເງິນສົດທີ່ ຈະຈ່າຍໃຫ້ຜູ້ລົງທຶນຫຼັງຈາກທີ່ຫຼັກໃຊ້ຈ່າຍໃຫ້ແກ່ພະນັກງານບໍລິຫານ ແລະ ການຂາຍສິນຄ້າ, ທາງເລືອກ ໜຶ່ງທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ກຳໄລຈາກການດຳເນີນງານເພີ່ມຂຶ້ນກໍຄືການຫຼີດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທາງກົງຫຼຸດລົງ ເຊັ່ນ: ຄ່າແຮງ ງານທາງກົງ ແລະ ວັດຖຸດິບ, ນອກຈາກນັ້ນ ຕ້ອງມີການເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການດຳເນີນງານໂດຍການຝຶກ ອົບຮົມເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ການຈັດຫາຮ່ວງໂສອຸປະທານກໍຈະເຮັດໃຫ້ກຳໄລຂອງກິດຈະການເພີ່ມຂຶ້ນ.

- **ຈຳນວນເງິນລົງທຶນໃນຊັບສິນໃນການດຳເນີນງານ:** ເງິນລົງທຶນໃນຊັບສິນໃນການດຳເນີນງານ ໄດ້ແກ່ການກໍ່ສ້າງໂຮງງານ, ຊື້ເຄື່ອງຈັກ, ລະບົບຄອບພິວເຕີ ແລະ ສິນຄ້າຄ້າງສາງເປັນຕົ້ນ, ໃນໄລຍະສັ້ນຊັບ ສິນໃນການດຳເນີນງານຈະເຮັດໃຫ້ເງິນສົດເພີ່ມຂຶ້ນແຕ່ຈະເຮັດໃຫ້ກະແສເງິນສົດເພີ່ມຂຶ້ນໃນອານາຄົດ ເຊັ່ນ: ກິດຈະການນຳລະບົບສິນຄ້າຄ້າງສາງແບບທັນເວລາ (Just in time inventory system: JIT) ມາໃຊ້ກໍຈະ ເຮັດໃຫ້ເງິນລົງທຶນໃນສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຫຼຸດລົງກໍຈະເຮັດໃຫ້ກະແສເງິນສົດຂອງກິດຈະການເພີ່ມຂຶ້ນ.

ນອກຈາກ 3 ປັດໃຈທີ່ກ່າວມານັ້ນແລ້ວທີ່ເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການສູງຂຶ້ນຜູ້ບໍລິຫານຍັງຕ້ອງມີ ຄຳນຶງເຖິງປັດໃຈຕ່າງໆຄື:

- **ຄວາມຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງສິມ:** ຜູ້ບໍລິຫານຄວນມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນ, ພະນັກງານ ບໍລິຫານ, ລູກຄ້າ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ທຸລະກິດຕັ້ງຢູ່ ໂດຍທຸລະກິດຈະຕ້ອງສ້າງຄວາມປອດໄພໃນການດຳເນີນ ວຽກງານ ເຊັ່ນ: ການປ່ອຍນ້ຳເສຍຫຼືອາກາດເປັນຜິດ ແລະ ມີການຜະລິດສິນຄ້າທີ່ມີຄວາມປອດໄພແກ່ຜູ້ ບໍລິໂພກ, ເຊິ່ງການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ມີຄວາມຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງສິມຈະມີຕົ້ນທຶນເພີ່ມຂຶ້ນ, ບາງທຸລະ ກິດບໍ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມກໍຈະເກີດໄດ້ປຽບເພາະມີຕົ້ນທຶນຕໍ່າ, ຢ່າງໃດກໍຕາມຄວາມຮັບຜິດຊອບ ເປັນລັກສະນະຂອງທຸລະກິດສະມັກໃຈເຮັດເອງເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງກໍຕາມ ເຊັ່ນ: ການດຳເນີນ ທຸລະກິດທີ່ມີການຜະລິດສິນຄ້າຕາມມາດຕະຖານ ISO 14000 ເຊິ່ງສາມາດນຳເລື່ອງນີ້ມາປະຊາສຳພັນ

ວ່າການດຳເນີນທຸລະກິດມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມ, ຄຳນຶງເຖິງສະພາບແວດລ້ອມໃນການເຮັດວຽກ ແລະ ສັງຄົມ ເພື່ອກະຕຸ້ນຍອດຂາຍສິນຄ້າ.

- **ຈາລິຍະທຳທາງທຸລະກິດ:** ການຈະມີຈະລິຍະທຳໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ໂດຍການຜະລິດສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການໄດ້ມາດຕະຖານທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ສັງຄົມ ໂດຍຊື່ສັດຕໍ່ລູກຄ້າໃນດ້ານລາຄາ, ປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ.

ຕົວຢ່າງ 1.1 ບໍລິສັດ ABC ມະຫາຊົນ ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນປີ 2014 ເຊິ່ງມີງົບປະມານໃນການລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ແຜນການຂະຫຍາຍການລົງທຶນ ແລະ ໃນໃບສະຫຼຸບໃບລາຍງານທາງການເງິນຂອງບໍລິສັດ ແຕ່ປີ 2014 - 2018 ໄດ້ມີກະແສເງິນສົດ ແລະ ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນດັ່ງນີ້:

1) ການຈັດຫາເງິນທຶນ ແລະ ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນເບື້ອງຕົ້ນຂອງບໍລິສັດ

ຫົວໜ່ວຍ 1,000,000 ກີບ

ລຳດັບ	ປະເພດເງິນລົງທຶນ	ປະລິມານເງິນທຶນ	ຕົ້ນທຶນຫຼັງຫຼັກຟາສີ-ອາກອນ
1	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	50	9.29
2	ຮຸ້ນກຸ້	100	8.40
3	ຮຸ້ນບູລິມະສິດ	50	10.00
4	ຮຸ້ນສາມັນ	200	18.89

2) ງົບກະແສເງິນສົດ

ຫົວໜ່ວຍ 1,000,000 ກີບ

ປີ	2014	2015	2016	2017	2018
ກະແສເງິນສົດຈາກການດຳເນີນງານ(CFO)	104	110	126	145	152
ເງິນລົງທຸນສຳລັບການຂະຫຍາຍທຸລະກິດ(CAPEX)	94	99	109	110	107
ກະແສເງິນສົດອິດສະຫຼະ(FCF)	10	11	17	35	45

ຈຶ່ງຊອກຫາມູນຄ່າຂອງກິດຈະການຂອງບໍລິສັດໃນທ້າຍປີ 2018 ມີມູນຄ່າເທົ່າໃດ?

ວິທີແກ້

- ຊອກຫາຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນຖ່ວງນ້ຳໜັກ(WACC)

ລຳດັບ	ປະເພດເງິນລົງທຶນ	ປະລິມານເງິນທຶນ	ສັດສ່ວນເງິນທຶນ(W_i)	ຕົ້ນທຶນຫຼັງຫຼັກຟາສີ-ອາກອນ(K_i)	($W_i K_i$)
1	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	50	12.50%	9.29%	1.16%
2	ຮຸ້ນກຸ້	100	25.00%	8.40%	2.10%
3	ຮຸ້ນບູລິມະສິດ	50	12.50%	10.00%	1.25%
4	ຮຸ້ນສາມັນ	200	50.00%	18.89%	9.45%
WACC					13.96%

- ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການຂອງບໍລິສັດ

$$Value = \frac{10}{(1+13.96\%)^1} + \frac{11}{(1+13.96\%)^2} + \frac{17}{(1+13.96\%)^3} + \frac{35}{(1+13.96\%)^4} + \frac{45}{(1+13.96\%)^5}$$

Value = 72.89 ລ້ານກີບ

1.4 ໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນ

ໃນອາດິດຜ່ານມາໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນສ່ວນໃຫຍ່ຈະໃຫ້ຄວາມສົນໃຈໃນກ່ຽວກັບການຕິດຕໍ່ກັບແຫຼ່ງເງິນທຶນ ແລະ ການຈັດຫາເງິນທຶນ, ແຕ່ໃນປະຈຸບັນຂອບເຂດຂອງໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນໄດ້ຂະຫຍາຍກວ້າງຂວາງ ເຊິ່ງສາມາດຈຳແນກອອກເປັນໜ້າທີ່ຫຼັກ 4 ປະການດັ່ງນີ້:

1) ການພະຍາກອນ ແລະ ວາງແຜນທາງການເງິນ(Forecasting and Planning)

ການພະຍາກອນ ແລະ ວາງແຜນທາງການເງິນ ເປັນວຽກງານອັນດັບທຳອິດຂອງ ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນ ຄືການວາງແຜນທາງການເງິນ ເພາະການວາງແຜນທາງການເງິນຈະໄດ້ເຮັດໃຫ້ຮູ້ຄວາມຕ້ອງການເງິນທຶນທັງໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ ເຊິ່ງກ່ອນຈະມີການວາງແຜນການເງິນຜູ້ບໍລິຫານ ຕ້ອງມີການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ພະຍາກອນທາງການເງິນ, ຕ້ອງມີການວິເຄາະໃບລາຍທາງການເງິນ ແລະ ການວາງແຜນກຳໄລຂອງບໍລິສັດ, ນອກຈາກນັ້ນຕ້ອງປະມານເງິນສິດໄຫຼອອກ ແລະ ໄຫຼເຂົ້າສຳລັບອານາຄົດເຊິ່ງອາດມີການປ່ຽນແປງໃນອານາຄົດ ແລະ ວິທີກາແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ, ຖ້າຜູ້ບໍລິຫານມີການວາງແຜນທີ່ດີຈະເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນທຸລະກິດປະສິບຜົນສຳເລັດຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້.

2) ການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ ແລະ ການຈັດຫາເງິນທຶນ

ການດຳເນີນທຸລະກິດຈະປະສິບຜົນສຳເລັດທີ່ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຍອດຂາຍຢ່າງວ່ອງໄວ ຈຳຕ້ອງໃຊ້ເງິນລົງທຶນໃນການສ້າງໂຮງງານ, ການຊື້ເຄື່ອງຈັກ-ອຸປະກອນ ແລະ ສິນຄ້າໃນສ້າງ, ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຈະຕ້ອງມີການຊ່ວຍໃນການກຳນົດການຈະເລີນເຕີມຕົວຂອງຍອດຂາຍຢ່າງເໝາະສົມ, ຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈຈັດຫາຊັບສິນມາໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ເລືອກຊ່ອງທາງທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການລົງທຶນ, ສະນັ້ນຕ້ອງບໍລິຫານຊັບສິບເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດມີສະພາບຄ່ອງຢູ່ສະເໝີເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້, ຕ້ອງພະຍາຍາມໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດຈາກການລົງທຶນໃນຊັບສິນຕ່າງໆ, ຕ້ອງຈັດຫາເງິນທຶນຂອງກິດຈະການໃຫ້ເໝາະສົມ (ເງິນສິດໄຫຼອອກ>ເງິນສິດໄຫຼເຂົ້າບວກເງິນສິດເຫຼືອໃນຄັງ) ເປັນໄລຍະສັ້ນ ຫຼື ໄລຍະຍາວ ເພື່ອໃຫ້ເໝາະສົມກັບຄາດໄວ້ລ່ວງໜ້າຂອງກິດຈະການ ແລະ ຈະຈັດມາຈາກການກໍ່ໜີ້ສິນ ຫຼື ສ່ວນຜູ້ຖືນຮຸ້ນ.

3) ການປະສານງານ ແລະ ການຄອບຄຸມ(Coordination and Control)

ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຈະຕ້ອງເຂົ້າໄປກ່ຽວຂ້ອງກັບຝ່າຍອື່ນໆໃນອົງກອນທຸລະກິດ, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຕ້ອງມີການປະສານງານກັບຝ່າຍອື່ນໆໃນອົງກອນທຸລະກິດເພື່ອເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນວຽກງານເປັນໄປຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ເປັນໄປໃນທິດທາງດຽວກັນ, ນອກຈາກນັ້ນ ຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນຕ້ອງເຮັດໜ້າທີ່ກ່ຽວງານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການປະມຸນ, ການປະເມີນຊັບສິນ ຫຼື ສິດທິຮຽກຮ້ອງທີ່ມີຜົນຕໍ່ຊັບສິນ.

4) ການຕິດຕໍ່ທາງການຕະຫຼາດ(Dealing with Financial Markets)

ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຈະຕ້ອງເຂົ້າໄປກ່ຽວຂ້ອງກັບຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນ ທັງໃນສ່ວນທີ່ກິດຈະການຈະຕ້ອງຈັດຫາເງິນທຶນເພື່ອມາໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ໃນກໍລະນີກົງກັນຂ້າມຫາກກິດຈະການມີເງິນເຫຼືອກໍຈະນຳເງິນໄປລົງທຶນໃນຕະຫຼາດການເງິນ.

5) ການບໍລິຫານຄວາມສ່ຽງ(Risk Management)

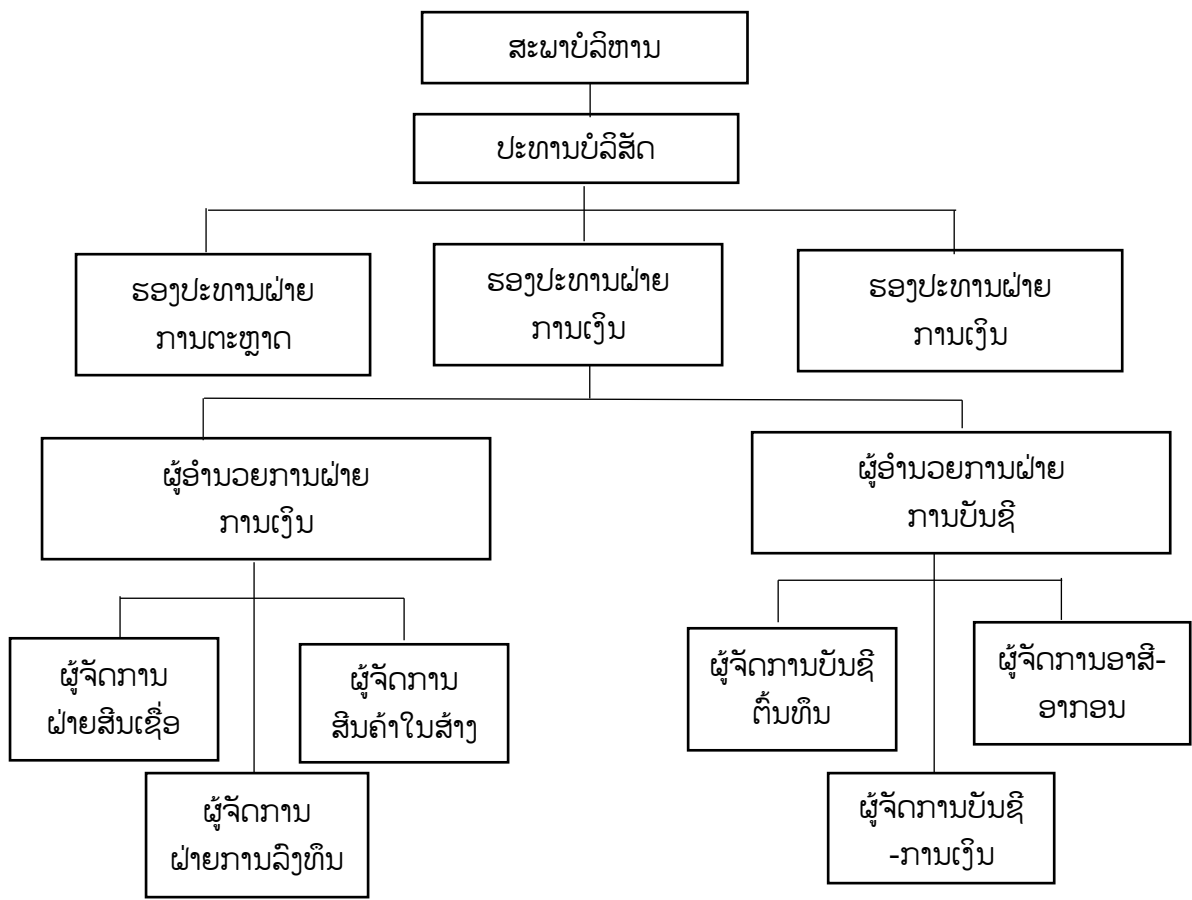
ການດຳເນີນທຸລະກິດທຸກປະເພດຈະຕ້ອງປະເຊີນໜ້າກັບຄວາມສ່ຽງທັງໄພທຳມະຊາດ ແລະ ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນໃນຕະຫຼາດສິນຄ້າ ແລະ ຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ, ຄວາມຜັນຜ່ວນອັດຕາດອກເບ້ຍ ແລະ ອັດຕາແລກປ່ຽນ

ເງິນຕາຕ່າງປະເທດ, ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ຄວາມສ່ຽງຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ສາມາດຫຼຸດລົງໄດ້ດ້ວຍການປະກັນ ຫຼື ປ້ອງກັນ ຄວາມສ່ຽງໃນຕະຫຼາດອານຸພັນ ໂດຍຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຕ້ອງມີການປະເມີນຄວາມໃນປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ຂອງກິດຈະການໄວ້ລວງໜ້າ.

1.5 ໂຄງສ້າງການເງິນໃນອົງກອນ

ອົງກອນທຸກໆອົງກອນບໍ່ວ່າຈະເປັນພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນຈະຕ້ອງມີຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງການເງິນ ແລະ ຈັດໃຫ້ເປັນວຽກງານໜຶ່ງໃນອົງກອນໃນການວາງແຜນ ແລະ ຄອບຄຸມກິດຈະກຳທາງການເງິນໃນ ລະດັບຂອງອົງກອນ.

ໃນອົງກອນຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດໃຫຍ່ຈະມີຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງການເງິນໃນລະດັບຮອງປະທານ ຝ່າຍການເງິນ(Vice President Finance) ຫຼື ນິຍົມຮຽກກັນວ່າ CFO(Chief Financial Officer) ທີ່ ເຮັດໜ້າທີ່ດູແລການເງິນ ແລະ ການບັນຊີ, ໂຄງສ້າງການເງິນໃນອົງກອນສະແດງດັ່ງພາບລຸ່ມນີ້:

ຮູບທີ່1.2: ໂຄງສ້າງການເງິນໃນອົງກອນ

ບົດຝຶກຫັດ 1

- 1) ຈຶ່ງອະທິບາຍເປົ້າໝາຍຂອງບໍລິຫານການເງິນ?
- 2) ການຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການສູງຂຶ້ນຈະພິຈາລະນາຫຍັງແດ່?
- 3) ໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນມີຫຍັງແດ່?
- 4) ໂຄງສ້າງການເງິນໃນອົງກອນໃນຮູບແບບບໍລິສັດຂະໜາດໃຫຍ່ຈັດໃຫ້ຜູ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຫຍັງແດ່?

ບົດທີ 2 ຕະຫຼາດການເງິນ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ

ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນໃນອົງກອນບໍ່ວ່າຈະເປັນທຸລະກິດໃນລະດັບໃດຈໍາເປັນຕ້ອງມີຄວາມຮູ້, ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບກົນໄກການດໍາເນີນງານຕະຫຼາດການເງິນ ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນໜ້າທີ່ສໍາຄັນອັນໜຶ່ງຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຄືການຈັດຫາເງິນທຶນ ເມື່ອທຸລະກິດຂາດແຄນ ງົບປະມານການລົງທຶນ ຈຶ່ງຄວນຈັດຫາງົບປະມານໃນການລົງທຶນຈາກແຫຼ່ງໃດທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຕົ້ນທຶນເງິນທຶນຕໍ່າທີ່ສຸດ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການສູງທີ່ສຸດ ໂດຍແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງເງິນທຶນທີ່ສໍາຄັນໃຫຍ່ຄື ແຫຼ່ງເງິນທຶນຈາກໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ.

ນອກຈາກນັ້ນຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບລະບົບການເງິນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ແຫຼ່ງສະໜອງເງິນທຶນໃຫ້ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທີ່ເປັນສະຖາບັນ ແລະ ເຄື່ອງມືທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ໃນການປ່ຽນແປງເງິນໃນເລື່ອງການສະສົມ ຫຼື ປະຫຍັດຂອງບຸກຄົນ, ທຸລະກິດ ຫຼື ໜ່ວຍງານຂອງລັດຖະບານໃຫ້ເປັນຮູບຂອງການລົງທຶນ, ລະບົບການເງິນເຮັດໜ້າທີ່ໃນການຖ່າຍເທເງິນທຶນຈາກໜ່ວຍທີ່ເກີນດຸນໄປຍັງໜ່ວຍທີ່ຂາດດຸນ ຫຼື ຜູ້ຕ້ອງການເງິນທຶນ, ນອກຈາກລະບົບການເງິນຍັງເຮັດໜ້າທີ່ໃນການຊໍາລະເງິນ, ອົງປະກອບຂອງລະບົບການເງິນປະກອບມີ ສະຖາບັນການເງິນ, ຕະຫຼາດການເງິນ, ບຸກຄົນ, ຄົວເຮືອນ, ທຸລະກິດ ແລະ ລັດຖະບານ.

2.1 ຄວາມໝາຍຕະຫຼາດການເງິນ (Financial Market)

ຕະຫຼາດການເງິນ ໝາຍເຖິງຕະຫຼາດທີ່ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການໂອນ ຫຼື ການປ່ຽນມືໃນຊັບສິນທາງການເງິນຈາກຜູ້ທີ່ມີເງິນອອມໄປສູ່ຜູ້ຕ້ອງການເງິນ ຫຼື ຈາກໜ່ວຍເສດຖະກິດທີ່ມີເງິນອອມໄປສູ່ໜ່ວຍເສດຖະກິດທີ່ຕ້ອງການເງິນອອມ ໂດຍມີສະຖາບັນການເງິນເປັນອົງປະກອບໃນການເຄື່ອນຍ້າຍເງິນທຶນ ເຊິ່ງອົງປະກອບຂອງຕະຫຼາດການເງິນປະກອບມີ ຜູ້ມີເງິນອອມ, ຜູ້ຕ້ອງການເງິນທຶນ, ຊັບສິນທາງການເງິນ(ຊັບສິນທີ່ບໍ່ມີຕົວຕົນ) ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ.

1) ຜູ້ອອມເງິນ ໝາຍເຖິງຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງເງິນທັງບຸກຄົນທໍາມະດາ ແລະ ນິຕິບຸກຄົນທີ່ມີເງິນເຫຼືອໃຊ້ຈາກການເຮັດວຽກງານ ຫຼື ເຮັດທຸລະກິດ, ຜູ້ທີ່ມີເງິນອອມເຫຼົ່ານີ້ຍ່ອມສະແຫວງຫາໂອກາດຂອງເງິນທຶນຕົນເອງມີຢູ່ໃຫ້ມີມູນຄ່າສູງຂຶ້ນ ຫຼື ອອກດອກອອກຜົນ, ຖ້າຫາກບໍ່ມີຊ່ອງທາງໃນການລົງທຶນກໍ່ຈະນໍາເງິນໄປຝາກກັບສະຖາບັນການເງິນໂດຍໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນທາງດອກເບ້ຍຫຼື ອາດນໍາໄປຊື້ຕາສານທາງການເງິນໂດຍໃຫ້ອັດຕາດອກເບ້ຍ ຫຼື ເງິນປັນຜົນເຊິ່ງກັບປະເພດຂອງຕາສານທາງການເງິນ.

2) ຜູ້ຕ້ອງການເງິນທຶນ ໝາຍເຖິງບຸກຄົນທໍາມະດາ ແລະ ນິຕິບຸກຄົນທີ່ມີເງິນລົງທຶນບໍ່ພຽງພໍໃນການໃຊ້ຈ່າຍ ຫຼື ປະກອບທຸລະກິດ, ຖ້າທຸລະກິດມີການຂະຫຍາຍກິດຈະການກໍ່ຈໍາຕ້ອງໃຊ້ເງິນລົງທຶນເພີ່ມຂຶ້ນ, ການຈັດຫາເງິນທຶນສ່ວນໃຫຍ່ຈະຈັກຫາເງິນທຶນຈາກການກູ້ຢືມຈາກສະຖາບັນການເງິນ ແລະ ຖ້າເປັນບໍລິສັດມະຫາຊົນເຊິ່ງຕ້ອງການເງິນທຶນຈໍານວນຫຼວງຫຼາຍກໍ່ຈະໃຊ້ການລະດົມທຶນໂດຍການອອກຕາສານທາງການເງິນ ເຊັ່ນ: ຮຸ້ນກູ້, ຮຸ້ນສາມັນ ເລົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ.

3) ຊັບສິນທາງການເງິນ ໝາຍເຖິງຊັບສິນທີ່ບໍ່ມີຕົວຕົນທີ່ມີລັກສະນະພິເສດຈາກຊັບສິນປະເພດອື່ນໆ ເຊິ່ງມີສະພາບຄ່ອງທີ່ສາມາດປ່ຽນແປງສະພາບເປັນເງິນສົດໄດ້ງ່າຍກວ່າຊັບສິນທີ່ມີຕົວຕົນ, ນອກຈາກນັ້ນຊັບສິນທາງການເງິນຍັງສາມາດຮັກສາອໍານາດຊື້ ແລະ ຮັກສາຄວາມໝັ້ນຄົງໃຫ້ແກ່ເຈົ້າຂອງຊັບສິນນັ້ນໄດ້ແກ່: ເງິນ, ຕາສານທຶນ, ຕາສານໜີ້ ແລະ ຕາສານອະນຸຜັນ.

4) **ສະຖາບັນການເງິນ** ສະຖາບັນການເງິນໝາຍເຖິງສະຖາບັນທີ່ທຳທຸລະກິດໃນຮູບແບບລະດົມເງິນ ຝາກຈາກລູກຄ້າເພື່ອໄປປ່ອຍສິນເຊື້ອ ຫຼື ໃຫ້ເງິນກູ້ຢືມ ທັງເປັນສະຖາບັນທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນສື່ກາງຜູ້ໃຫ້ກູ້ ແລະ ຂໍ້ຜູ້ກູ້ ໂດຍອາໄສເຄື່ອງມື ຫຼື ຕາສານທາງການເງິນ ແລະ ຮັບຄວາມສ່ຽງຈາກການກູ້ຢືມ.

2.2 ບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງຕະຫຼາດການເງິນ

ບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງຕະຫຼາດການເງິນທີ່ສຳຄັນສະຫຼຸບໄດ້ດັ່ງນີ້:

1) **ເຮັດໃຫ້ເງິນອອມໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນຈາກການອອມ:** ຜູ້ອອມສາມາດເລືອກຊ່ອງທາງໃນການ ລົງທຶນໄດ້ຫຼາຍປະເພດເຊິ່ງໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນໃນຮູບແບບຂອງດອກເບ້ຍ ແລະ ເງິນປັນຜົນ ຫຼື ຜົນຕອບ ແທນໃນຮູບແບບອື່ນໆ ຂຶ້ນຢູ່ກັບປະເພດຂອງການລົງທຶນ ເຊັ່ນ: ຜູ້ອອມມີເງິນໄປຝາກທະນາຄານ ຫຼື ໄປຊື້ຮຸ້ນກູ້ ກໍ່ຈະໄດ້ຮັບດອກເບ້ຍ, ຖ້ານຳເງິນຊື້ຮຸ້ນສາມັນຂອງບໍລິສັດມະຫາຊົນທີ່ຈິດທະບຽນເຂົ້າໃນຕະຫຼາດຫຼັກຊັບກໍ່ຈະໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນ ແລະ ກຳໄລສ່ວນເກີນຈາກຂາຍຫຼັກຊັບ.

2) **ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຕ້ອງການເງິນສາມາດຈັດຫາເງິນທຶນໄດ້ພຽງພໍ:** ການຈັດຫາເງິນທຶນແຕ່ເດີມຂອງທຸລະກິດຈະຈັດຫາແຫຼ່ງເງິນທຶນພາຍໃນຂອງທຸລະກິດ ແລະ ກູ້ຢືມຈາກທະນາຄານທຸລະກິດເທົ່ານັ້ນ ປະຈຸບັນເມື່ອມີຕະຫຼາດການເງິນເກີດຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດຕ້ອງການເງິນທຶນເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍກໍ່ສາມາດຈັດຫາເງິນທຶນໄດ້ຈາກຕະຫຼາດການເງິນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

3) **ເຮັດໃຫ້ມີການຈະເລີນເຕີບຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ:** ການທີ່ມີຕະຫຼາດການເງິນເຊິ່ງເປັນແຫຼ່ງລະດົມເງິນທຶນຂອງເງິນອອມຈາກຜູ້ມີເງິນທີ່ເຫຼືອໃຊ້ຈ່າຍ ຜ່ານຕະຫຼາດການເງິນສູ່ຜູ້ຕ້ອງການໃຊ້ເງິນ ເຮັດໃຫ້ລະບົບເສດຖະກິດເກີດມີການລົງທຶນ, ມີການຈ້າງງານ, ມີໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ການບໍລິໂພກເພີ່ມຂຶ້ນ, ປະຊາຊົນມີລາຍໄດ້ ແລະ ປະເທດມີລາຍໄດ້ຈາກພາສີ-ອາກອນ ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນ.

4) **ເຮັດໃຫ້ມາດຕະຖານການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນດີຂຶ້ນ:** ການມີຕະຫຼາດການເງິນຊ່ວຍໃຫ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ສະຖາບັນການເງິນມີການປ່ອຍກູ້ໃຫ້ແກ່ທຸລະກິດໄປຜະລິດສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການເພີ່ມຂຶ້ນ, ລະບົບເສດຖະກິດເກີດມີການລົງທຶນ ແລະ ການຈ້າງງານເພີ່ມຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ລະດັບລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດໄປຊື້ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊັ່ນ: ລົດຍົນ, ເຮືອນ, ເຝີນີເຈີ ເປັນຕົ້ນ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີມາດຕະຖານຄ່າຄອງຊີບສູງຂຶ້ນ.

2.3 ປະເພດຂອງຕະຫຼາດການເງິນ

ປະເພດຂອງຕະຫຼາດການເງິນສາມາດແບ່ງອອກເປັນປະເພດຂຶ້ນຢູ່ກັບເກນໃນການກຳນົດ ເຊິ່ງສາມາດຈຳແນກອອກເປັນດັ່ງນີ້:

- ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມອາຍຸຂອງຕາສານທາງການເງິນ
- ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມວິທີຊື້ຂາຍຕາມຕາສານທາງການເງິນ
- ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມລັກສະນະການໄຫຼວຽນຂອງຫຼັກຊັບ
- ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມຕາສານທີ່ນຳມາຊື້-ຂາຍ
- ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມເວລາສິ່ງມອບຕາສານທີ່ນຳມາຊື້ຂາຍ

2.3.1 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມອາຍຸຂອງຕາສານທາງການເງິນ ປະກອບມີຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນ

1) **ຕະຫຼາດເງິນ (Money Market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້ຂາຍຊັບສິນທາງການເງິນໃນໄລຍະສັ້ນ ທີ່ມີໄລຍະເວລາບໍ່ເກີນ 1 ປີ, ສາມາດຊື້ໄດ້ງ່າຍຂາຍຄ່ອງ ໂດຍມີວັດຖຸປະສົງເພື່ອນຳມາໃຊ້ຈ່າຍໃນການ ດຳເນີນງານ ແລະ ສິ່ງເສີມສະພາບຄ່ອງໃນການຊື້ຂາຍຊັບສິນທາງການເງິນທີ່ເຮັດຜ່ານທາງຕົວກາງຄືສະຖາ ບັນການເງິນ ໂດຍອາໄສເຄື່ອງມືທາງເຄດິດໄລຍະສັ້ນ ເຊັ່ນ: ແຊ້ກ, ໃບແລກເງິນ, ໃບສັນຍາໃຊ້ເງິນ, ຝັນທະບັດຄັງເງິນ ແລະ ໃບຮັບຝາກເງິນ.

2) **ຕະຫຼາດທຶນ(Capital Market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້ຂາຍຕະຫຼາດທາງການເງິນປະເພດໜີ້ ສິນໄລຍະກາງ ຫຼື ໄລຍະຍາວທີ່ມີໄລຍະເວລາ ເກີນ 1 ປີ ໂດຍຕະສານໜີ້ໄລຍະກາງ ປະກອບມີຝັນທະບັດ ລັດຖະບານ, ຝັນທະບັດວິສາຫະກິດ, ຫຸ້ນກູ້ບໍລິສັດເອກະຊົນ, ສວ່ນຕະຫຼາດຕະສານທຶນ ປະກອບມີ ຮຸ້ນ ສາມັນ, ຫຮຸນບູລິມະສິດ ເປັນຕົ້ນ.

2.3.2 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມວິທີຊື້ຂາຍຕາສານທາງການເງິນ

1) **ຕະຫຼາດການປະມຸນ (Open market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ກຳນົດການຊື້-ຂາຍໂດຍໃຫ້ຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ ຂາຍຕາສານທາງການເງິນມາຮ່ວມກັນຫຼາຍຄົນມາສະເໜີລາຄາຊື້-ຂາຍຮ່ວມກັນ ຈົນໄດ້ຂໍ້ສະຫຼຸບລາຄາ ແລະ ປະລິມານການຊື້ຂາຍ, ເຊິ່ງທຸກຝ່າຍຍອມຮັບຮ່ວມກັນເຮັດໃຫ້ເກີດປະລິມານການສະເໜີຊື້ເທົ່າກັບປະລິມານ ການສະເໜີຂາຍພໍດີ.

2) **ຕະຫຼາດຂາຍຕົງ (Negotiated market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍຕິດຕໍ່ກັນເອງໂດຍກົງ ເພື່ອເຈລະຈາຕໍ່ລອງກ່ຽວກັບລາຄາ ແລະ ປະລິມານຂອງຕາສານທາງການເງິນທີ່ສິນໃຈຈະຊື້-ຂາຍລາຄາທີ່ ຕົກລົງກັນໄດ້ນັ້ນ ຈະເປັນລາຄາສະເພາະຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍແຕ່ລະລາຍ.

2.3.3 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມລັກສະນະການໄຫຼວຽນຂອງຫຼັກຊັບ

1) **ຕະຫຼາດທຳອິດ (Primary market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ຜູ້ອອກຫຼັກຊັບອອກຈຳໜ່າຍຫຼັກຊັບເປັນ ຄັ້ງທຳອິດໃຫ້ແກ່ຜູ້-ແມ່ປະຊາຊົນທົ່ວໄປ ເຊິ່ງການອອກຈຳໜ່າຍໂດຍກົງ ຫຼື ຜ່ານສະຖາບັນລະດົມເງິນທຶນ (investment bank) ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນການລະດົມເງິນທຶນຢ່າງແທ້ຈິງເພື່ອໄປນຳໃຊ້ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ເຊັ່ນ: ບໍລິສັດຜູ້ສື່ສຳສ່າງ ມະຫາຊົນໄດ້ອອກຈຳໜ່າຍຮຸ້ນສາມັນໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໂດຍທົ່ວໄປ.

2) **ຕະຫຼາດລອງ (Secondary market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍຊັບສິນທາງການເງິນ ມາກອ່ນແລ້ວ ເຊິ່ງເຮັດໜ້າທີ່ໃນການເສີມສະພາບຄ່ອງໃກ້ແກ່ຕາສານທາງການເງິນອອກຈຳໜ່າຍໃນ ຕະຫຼາດທຳອິດ ແລະ ການຊື້-ຂາຍຈະຜ່ານຕົວກາງ ຫຼື ນາຍໜ້າໃນຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ,

2.3.4 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມຕາສານທີ່ນຳມາຊື້-ຂາຍ

1) **ຕະຫຼາດຕະສານໜີ້(Debt market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍຕາສານທາງການເງິນທີ່ ເປັນຕາສານໜີ້, ຜູ້ອອກຕາສານນີ້ມີຖານະເປັນຜູ້ກູ້ ຫຼື ລູກໜີ້ຕາມກົດໝາຍທີ່ຈະຈ່າຍຜົນຕອບແທນໃນຮູບ ແບບດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຊື້ເປັນງວດງ ແລະ ເງິນຕົ້ນລວມທັງຜົນປະໂຫຍດອື່ນ, ຜູ້ຊື້ຕາສານໜີ້ມີຖານະເປັນ ເຈົ້າໜີ້ຂອງຜູ້ອອກຕາສານໜີ້, ຕາສານໜີ້ທີ່ນຳມາຊື້-ຂາຍໄດ້ແກ່: ຮຸ້ນກູ້, ຝັນທະບັດ ແລະ ຝັນທະບັດຄັງເງິນ.

2) **ຕະຫຼາດຕະສານທຶນ(Capital market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ເຮັດການຊື້ຂາຍຫຼັກຊັບໄລຍະຍາວທີ່ມີ ອາຍຸເກີນ 1 ປີ, ຜູ້ຊື້ຕາສານທຶນມີຖານະເປັນເຈົ້າກິດຈະການ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນໃນຮູບແບບເງິນປັນ

ຜົນ ຫຼື ກຳໄລຈາກການຊື້-ຂາຍຫຼັກຊັບ, ຕາສານທຶນທີ່ນຳມາຊື້-ຂາຍໄດ້ແກ່: ຮຸ້ນສາມັນ, ຮຸ້ນບູລິມະສິດ ແລະ ໃບສຳຄັນສະແດງສິດທິ(Warrant).

2.3.5 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາສານທີ່ນຳມາຊື້ຂາຍ

1) ຕະຫຼາດສິ່ງມອບທັນທີ (Spot market) ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້ຂາຍຊັບສິນ ຫຼື ຕາສານທາງການເງິນ ແລະ ສິ່ງມອບທັນທີ່ຕົກລົງຊື້ຂາຍ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວໄລຍະເວລາສິ່ງມອບຕາສານ ຫຼື ຊັບສິນທາງການເງິນ ໃນ 2 ວັນທີ່ຖັດມາ ເຊັ່ນ: ທ້າວ ກ ຊື້ເຂົ້າສານ 10 ໂຕນ ໃນຕະຫຼາດທັນທີ່ໃນວັນຈັນ ຈະໄດ້ສິ່ງມອບສິນຄ້າໃນວັນພຸດ.

2) ຕະຫຼາດຂາຍລວງໜ້າ(Future market) ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້ຂາຍຊັບສິນໃນວັນນີ້ ດ້ວຍລາຄາຂອງຊັບສິນທີ່ຈະສົ່ງມອບໃນອານາຄົດຂ້າງໜ້າ ເຊັ່ນ: ຊາວນາຂາຍເຂົ້າ 10 ໂຕນ ໃນຕະຫຼາດຫຼວງໜ້າໃນລາຄາ 2,500,000 ກີບ ໂດຍກຳນົດການສິ່ງມອບໃນ 6 ເດືອນຂ້າງໜ້ານັບຈາກວັນຊື້.

2.4 ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດການເງິນ

ໝາຍເຖິງຕົວກາງທາງການເງິນ, ຕາສານທາງການເງິນລວມທັງຕາສານໜີ້ ແລະ ຕາສານທຶນ ເປັນເຄື່ອງມືທາງການເງິນຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນດັ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

2.4.1 ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດເງິນ

1) ພັນທະບັດຄັງເງິນ (Treasury Bill) ເປັນຕາສານໜີ້ຂອງລັດຖະບານເປັນຜູ້ອອກຈຳໜ່າຍໂດຍກະຊວງການເງິນເຊິ່ງມີອາຍຸບໍ່ເກີນ 1 ປີ ໂດຍມີຈຸດປະສົງໃນການກູ້ຢືມເພື່ອນຳເງິນມາໃຊ້ໃນການເພື່ອປະຄອງຖານະເງິນຄັງຂອງລັດຖະບານໄດ້ຢ່າງປົກກະຕິ, ຜູ້ລົງທຶນໃນພັນທະບັດຄັງເງິນຈະໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນໃນຮູບແບບດອກເບ້ຍ ຫຼື ອັດຕາຄູປອງໃຫ້ແກ່ຜູ້ລົງທຶນ, ການຊື້-ຂາຍພັນທະບັດຄັງເງິນຈະຊື້-ຂາຍລາຄາຕໍ່າກວ່າລາຄາໃນໜ້າບັດ, ມີສ່ວນຕ່າງ ຫຼື ສ່ວນຫຼຸດ ສະເໜີເປັນຜົນຕອບແທນໃຫ້ຜູ້ລົງທຶນ ເຊັ່ນ: ພັນທະບັດຄັງເງິນອອກໃນວັນທີ 12 ພະຈິກ 2016 ວັນຄົບກຳນົດ 12 ພະຈິກ 2017 ລາຄາໃນໜ້າບັດ 8,000 ກີບ, ອັດຕາດອກເບ້ຍ 4% ຈຳໜ່າຍໃນມູນຄ່າຕາມວິທີຫຼຸດຕົ້ນທຶນລົງ 7,808 ກີບ.

ຜູ້ລົງທຶນໃນພັນທະບັດຄັງເງິນໄດ້ແກ່ ທະນາຄານທຸລະກິດ, ບໍລິສັດເງິນທຶນ, ບໍລິສັດຫຼັກຊັບ, ກອງທຶນສຳຮອງລ້ຽງຊີບ, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ເປັນຕົ້ນ, ການລົງທຶນໃນພັນທະບັດຄັງເງິນເປັນການບໍລິຫານສະພາບຄອງ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນ, ນອກຈາກນັ້ນທະນາຄານທຸລະກິດລົງທຶນໃນພັນທະບັດຄັງເງິນຍັງເປັນຊັບສິນສະພາບຄ່ອງທີ່ດຳລົງໄວ້ໃນກົດໝ່າຍ.

2) ສັນຍາຊື້ ແລະ ສັນຍາຂາຍຄືນ(Repurchase Agreement ຫຼື REFO) ເປັນການກູ້ຢືມເງິນດ້ວຍການຂາຍຫຼັກຊັບ ແລະ ສັນຍາວ່າຈະຂາຍຫຼັກຊັບນັ້ນຄືນພາຍໃນໄລຍະເວລາສັ້ນຕາມທີ່ຕົກລົງກັນໄວ້ໃນສັນຍາ, ຕາສານທາງການເງິນທີ່ຊື້ຂາຍກັນອາດຈະເປັນພັນທະບັດຄັງເງິນ ຫຼື ພັນທະບັດຂອງລັດຖະບານໂດຍປົກກະຕິຕົກລົງ ຊື້ຂາຍຈະມີ 2 ຝ່າຍ ເຊັ່ນ: ກອງທຶນສຳຮອງລ້ຽງຊີບຊື້ພັນທະບັດຄັງເງິນໂດຍມີບໍລິສັດນາຍໜ້າເປັນຜູ້ຈັດຫາໃຫ້ໂດຍມີສັນຍາຂາຍຄືນໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດຫຼັກຊັບໄລຍະເວລາ 30 ວັນ, ຫາກກອງທຶນສຳຮອງລ້ຽງຊີບຂາດສະພາບຄ່ອງຕ້ອງການຫາເງິນທຶນມາໃຊ້ໝູນວຽນກໍ່ສາມາດຂາຍຄືນໃຫ້ບໍລິສັດນາຍໜ້າກ່ອນຄືບກຳນົດໄຖ່ຖອນໄດ້.

3) ແຊັກ(Cheque) ແມ່ນໃບຢັ້ນຢືນຕາສານຊັບເຊິ່ງບຸກຄົນໜຶ່ງຮຽກວ່າ “ຜູ້ສັ່ງຈ່າຍ” ສັ່ງໃຫ້ທະນາຄານຮຽກວ່າ “ຜູ້ຈ່າຍ” ຈ່າຍເງິນຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນໃຫ້ບຸກຄົນໜຶ່ງຮຽກວ່າ “ຜູ້ຮັບເງິນ”, ແຊັກ

ໃນຕະຫຼາດເງິນຈຶ່ງເປັນການກູ້ຢືມໄລຍະສັ້ນໂດຍຜູ້ກູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາຄານ ແລະ ອອກແຊັກລົງວັນທີຫຼວງໜ້າເຜື້ອຊໍາລະພາຍຫຼັງ.

4) **ໃບແລກເງິນ (Bill of Exchange)** ເປັນເອກສານເຊິ່ງບຸກຄົນໜຶ່ງຮຽກວ່າ “ຜູ້ສັງຈາຍ” ສັ່ງໃຫ້ບຸກຄົນ ໜຶ່ງຮຽກວ່າ “ຜູ້ຈ່າຍ” ຈ່າຍເງິນໃຫ້ອີກບຸກຄົນໜຶ່ງ ໂດຍໃບແລກປ່ຽນເງິນແບ່ງອອກເປັນ 2 ປະເພດຄື ໃບແລກເງິນທາງການຄ້າ ເຊິ່ງເປັນຕາສານທີ່ລູກໜີ້ຮັບຮອງການຊໍາລະໜີ້ໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ ແລະ ໃບແລກເງິນທີ່ທະນາຄານທຸລະກິດຮັບຮອງ ເຊິ່ງເປັນການຄ້າປະກັນໃນການຊໍາລະເງິນ.

5) **ໃບສັນຍາໃຊ້ເງິນ(Promissory Notes: P/N)** ໃບສັນຍາໃຊ້ໜີ້ແມ່ນໃບຢັ້ງຢືນຊັບເຊິ່ງບຸກຄົນໜຶ່ງຮຽກວ່າ “ຜູ້ອອກໃບຢັ້ງຢືນ” ໃຫ້ຄຳໜັ້ນສັນຍາໃຊ້ເງິນຈຳນວນໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນໜຶ່ງຮຽກວ່າ “ຜູ້ຮັບເງິນ” ໃນວັນເວລາອັນແນ່ນອນ, ຕາມຄວາມໝາຍນີ້ຜູ້ອອກໃບສັນຍາໃຊ້ໜີ້ຄືລູກໜີ້ ທີ່ໄດ້ສັນຍາຈະໃຊ້ໜີ້ໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມຕາມຄຳສັ່ງຂອງເຈົ້າໜີ້ (ໃບສັນຍາສາມາດປ່ຽນມືໄດ້) ໂດຍການສະຫຼັກຫຼັງຫຼືສິ່ງມອບ ເຊັ່ນ: ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊຈຳກັດ ອອກສັນຍາໃຊ້ເງິນ ຫຼື ບໍລິສັດເງິນທຶນໄດ້ອອກໃບສັນຍາໃຊ້ເງິນໃຫ້ ທ້າວ ສິມບູນ ທີ່ຝາກເງິນໄວ້ກັບບໍລິສັດເງິນທຶນດັ່ງກ່າວ.

6) **ຕາສານການຄ້າ(Commercial Paper)** ໝາຍເຖິງສັນຍາໃຊ້ເງິນທີ່ທຸລະກິດເປັນຜູ້ອອກເຜື້ອການກູ້ຢືມໄລຍະສັ້ນ ໂດຍບໍ່ມີຫຼັກຖານຕໍາປະກັນ ເຊິ່ງທຸລະກິດທີ່ອອກຕາສານການຄ້າຈຳໜ່າຍຈະຕ້ອງເປັນບໍລິສັດເອກະຊົນຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ມີຊື່ສຽງ ແລະ ມີຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການດຳເນີນງານ, ການອອກຕາສານການຄ້າຈຳໜ່າຍນັ້ນເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດສາມາດກູ້ເງິນເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງບໍລິສັດ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່າກວ່າການກູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາຄານ, ສຳລັບຕາສານການຄ້າໄດ້ແກ່ ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະສັ້ນ, ຕົວສັນຍາໃຊ້ເງິນ, ໃບແລກເງິນ ແລະ ແຊັກ.

7) **ບັດເງິນຝາກ (Certificates of Deposits)** ເປັນເອກສານທີ່ທະນາຄານການຄ້າເປັນຜູ້ອອກໃຫ້ແກ່ຜູ້ຝາກເຜື້ອເປັນເອກກະສານໃນການຝາກເງິນ ເພື່ອສະແດງສິດທິຂອງຜູ້ຖືຕາສານທີ່ຈະໄດ້ຮັບເງິນຝາກຄືນເມື່ອຄົບກຳນົດເວລາ ໂດຍກຳນົດອັດຕາດອກເບ້ຍໄວ້, ຜູ້ຝາກເງິນບໍ່ສາມາດຖອນເງິນໄດ້ກ່ອນກຳນົດ, ບັດເງິນຝາກນີ້ໃຊ້ປະໂຫຍດທັງສອງຝ່າຍຄືຜູ້ຝາກຈະໄດ້ຮັບອັດຕາດອກເບ້ຍສູງກວ່າການຝາກເງິນໄວ້ທະນາຄານປົກກະຕິ ແລະ ທະນາຄານການຄ້າສາມາດນຳໄປໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບເພາະບໍ່ຕ້ອງກັງວົນວ່າຜູ້ຝາກຕະມາຖອນເງິນກ່ອນກຳນົດ.

8) **ບັນຊີເງິນກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ(Inter Bank Loan)** ເປັນການກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ ຫຼື ສະຖາບັນການເງິນເຜື້ອໃຊ້ໃນການປັບສະພາບຄ່ອງ ຫຼື ເພື່ອໃຫ້ສາມາດດຳລົງເງິນສິດສຳຮອງຕາມທີ່ກົກໝາຍກຳນົດ, ຫາກສະຖາບັນການເງິນແຫ່ງໜຶ່ງມີສະພາບຄ່ອງບໍ່ພຽງພໍກໍກູ້ຢືມເງິນນຳສະຖາບັນການເງິນທີ່ມີສະພາບຄ່ອງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ອັດຕາດອກເບ້ຍລະຫວ່າງທະນາຄານ.

2.4.2 ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດທຶນ(Capital Market)

ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດທຶນແບ່ງອອກເປັນ 3 ປະເພດໃຫຍ່ຄືຕະຫຼາດຕາສານໜີ້, ຕະຫຼາດຕາສານທຶນ ແລະ ຕະຫຼາດຕາສານອານຸຜັນເຊິ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

1) **ຕະຫຼາດຕາສານໜີ້(Debt Market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍທີ່ສະແດງຄວາມເປັນໜີ້ທີ່ມີອາຍຸຄົບກຳນົດໄລຍະກາງປະມານ 3-4ປີ ແລະ ໄລຍະຍາວທີ່ມີອາຍຸຄົບກຳນົດແຕ່ 5 ປີ ຂຶ້ນໄປ, ຕະຫຼາດຕາສານໜີ້ມີທັງຝາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ໂດຍມີເຄື່ອງມືທາງການເງິນທີ່ມີການຊື້-ຂາຍໃນຕະຫຼາດຕາສານໜີ້ໄດ້ແກ່:

(1) **ພັນທະບັດລັດຖະບານ (Treasury Bond)** ເປັນຕາສານທີ່ລັດຖະບານເປັນຜູ້ອອກເພື່ອກູ້ຢືມເງິນຈາກປະຊາຊົນທົ່ວໄປ ແລະ ນັກລົງທຶນປະເພດສະຖາບັນຕ່າງໆ ໂດຍຜ່ານກະຊວງການເງິນ, ການອອກພັນທະບັດຂອງລັດຖະບານຂຶ້ນກັບກະຊວງການເງິນ ເຊັ່ນ: ລັດຖະບານຕ້ອງການເງິນມາພັດທະນາປະເທດຊາດແຕ່ມີງົບປະມານໃນຄັງຂອງລັດຖະບານບໍ່ພຽງພໍ, ສະນັ້ນລັດຖະບານຈະອອກພັນທະບັນຈຳໜ່າຍໃຫ້ປະຊາຊົນ ແລະ ສະຖາບັນຕ່າງໆ.

(2) **ພັນທະບັດວິສາຫະກິດ (State Enterprise Bond)** ເປັນຕາສານໜີ້ ຂອງລັດວິສາຫະກິດ ທີ່ອອກຈຳໜ່າຍ ເພື່ອລະດົມເງິນທຶນມາດຳເນີນງານ ໂດຍມີກະຊວງການເງິນຄຳປະກັນ ເຊັ່ນ: ພັນທະບັດຂອງວິສາຫະກິດ ABC ອອກໃນວັນທີ 12 ພະຈິກ 2016 ວັນຄົບກຳນົດ 12 ພະຈິກ 2017 ລາຄາໃນໜ້າບັດ 8,000 ກີບ, ອັດຕາດອກເບ້ຍ 4% ຈຳໜ່າຍ ເພື່ອມາລົງທຶນໃນໂຄງການໜຶ່ງຂອງວິສາຫະກິດ ໂດຍມີກະຊວງການເງິນເປັນຜູ້ຄຳປະກັນການຈ່າຍຊຳລະໜີ້ເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍ.

(3) **ຮຸ້ນກູ້ບໍລິສັດເອກະຊົນ(Corporate Bond)** ເປັນຕາສານໜີ້ທີ່ອອກໂດຍບໍລິສັດບໍລິສັດເອກະຊົນຂະໜາດໃຫຍ່ ຫຼື ບໍລິສັດມະຫາຊົນເພື່ອກູ້ຢືມຈາກປະຊາຊົນໂດຍທົ່ວໄປ ເຊິ່ງອັດຕາດອກເບ້ຍຂຶ້ນຢູ່ກັບຖານະຄວາມໝັ້ນຄົງການເງິນຂອງບໍລິສັດທີ່ອອກຮຸ້ນກູ້ນັ້ນ, ຮຸ້ນກູ້ທີ່ອອກຈຳໜ່າຍຈາກບໍລິສັດເອກະຊົນໂດຍທົ່ວໄປມີຄວາມສ່ຽງສູງກວ່າພັນທະບັດຂອງລັດຖະບານ ຫຼື ພັນທະບັດລັດວິສາຫະກິດເພາະຈ່າຍອັດຕາດອກເບ້ຍສູງກວ່າ.

2) **ຕະຫຼາດຕະສານທຸນ(Equity Market ຫຼື Stock Market):** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍຕາສານທຶນທີ່ມີລັກສະນະສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງກິດ, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຖືຄອງຕາສານທຶນຈຶ່ງມີລັກສະນະເປັນຜູ້ລົງທຶນໃນກິດຈະການ, ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດທຶນປະກອບມີ ຮຸ້ນສາມັນ, ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ, ໃບສຳຄັນສະແດງສິດທິ(Warrants), ໜ່ວຍລົງທຶນ, ໃບສະແດງສິດທິອານຸພັນ ເປັນຕົ້ນ.

(1) **ຮຸ້ນສາມັນ(Common Stock)** ເປັນຫຼັກຊັບທີ່ສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງກິດຈະການ, ສັດສ່ວນຂອງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງຖືກແບ່ງໄປຕາມຈຳນວນຮຸ້ນ ແລະ ອັດຕາຖືຮຸ້ນ, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຖືຮຸ້ນຈຶ່ງມີສິດລົງທະແນນສຽງກ່ຽວກັບການດຳເນີນກິດຈະການ ຫຼື ຕັດສິນໃຈໃນບັນຫາທີ່ສຳຄັນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ຫຼື ມີສິດອອກສຽງເພື່ອກຳນົດນະໂຍບາຍທີ່ສຳຄັນຂອງກິດຈະການ.

ການເປັນເຈົ້າຂອງກິດຈະການໂດຍການຖືຮຸ້ນສາມັນນັ້ນ, ຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນຈະມີສິດທິຕາມການປະມວນກິດ ໜາຍແຜ່ງ ແລະ ກິດໜາຍການຄ້າດັ່ງນີ້:

- ມີສິດອອກສຽງທີ່ການປະຊຸມຜູ້ຖືຮຸ້ນໃນການເລືອກຕັ້ງຜູ້ບໍລິຫານ, ການຕັດສິນໃຈເລື່ອງເງິນປັນຜົນ ແລະ ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ກວດສອບທາງບັນຊີ ເປັນຕົ້ນ.
- ໄດ້ຮັບສ່ວນແບ່ງກຳໄລໃນຮູບແບບເງິນປັນຜົນ
- ໄດ້ຮັບສ່ວນແບ່ງໃນຊັບສິນເມື່ອມີການຈຳໜ່າຍ
- ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບຄວາມຄືບໜ້າຂອງບໍລິສັດ

(2) **ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ(Preferred Stock)** ເປັນຮຸ້ນທີ່ມີລັກສະນະເຄິ່ງໜີ້ ແລະ ເຄິ່ງທຶນຄືຢູ່ໃນລະຫວ່າງກາງລະຫວ່າງເຈົ້າໜີ້ກັບສ່ວນການເປັນເຈົ້າຂອງ ເຊິ່ງໄດ້ກ່າວວ່າຮຸ້ນບຸລິມະສິດຈະໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນຄົງທີ່ຄືກັນກັບຮຸ້ນກູ້ ແລະ ໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນໃນກໍລະນີບໍລິສັດມີກຳໄລຄືກັບຮຸ້ນສາມັນແຕ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນບຸລິມະສິດຈະໄດ້ເງິນປັນຜົນກ່ອນຮຸ້ນສາມັນ ໂດຍສິດທິຜູ້ຖືຮຸ້ນບຸລິມະສິດສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ມີຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງກິດຈະການຄືກັນກັບຮຸ້ນສາມັນຕາມສັດສ່ວນການຖືຄອງ.

- ມີສິດໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນກ່ອນຮຸ້ນສາມັນ
- ມີສິດໃນຊັບສິນຂອງກິດຈະການຫຼັງຈາກເຈົ້າໜີ້ ແຕ່ຈະໄດ້ຮັບກ່ອນຮຸ້ນສາມັນໃນກໍລະນີເລິກກິດຈະການ
- ບໍ່ໄດ້ຮັບສິດລົງຄະແນນສຽງໃນທີ່ການປະຊຸມຜູ້ຖືຮຸ້ນ.

(3) **ໃບສໍາຄັນສະແດງສິດຫຼົວອນແລນ (Warrants)** ເປັນຕາສານທີ່ໄດ້ຮັບສິດຈອງຊື້ຫຼັກຊັບຊຶ່ງອາດຈະເປັນຫຸ້ນກູ້, ຫຸ້ນບຸລິມະສິດ, ຫຸ້ນສາມັນ ຫຼື ຕາສານອະນຸຜັນ ຕາມລາຄາ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ໂດຍອາຍຸຂອງວອນແລນຈະຢູ່ລະຫວ່າງ 5-10 ປີ.

(4) **ໜ່ວຍລົງທຶນ (Unit Trust)** ເປັນຫຼັກຊັບທີ່ອອກຈໍາໜ່າຍ ໂດຍບໍລິສັດຈັດການລົງທຶນ ເພື່ອລະດົມເງິນທຶນຂາຍໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນລາຍຢ່ອຍຈໍານວນຫຼາຍ ແລ້ວນໍາເງິນໄປລົງທຶນໃນຕະຫຼາດການເງິນ ຫຼື ຕະຫຼາດທຶນ.

(5) **ໃບສະແດງສິດອະນຸຜັນ (Derivative Warrant ຫຼື DW)** ເປັນຕາສານອະນຸຜັນປະເພດໜຶ່ງທີ່ໃຫ້ສິດແກ່ຜູ້ຊື້ ຫຼື ຜູ້ຖືຫຸ້ນໃນການຊື້ຂາຍຫຼັກຊັບອ້າງອີງ (Underlying Securities) ຕາມລາຄາໃຊ້ສິດຈໍານວນ ແລະ ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ຊຶ່ງອາດຈະເປັນຫຼັກຊັບ ຫຼື ດັດສະນີຫຼັກຊັບ (Index).

2.4.3 ເຄື່ອງມືຕະຫຼາດຕາສານອະນຸຜັນ (Derivative Market) ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້ຂາຍຕາສານອະນຸຜັນ ຊຶ່ງຜົນຕອບແທນຜູກໄວ້ກັບລາຄາສິນຄ້າອ້າງອີງ (Underlying Asset) ຕາສານອະນຸຜັນຈຶ່ງເປັນເຄື່ອງມືໃນການບໍລິຫານຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງການຂຶ້ນລົງຂອງຊັບສິນເຊິ່ງອາດຈະເປັນສິນຄ້າເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຕາສານທາງການເງິນ ຕາສານອະນຸຜັນໂດຍທົ່ວໄປໄດ້ແກ່: ສັນຍາຊື້ຂາຍລ່ວງໜ້າຝົວເຈີ; ອອບຊັນ; ສັນຍາສວອບ ແລະ ໂກຣດຝົວເຈີ

1) **ສັນຍາຊື້ຂາຍລ່ວງໜ້າຝົວເຈີ (Future Contact)** ເປັນສັນຍາຊື້ຂາຍລ່ວງໜ້າສິນຄ້າ ຫຼື ສັນຍາຊື້ຂາຍລ່ວງໜ້າຊັບສິນທາງການເງິນໂດຍທີ່ສິນຄ້າປະກອບດ້ວຍສິນຄ້າກະເສດໄດ້ແກ່: ຍາງແຜ່ນ, ເຂົ້າ, ຝ້າຍ, ກາເຟ, ນໍ້າມັນຝິດ, ສິນແຮ່ໄດ້ແກ່: ທອງຄໍາ, ນໍ້າມັນ, ເຫຼັກ, ທອງແດງ ເປັນຕົ້ນ, ເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ຕາສານໜີ້ ຕາສານທຶນ ໂດຍການຊື້ຂາຍລ່ວງໜ້າຈະມີບໍລິສັດນາຍໜ້າເປັນຕົວກາງທັງສອງຝ່າຍລະຫວ່າງຜູ້ຊື້ກັບຜູ້ຂາຍສັນຍາມີລັກສະນະເປັນມາດຕະຖານຄື: ມີລັກສະນະຄືກັບທຸກສັນຍາມີສໍານັກຫັກບັນຊີເປັນອົງກອນກາງ.

2) **ອອບຊັນ (Option)** ຄືສັນຍາລະຫວ່າງບຸກຄົນສອງຝ່າຍທີ່ໃຫ້ສິດແກ່ຜູ້ຊື້ໃນການຊື້ ຫຼື ຂາຍຊັບສິນອ້າງອີງຕາມລາຄາທີ່ລະບຸໄວ້ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ຖ້າອອບຊັນທີ່ໃຫ້ສິດຜູ້ຊື້ເອີ້ນວ່າ Call Option ແລະ ອອບຊັນທີ່ຈະໃຫ້ສິດຜູ້ຂາຍທີ່ຈະຂາຍຊັບສິນອ້າງອີງຕາມລາຄາທີ່ລະບຸໄວ້ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ເອີ້ນວ່າ Put Option.

3) **ສັນຍາສວອບ (Swap Contact)** ເປັນສັນຍາແລກປ່ຽນກະແສເງິນທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດຂອງຄູ່ສັນຍາ ສັນຍາສວອບຈໍາແນກອອກເປັນ 2 ປະເພດຄື:

-**ສັນຍາສວອບອັດຕາດອກເບ້ຍ (Interest Rate Swap)** ເປັນສັນຍາທາງການເງິນທີ່ຄູ່ສັນຍາຕົກລົງທີ່ຈະແລກປ່ຽນພາລະການຊໍາລະດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ກັນພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ໂດຍຈໍານວນດອກເບ້ຍທີ່ຕ້ອງຊໍາລະຂຶ້ນຢູ່ກັບຈໍານວນເງິນຕົ້ນທີ່ໃຊ້ອ້າງອີງຕາມສັນຍາ ຜູ້ກູ້ທັງສອງຝ່າຍກູ້ເງິນສະກຸນເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນຈໍານວນພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ຕົກລົງໄວ້, ຝ່າຍໜຶ່ງຕົກລົງຈ່າຍດອກເບ້ຍໃນອັດຕາຄົງທີ່ໃຫ້ກັບອີກຝ່າຍໜຶ່ງ ແລະ ອີກຝ່າຍໜຶ່ງຕົກລົງຈ່າຍອັດຕາດອກເບ້ຍລອຍຕົວໃຫ້ກັບອີກຝ່າຍໜຶ່ງ.

- **ສັນຍາສວຍເງິນຕາຕ່າງປະເທດ (Currency Swap)** ເປັນຂໍ້ຕົກລົງແລກປ່ຽນເງິນສະກຸນໜຶ່ງກັບເງິນອີກສະກຸນໜຶ່ງໃນຂໍ້ຕົກລົງຈະມີການລະບຸຈຳນວນທີ່ຈະຕ້ອງຈ່າຍໃນເງິນສະກຸນໜຶ່ງ ແລະ ຈະໄດ້ຮັບເງິນອີກສະກຸນໜຶ່ງເຊັ່ນ: ທ້າວສິມຊາຍ ເຮັດທຸລະກິດຄ້າຂາຍຮັບເງິນສະກຸນເງິນໂດລາຮອງກົງແຕ່ສິ່ງຊື້ວັດຖຸດິບຈາກສະຫະລັດອາເມລິກາຕ້ອງຊຳລະໜີ້ເປັນໂດລາສະຫະລັດ, ໃນຂະນະທີ່ທ້າວໂຊກດີໄດ້ຮັບຊຳລະຄ່າສິນຄ້າເປັນໂດລາສະຫະລັດແຕ່ຕ້ອງສິ່ງຊື້ວັດຖຸດິບຈາກປະເທດຮອງກົງເຮັດໃຫ້ຕ້ອງຊຳລະໜີ້ເປັນໂດລາຮອງກົງເມື່ອທັງສອງຝ່າຍຕົກລົງເຮັດສວຍເງິນສະກຸນເຮັດໃຫ້ສາມາດຫຼຸດພາວະຄວາມສ່ຽງຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນໄດ້.

4) **ໂກດຝົວເຈີ້ (Gold Futures)** ເປັນສັນຍາຊື້ຂາຍລ່ວງໜ້າທີ່ຄູ່ສັນຍາຕົກລົງລາຄາ ແລະ ປະລິມານຊື້ຂາຍທອງຄຳໃນປັດຈຸບັນໂດຍມີພາລະຕໍ່ກັນທີ່ຈະຕ້ອງຈັດການຊື້ຂາຍ ແລະ ຊຳລະລາຄາໃນອະນາຄົດເຊັ່ນ: ໃນວັນທີ 10 ເມສາ 2016 ທ້າວ.ກ ເຮັດສັນຍາຊື້ທອງຄຳແຫ່ງບໍລິສຸດ 96.50% ຈາກທ້າວ.ຂ ໃນລາຄາ 15.000 ບາດຕໍ່ທອງຄຳນ້ຳໜັກ 1 ບາດ ເປັນຈຳນວນນ້ຳໜັກ 50 ບາດ ໂດຍຄົບກຳນົດຊຳລະໃນວັນທີ 29 ມິຖຸນາ 2016 ເມື່ອຄົບກຳນົດ ທ້າວ.ກ ແລະ ທ້າວ.ຂ ຕ້ອງຈັດການຊື້ຂາຍແລກປ່ຽນທອງຄຳໃນລາຄາ ແລະ ປະລິມານທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາບໍ່ວ່າທອງຄຳຈິງໃນວັນທີ 29 ມິຖຸນາ ຈະເປັນເທົ່າໃດ, ຕໍ່ມາລາຄາທອງຄຳໃນວັນທີ 29 ມິຖຸນາ ຢູ່18.000 ບາດ ທ້າວ.ກ ກໍໄດ້ກຳໄລ ສ່ວນ ທ້າວ.ຂ ກໍຈະຂາດທຶນເປັນຕົ້ນ.

2.4.4 ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນ

ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ 5 ປະການຄື:

1) **ໄລຍະເວລາໃນການກູ້ຢືມ:** ຕະຫຼາດເງິນເປັນແຫຼ່ງລວມທຶນໄລຍະສັ້ນທີ່ມີໄລຍະເວລາການຊຳລະຄືນບໍ່ເກີນໜຶ່ງປີເຄື່ອງມືສິນເຊື້ອທີ່ໃຊ້ໃນການກູ້ຢືມເປັນເຄື່ອງມືໄລຍະສັ້ນເຊັ່ນ: ເຊັກ, ແຊັກ, ກາສານສັນຍາໃຊ້ເງິນ, ຕົວເງິນຄັງ ເປັນຕົ້ນ, ສ່ວນຕະຫຼາດທຶນເປັນແຫຼ່ງລວມທຶນໄລຍະຍາວເວລາໃນການຊຳລະຄືນເກີນກ່ວາ 1 ປີເຄື່ອງມືສິນເຊື້ອທີ່ໃຊ້ໃນການກູ້ຢືມຈິ່ງເປັນເຄື່ອງມືໄລຍະຍາວ ເຊັ່ນ: ຜັນທະບດ, ຫຸ້ນກູ້, ຫຸ້ນສາມັນເປັນຕົ້ນ.

2) **ຄວາມສ່ຽງຂອງຜູ້ລົງທຶນ:** ເນື່ອງຈາກຕະຫຼາດເງິນເປັນແຫຼ່ງລະດົມທຶນໄລຍະສັ້ນ ຜູ້ລົງທຶນຈິ່ງຮັບພາລະຄວາມສ່ຽງນ້ອຍກ່ວາຕະຫຼາດທຶນ ເຊັ່ນ ຄວາມສ່ຽງດ້ານອັດຕາດອກເບ້ຍ ຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນຜູ້ລົງທຶນໃນຕະຫຼາດທຶນຈະບໍ່ມັກສ່ຽງຈິ່ງລົງທຶນໃນໄລຍະສັ້ນ, ສ່ວນຜູ້ລົງທຶນໃນຕະຫຼາດທຶນເປັນການລົງໄລຍະຍາວຈິ່ງມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍກ່ວາ ແຕ່ກໍໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນສູງ.

3) **ວິທີການຊື້ຂາຍເຄື່ອງມືສິນເຊື້ອ:** ການກູ້ຢືມ ຫຼື ການຂາຍເຄື່ອງມືສິນເຊື້ອມັກຈະເປັນການກູ້ຢືມ ຫຼື ຂາຍໂດຍກົງລະຫວ່າງຜູ້ກູ້ຢືມເຊັ່ນ: ນາຍ ກ ຂໍກູ້ຢືມກັບທະນາຄານແຫ່ງໜຶ່ງສ່ວນການກູ້ຢືມ ແລະ ການຊື້ຂາຍເຄື່ອງມືສິນເຊື້ອຕະຫຼາດທຶນມັກອາໄສຕົວກາງ ເຊິ່ງເປັນຜູ້ຊ່ຽວຊານໃນການຈຳໜ່າຍຫຼັກຊັບເຊັ່ນ: ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດ ອອກຫຸ້ນສາມັນຈຳນວນ 5,000 ລ້ານກີບ ໂດຍອາໄສທະນາຄານເພື່ອການລົງທຶນແຫ່ງໜຶ່ງເປັນຜູ້ຈຳໜ່າຍ.

4) **ບົດບາດຂອງຕະຫຼາດຮອງ:** ຕະຫຼາດຮອງມີບົດບາດນ້ອຍກ່ວາຕະຫຼາດທຶນທັງນີ້ເນື່ອງຈາກໃນຕະຫຼາດເງິນເຄື່ອງມືສິນເຊື້ອ ຫຼື ຫຼັກຊັບທີ່ຊື້ຂາຍກັນມີໄລຍະໄຖ່ຖອນສິ້ນເຮັດໃຫ້ຫຼືດຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະໄຖ່ຖອນກ່ອນກຳນົດສ່ວນໃນຕະຫຼາດທຶນຫຼັກຊັບມີອາຍຸຍາວນານຜູ້ຖືຫຼັກຊັບບໍ່ຕ້ອງຖືໄວ້ໄລຍະຍາວນານຈິ່ງສາມາດນຳມາຂາຍໃນຕະຫຼາດຮອງໄດ້.

5) **ສະຖາບັນການເງິນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:** ສະຖາບັນການເງິນທີ່ມີບົດບາດໃນຕະຫຼາດເງິນໄດແກ່ ທະນາຄານແຫ່ງປະເທດແຫ່ງ ສປປ ລາວ ທະນາຄານທຸລະກິດ, ບໍລິສັດເງິນທຶນ, ສະຖາບັນການເງິນທີ່ມີ ບົດບາດໃນຕະຫຼາດທຶນໄດແກ່ ບໍລິສັດທຶນ, ຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ, ບໍລິສັດປະກັນໄພ ແລະ ທະນາຄານເພື່ອການ ລົງທຶນ.

2.5 ສະຖາບັນການເງິນ

2.5.1 ຄວາມໝາຍຂອງສະຖາບັນການເງິນ

ສະຖາບັນການເງິນໝາຍເຖິງສະຖາບັນທີ່ທຳທຸລະກິດໃນຮູບແບບລະດົມເງິນຝາກຈາກລູກຄ້າເພື່ອໄປ ປ່ອຍສິນເຊື້ອ ຫຼື ໃຫ້ເງິນກູ້ຢືມ ທັງເປັນສະຖາບັນທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນສື່ກາງຜູ້ໃຫ້ກູ້ ແລະ ຂໍຜູ້ກູ້ເພື່ອໄປລົງທຶນ ຫຼື ການບໍລິໂພກ ໂດຍຈ່າຍດອກເບ້ຍໃຫ້ຜູ້ຝາກ ແລະ ຄິດໄລ່ດອກເບ້ຍຈາກຜູ້ທີ່ກູ້, ນອກຈາກນັ້ນຍັງເຮັດ ທຸລະກຳທາງການເງິນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ, ການຊື້ຫຼຸດໃບຢັ້ງຢືນການການຄ້າ, ເອກກະສານຄຳປະກັນ ແລະ ການໂອນເງິນ ເປັນຕົ້ນ.

ສະຖາບັນການເງິນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ຕ້ອງຢູ່ພາຍໃຕ້ການດູແລ ຂອງແຫ່ງ ສປປ ລາວ (Bank of the Lao PDR) ເຊິ່ງເຮັດໜ້າທີ່ໃນການກຳນົດ ແລະ ດຳເນີນນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ຝົມທະນາບັດ ແລະ ຮັກສາສະ ເຖຍລະພາບຂອງຄ່າເງິນກີບ ຕະຫຼອດຮອດການຄວບຄຸມ ແລະ ກຳກັບການດຳເນີນງານຂອງສະຖາບັນການ ເງິນຕ່າງໆ.

2.5.2 ການແບ່ງກຸ່ມຂອງສະຖາບັນການເງິນ

ກຸ່ມຂອງສະຖາບັນການເງິນແບ່ງອອກເປັນ 2 ກຸ່ມໃຫຍ່ຄື ສະຖາບັນການເງິນໃນລະບົບ ແລະ ສະຖາ ບັນການເງິນນອກລະບົບ ເຊິ່ງມີເນື້ອໃນດັ່ງນີ້:

- 1) **ສະຖາບັນການເງິນໃນລະບົບ** ໝາຍເຖິງສະຖາບັນການເງິນທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢ່າງເປັນທາງການ ໂດຍ ມີກົດລະບຽບ ແລະ ກົດໝາຍຄອບຄຸມການດຳເນີນງານຂອງສະຖາບັນການເງິນ.
- 2) **ສະຖາບັນການເງິນນອກລະບົບ:** ໝາຍເຖິງສະຖາບັນການເງິນທີ່ເກີດຂຶ້ນໂດຍທຳມະຊາດ ບໍ່ມີ ກົດໝາຍ ແລະ ກົດລະບຽບຄອບຄຸມການດຳເນີນງານເຊັ່ນ: ການປ່ອຍສິນເຊື້ອ, ການເຂົ້າຫ່ວຍ.

2.5.3 ປະເພດຂອງ ສະຖາບັນການເງິນ

ປະເພດຂອງ ສະຖາບັນການເງິນແບ່ງອອກເປັນ 3 ປະເພດໃຫຍ່ຄື

- ສະຖາບັນການເງິນປະເພດທະນະຄານຄ້າ(Commercial Bank)
- ສະຖາບັນການເງິນທີ່ບໍ່ແມ່ນທະນາຄານການຄ້າ(Non-Commercial Bank)
- ສະຖາບັນການເງິນສະເພາະກິດ(Special Financial Institution)

ກ. ສະຖາບັນການເງິນປະເພດທະນາຄານການຄ້າ

ທະນາຄານທຸລະກິດເປັນສະຖາບັນການເງິນທີ່ມີບົດບາດ ແລະ ຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງປະເທດເນື່ອງ ຈາກເປັນ ແຫຼ່ງລະດົມເງິນອອມ ແລະ ໃຫ້ກູ້ແຫຼ່ງໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງປະເທດ ນອກຈາກນັ້ນຍັງມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ ລະບົບເສດຖະກິດໃນການໃຊ້ເງິນການເພີ່ມ ຫຼື ການຫຼຸດປະລິມານເງິນ, ນອກຈາກນັ້ນຍັງ ເປັນເຄື່ອງມື ສຳຄັນຂອງລັດຖະບານໃນການດຳເນີນນະໂຍບາຍທາງການເງິນຕາ.

ທະນະຄານທຸລະກິດໝາຍເຖິງ ທະນະຄານທີ່ໄດ້ຮັບອານຸຍາດໃຫ້ປະກອບທຸລະກິດປະເພດຮັບຝາກເງິນທີ່ຕ້ອງຈ່າຍເມື່ອຖວງຖາມ ຫຼື ສິ້ນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ແລະ ໃຊ້ປະໂຫຍດຈົນນັ້ນໃນທາງໜຶ່ງຫຼື ຫຼາຍທາງເຊັ່ນ: ໃຫ້ກູ້ຢືມ, ຊື້ຂາຍຕົວແລກເງິນ ຫຼື ກາສານປ່ຽນມືອື່ນໄດ້, ຊື້ຂາຍປະລິມານເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງໜ້າທີ່ຂອງທະນະຄານທຸລະກິດໄດ້ແກ່:

- **ການຮັບຝາກເງິນ:** ເຊິ່ງເປັນໜ້າທີ່ທີ່ສຳຄັນໜຶ່ງຂອງທະນາຄານທຸລະກິດ ເມື່ອທະນາຄານຮັບຝາກຈາກລູກຄ້າໂດຍຈ່າຍຜົນຈອບແທນໃຫ້ລູກຄ້າໃນຮູບແບບຂອງດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຝາກເງິນແລ້ວນຳເງິນທີ່ໄດ້ນັ້ນໄປຫາຜົນປະໂຫຍດທັງທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ການໃຊ້ເງິນມີຫຼາຍຮູບແບບເຊັ່ນ: ການຝາກອອມຊັບ, ການຝາກປະຈຳ ແລະ ຝາກກະແສລາຍວັນ.

- **ການໃຊ້ກູ້ຢືມ:** ການໃຫ້ກູ້ຢືມເປັນໜ້າທີ່ຫຼັກຂອງທະນາຄານທຸລະກິດ ແລະ ເປັນກິດຈະກຳທີ່ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດເນື່ອງຈາກກໍ່ໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ແກ່ທະນາຄານ, ເນື່ອງຈາກທະນາຄານທຸລະກິດເປັນຕົວກາງໃນລະບົບການເງິນຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຕ້ອງການໃຊ້ເງິນ ຫຼື ຜູ້ຂາດແຄນເງິນສາມາດມີເງິນທົນໝູນວຽນໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໄດ້, ສິນເຊື່ອທະນາຄານທຸລະກິດຈະໃຫ້ບໍລິການເຊັ່ນ: ສິນເຊື່ອເພື່ອການກະເສດ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ, ສິນເຊື່ອເພື່ອທີ່ຢູ່ອາໄສ, ສິນເຊື່ອເພື່ອອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ.

- **ບໍລິການອື່ນໆ** ນອກຈາກການໃຫ້ບໍລິການຮັບຝາກເງິນ ແລະ ການໃຫ້ສິນເຊື່ອແລ້ວ, ທະນາຄານທຸລະກິດຍັງໃຫ້ບໍລິການອື່ນໆເຊັ່ນ: ການໂອນເງິນ, ການຮຽກເກັບເງິນ, ການຄຳປະກັນ, ການໃຫ້ເຂົ້າຕຸ້ນລະໄພ, ບັດເຄດິດເປັນຕົ້ນ, ເຊິ່ງປັດຈຸບັນທະນາຄານທຸລະກິດມີລາຍໄດ້ຈາກການບໍລິການເຫຼົ່ານີ້ຈຳນວນບໍ່ໜ້ອຍ.

ຂ. ສະຖາບັນການເງິນທີ່ບໍ່ແມ່ນທະນາຄານການຄ້າ

ສະຖາບັນການເງິນທີ່ບໍ່ແມ່ນທະນາຄານທຸລະກິດ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຕະຫຼາດການເງິນໄດ້ແກ່:

1) ສະຖາບັນການເງິນຈຸນລະພາກຮັບຝາກເງິນ(Micro Financial Institution) ເປັນສະຖາບັນການເງິນທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໂດຍດຳເນີນກິດຈະການການປ່ອຍກູ້ແບບຈຸນລະພາກ, ການຮັບຝາກເງິນແບບບັງຄັບ ແລະ ເງິນຝາກແບບສະມັກໃຈ ເຊິ່ງເປັນສະຖາບັນການເງິນນິຕິບຸກຄົນດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວຢູ່ໃນຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສະຖາບັນການເງິນຈຸນລະພາກທີ່ຮັບເງິນຝາກ ສະບັບເລກທີ 04/ທຫລ, ວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2008.

2) ສະຖາບັນການເງິນຈຸນລະພາກບໍ່ຮັບຝາກເງິນ(Micro Financial Institution) ເປັນສະຖາບັນການເງິນທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໂດຍດຳເນີນກິດຈະການການປ່ອຍກູ້ແບບຈຸນລະພາກ, ການຮັບຝາກເງິນແບບຜັນທະ ແລະ ການບໍລິການອື່ນໆ ແຕ່ບໍ່ລະດົມເງິນຝາກແບບຝາກສະມັກໃຈ, ເຊິ່ງເປັນສະຖາບັນການເງິນນິຕິບຸກຄົນດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວຢູ່ໃນຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສະຖາບັນການເງິນຈຸນລະພາກທີ່ຮັບເງິນຝາກ ສະບັບເລກທີ 02/ທຫລ, ວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2008.

3) ສະຫະກອນການສິນເຊື່ອ ແລະ ເງິນຝາກປະຢັດ(Credit Cooperatives and Saving Deposit) ເປັນສະຖາບັນການເງິນທີ່ຮ່ວມກຸ່ມ ຂອງປະຊາຊົນເພື່ອເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳ ໃນສະຫະກອນການສິນເຊື່ອ ແລະ ເງິນຝາກປະຢັດ ໂດຍການປ່ອຍກູ້, ຮັບຝາກເງິນ ແລະ ການບໍລິການອື່ນ ໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກໃນສະຫະກອນສິນເຊື່ອ ແລະ ເງິນຝາກປະຢັດ ດຳເນີນ ເຊິ່ງໄດ້ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວພາຍໃຕ້ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ການເຄື່ອນໄຫວຢູ່ໃນຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສະຫະກອນການສິນເຊື່ອ ແລະ ເງິນຝາກປະຢັດເລກທີ 03/ທຫລ, ວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2008.

4) **ບໍລິສັດເຊົ່າສິນເຊື້ອ** ໝາຍເຖິງບໍລິສັດໃຫ້ເຊົ່າສິນເຊື້ອທີ່ເຮັດສັນຍາເຊົ່າສິນເຊື້ອຢ່າງໜ້ອຍ 6 ຄັ້ງຕໍ່ປີ ເຊິ່ງສັນຍາການເຊົ່າສິນສິນເຊື້ອໝາຍເຖິງຂໍ້ຕົກລົງລະຫວ່າງຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ຜູ້ເຊົ່າ ໂດຍຜູ້ເຊົ່າໄດ້ຮັບສິດຄອບຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບສິນໃນເວລາໃດໃດໜຶ່ງແຕ່ຕ້ອງຈ່າຍຄ່າເຊົ່າ ຫຼື ເງື່ອນໄຂອື່ນໆໃນການເຊົ່າ ແລະ ສາມາດນຳຊັບໄປໃຫ້ຜົນອື່ນເຊົ່າຕໍ່ໄດ້, ເຊິ່ງເຄື່ອນໄຫວພາຍໃຕ້ລຳດັດວ່າດ້ວຍການເຊົ່າສິນເຊື້ອ ເລກທີ11/ນຍ, ລົງວັນທີ 8 ກຸມພາ 1999.

5) **ໂຮງຮັບຈຳນຳ (Pawn Shop)** ເປັນສະຖາບັນການເງິນທີ່ປະກອບກິດຈະກຳການຮັບຈຳນຳສິ່ງຂອງ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ຕ່າງໆທັງຂອງເກົ່າ ແລະ ຂອງໃໝ່ເພື່ອເປັນການປະກັນໜີ້ເງິນກູ້, ໂຮງຮັບຈຳນຳມີທັງຂອງລັດ ແລະ ເອກກະຊົນ ຊຶ່ງມີຫຼັກການທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ຊັບສິນທີ່ຮັບຈຳນຳຕ້ອງເປັນສິ່ງຫາລິມະຊັບຊະນິດທຳມະດາ, ບໍ່ຮັບຈຳນຳຊັບສິນທີ່ເປັນຂອງທາງລາດສະການ ຫຼື ຊັບສິນທີ່ລັກຂອງຄົນອື່ນມາ, ບໍ່ຮັບຈຳນຳເຄື່ອງຈາກຄູບາ, ສາມະເນນ ,ບໍ່ຮັບຈຳນຳຈາກເດັກ ຫຼື ຜູ້ທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 18 ປີ.

6) **ບໍລິສັດທຶນ (Finance Companies)** ໝາຍເຖິງທຸລະກິດທີ່ຈັດສັນເງິນທຶນ ແລະ ໃຊ້ເງິນນັ້ນໃນການປະກອບກິດຈະການຢ່າງໃດຢ່າງໜຶ່ງ ໂດຍທົ່ວໄປຈະປະກອບກິດຈະການຫຼາຍຮູບແບບໄດ້ແກ່:

- ການໃຫ້ການກູ້ຢືມເພື່ອທຸລະກິດ ເປັນການໃຫ້ກູ້ຢືມເພື່ອການຄ້າລວມເຖິງການເປັນຜູ້ຮັບຮອງຜູ້ຮັບລາງວັນ ຫຼື ຜູ້ສອດເຂົ້າແກ້ໜ້າໃນຕົວເງິນທາງການຄ້າປົກກະຕິ.
- ການໃຫ້ສິນເຊື້ອແກ່ກິດຈະການອຸດສາຫະກຳ ກະເສດຕະກອນ ຫຼື ທຸລະກຳການຄ້າຂາຍ.
- ການໃຫ້ສິນເຊື້ອແກ່ປະຊາຊົນທົ່ວໄປເພື່ອການບໍລິໂພກ.
- ການໃຫ້ສິນເຊື້ອເພື່ອຊື້ອະສັງຫາລິມະຊັບ ຫຼື ທີ່ຢູ່ອາໄສ.

7) **ບໍລິສັດປະກັນຊີວິດ(Life Insurance Companies)** ໝາຍເຖິງ ທຸລະກິດທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ການກຳກັບເບິ່ງແຍງຂອງສຳນັກງານຄະນະກຳມະການກຳກັບ ແລະ ສິ່ງເສີມການປະກອບທຸລະກິດປະກັນໄພດຳເນີນທຸລະກິດປະກັນຊີວິດໂດຍຕົກລົງຈະຊົດເຊີຍເງິນຈຳນວນໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ຜູ້ຮັບປະໂຫຍດ ຫຼື ທາຍາດຂອງຜູ້ເອົາປະກັນໄພເສຍຊີວິດລົງ ຫຼື ຈ່າຍເງິນໃຫ້ຜູ້ເອົາປະກັນໄພໃນກໍລະນີທີ່ມີຊີວິດຢູ່ຈົນຄົບກຳນົດສັນຍາ ໂດຍໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນໃນຮູບຂອງຄ່າດອກເບ້ຍປະກັນແລະສາມາດນຳເງິນທີ່ລະດົມໄດ້ໃນຮູບ ຂອງເບ້ຍປະກັນໄປໃຫ້ກູ້ຫຼືລົງທຶນໄລຍະຍາວເພື່ອຜົນຕອບແທນທີ່ສູງຂຶ້ນ.

8) **ກອງທຶນປະກັນສັງຄົມ (Social Security Fund)** ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນຕາມບັນຍັດປະກັນສັງຄົມມີວັດຖຸປະສົງໃນການສ້າງຫຼັກປະກັນໃຫ້ແກ່ລູກຈ້າງທີ່ເຮັດວຽກໃນສະຖານປະກອບການໃຫ້ໄດ້ຮັບຄວາມຄຸ້ມຄອງເມື່ອປະສິບອັນຕະລາຍເຈັບປ່ວຍ, ເກີດລູກ, ຕາຍ, ເສຍອົງຄະ, ສິງເຄາະເດັກ ແລະ ຄົນສູງອາຍຸ ໂດຍກອງທຶນຈະມີລາຍໄດ້ຈາກການທີ່ລູກຈ້າງ ນາຍຈ້າງຈ່າຍເງິນຈຳນວນໜຶ່ງຕາມກົດໝາຍຂອງປະເທດປະເທດນັ້ນເປັນຜູ້ກຳນົດ ຂອງຄ່າຈ້າງຂອງຜູ້ປະກັນຕົນກ່ອນຫັກພາສີ ແລະ ຝ່າຍລັດຖະບານຈ່າຍສົມທົບໃຫ້ອົກຕາມຄ່າທີ່ກຳນົດຂອງຄ່າຈ້າງເງິນທີ່ກອງທຶນໄດ້ຮັບຈະນຳໄປບໍລິຫານຫາຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ງອກເງິຍຂຶ້ນ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ຈະນຳເອົາໄປລົງທຶນໃນຫຼັກຊັບທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່າເຊັ່ນ: ຕົວເງິນຄັງ, ຜັນທະບັດລັດທະບານ, ຕົວແລກເງິນ ໂດຍຮັບຄວາມເຫັນມັກຈາກກະຊວງການຄັງເມື່ອຜູ້ປະກັນໄພໄດ້ຮັບອັນຕະລາຍ, ເຈັບປ່ວຍ, ເກີດລູກ, ຕາຍ, ເສຍອົງຄະ, ສິງເຄາະບຸດ, ແລະ ເຖົ້າແກ່ລົງ ກອງທຶນກໍ່ຈະຈ່າຍໃຫ້ຕາມກົດໝາຍທີ່ກຳນົດ.

9) **ສະຖາບັນການເງິນສະເພາະກິດ:** ສະຖາບັນການເງິນສະເພາະກິດເປັນສະຖາບັນການເງິນທີ່ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຕົວກາງທີ່ມີວັດຖຸປະສົງສະເພາະສຳລັບໃນປະເທດລາວແລ້ວມີພຽງທະນາຄານນະໂຍບາຍເທົ່ານັ້ນ.

ທະນະຄານນະໂຍບາຍເປັນ ທະນາຄານທຸລະກິດດຳເນີນການປ່ອຍສິນເຜື້ອແກ້ໄຂຄວາມທຸກຢາກໃນ
ປະເທດພຽງຢ່າງດຽວ, ບໍ່ໄດ້ໃຫ້ບໍລິການຮັບຝາກ ແລະ ທຸລະກຳທາງການເງິນອື່ນໆຄືກັບທະນາຄານທຸລະ
ກິດອື່ນໆ.

ບົດຝຶກຫັດ 2

- 1) ຈຶ່ງອະທິບາຍຄວາມໝາຍຂອງຕະຫຼາດເງິນ?
- 2) ຈຶ່ງບອກໜ້າທີ່ຂອງຕະຫຼາດການເງິນ?
- 3) ຕະຫຼາດການເງິນແບ່ງອອກເປັນຈັກປະເພດ ຄືປະເພດຫຍັງແນ່?
- 4) ຕະຫຼາດທຶນແບ່ງອອກເປັນຈັກປະເພດ ຄືປະເພດໃດແນ່?
- 5) ຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນແນວໃດ?
- 6) ສະຖາບັນການເງິນແບ່ງອອກເປັນຈັກປະເພດ ຄືປະເພດຫຍັງແນ່?

ບົດທີ 3 ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ການດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການຈະປະສົບຜົນສຳເລັດຕາມທີ່ເປົ້າໝາຍ, ຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນຕ້ອງມີການວາງບໍລິຫານການເງິນທີ່ມີປະສິດທິພາບ ໂດຍມີການວາງແຜນທາງການເງິນ, ການຈັດຫາເງິນທຶນ ແລະ ການຈັດສັນເງິນທຶນ ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນຜົນການດຳເນີນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການ, ສະນັ້ນເພື່ອຢາກຮູ້ຜົນການດຳເນີນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການມີປະສິດທິພາບຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ກຳນົດໄວ້ນັ້ນຈຳຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເຄື່ອງມືໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ.

ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການບໍລິຫານການເງິນຈະເຮັດຜູ້ບໍລິຫານຂອງກິດຈະການ, ເຈົ້າໜີ້ ແລະ ນັກລົງທຶນທົ່ວໄປ ຮູ້ເຖິງຜົນການດຳເນີນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການ ລວມໄປເຖິງບັນຫາໃນການດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການ ເຊັ່ນ: ຮູ້ເຖິງຜົນການດຳເນີນງານໃນອະດີດຈົນມາເຖິງປັດຈຸບັນຂອງກິດຈະການ, ຮູ້ເຖິງບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການດຳເນີນງານໃນອາດີດຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ, ເປັນຂໍ້ມູນໃນການປະກອບການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນຂອງກິດຈະການ ແລະ ນັກລົງທຶນ ຫຼື ຜູ້ຖືຫຸ້ນ, ນອກຈາກນັ້ນຈະເປັນຂໍ້ມູນໃນການວາງແຜນທາງການເງິນ ແລະ ການດຳເນີນງານໃນອານາຄົດ.

3.1 ຄວາມໝາຍຂອງໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ໃບລາຍງານທາງການເງິນໝາຍເຖິງລາຍງານທາງບັນຊີທີ່ສະແດງເປັນຕົວເລກທີ່ກິດຈະການເຮັດຂຶ້ນມາໃນໄລຍະເວລາຂອງບັນຊີເພື່ອລາຍງານໃຫ້ແກ່ເຈົ້າກິດຈະການ ຫຼື ບຸກຄົນທົ່ວໄປເພື່ອຕ້ອງການຮັບຮູ້ຖານະການເງິນ ແລະ ຜົນການດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການໃນໄລຍະຮອບເວລາບັນຊີຜ່ານມາ.

3.2 ອົງປະກອບຂອງໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ຕາມມາດຕະຖານບັນຊີຂອງສປປ ລາວ ເລື່ອງການນຳສະເໜີໃບລາຍງານທາງການເງິນສົມບູນແບບເພື່ອໃຊ້ໃນການວິເຄາະຖານະການເງິນ ແລະ ຜົນການດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການ ຕ້ອງປະກອບມີ 4 ອົງປະກອບໃຫຍ່ຄືງົບກະແສເງິນສົດ, ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ, ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ແລະ ງົບກຳໄລສະສົມ.

- **ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ**(Balance sheet) ໝາຍເຖິງໃບລາຍງານສະຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການໃນຮອບເວລາບັນຊີໃດໜຶ່ງ ວ່າມີຊັບສິນ, ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນເປັນເຈົ້າຂອງກິດຈະການເປັນຈຳນວນເທົ່າໃດ.

- **ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ**(Profit and Loss statement) ໝາຍເຖິງໃບລາຍງານທາງການເງິນທີ່ສະແດງເຖິງຜົນການດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການໃນຮອບເວລາບັນຊີໃດໜຶ່ງ, ຂໍ້ມູນໃນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບປະກອບໄປດ້ວຍລາຍໄດ້ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ເຊິ່ງຫາກກິດຈະການມີລາຍໄດ້ສູງກວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ຫຼື ຕົ້ນທຶນສະແດງວ່າກິດຈະການມີຜົນການດຳເນີນງານກຳໄລ ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມຫາກກິດຈະການຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ສູງກວ່າລາຍໄດ້ສະແດງວ່າກິດຈະການມີຜົນການດຳເນີນງານຂາດທຶນ.

- **ງົບກະແສເງິນສົດ**(Cash flow statement) ໝາຍເຖິງງົບສະແດງເຖິງການປ່ຽນແປງຂອງເງິນສົດລະຫວ່າງງວດໂດຍງົບກະແສເງິນສົດປະກອບດ້ວຍ 3 ກິດຈະກຳຫຼັກ ຄື ກະແສເງິນສົດຈາກການດຳເນີນງານ, ກະແສເງິນສົດຈາກການລົງທຶນ ແລະ ກະແສເງິນສົດຈາກກິດຈະກຳຈັດຫາເງິນທຶນ ເຊິ່ງງົບກະແສເງິນສົດຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ວິເຄາະຮູ້ເຖິງເງິນສົດ ແລະ ລາຍການເງິນສົດທຽບເທົ່າກັບເງິນສົດເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ລົດລົງມາຈາກສາຍເຫດໃດ.

- **ງົບກຳໄລສະສົມ**(Retained Earning statement) ໝາຍເຖິງໃບລາຍງານກຳໄລ ຂອງກິດຈະການ ແຕ່ລະປີນຳມາຮ່ວມກັນໄວ້ໃນບັນຊີກຳໄລສະສົມ ແລະ ກຳໄລດັ່ງກ່າວເປັນຜົນກຳໄລຫຼັງຈາກແບ່ງໃຫ້ຜູ້ຖືຮຸ້ນ ແລ້ວ, ເຊິ່ງໃນງົບກຳໄລສະສົມຈະປະກອບດ້ວຍກຳໄລສະສົມປີຜ່ານມາ, ກຳໄລປະຈຳປີ, ເງິນປັນຜົນ ແລະ ກຳໄລສະສົມທ້າຍປີ.

ໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນຈະໃຊ້ຂໍ້ມູນທາງການເງິນຫຼາຍໆປີມາປຽບທຽບກັນເພື່ອ ສະແດງຜົນການການດຳເນີນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການທີ່ແທ້ຈິງແຕ່ຫາກໃຊ້ງົບປະມານພຽງ ປີດຽວ ຫຼື ເລືອກງົບປະມານໃນປີທີ່ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວ ຫຼື ເສດຖະກິດຕົກຕໍ່າມາວິເຄາະຈະເຮັດໃຫ້ການ ວິເຄາະຜິດຜາດໄດ້ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຕ້ອງໃຫ້ມີຂໍ້ມູນໃບລາຍງານທາງການເງິນຢ່າງໜ້ອຍ 4-5 ປີຂຶ້ນໄປຈຶ່ງ ເຮັດໃຫ້ຜົນການວິເຄາະຮູ້ເຖິງຜົນການການດຳເນີນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການທີ່ແທ້ຈິງໄດ້ ແລະ ໃບລາຍງານທາງການເງິນທີ່ໃຊ້ວິເຄາະສ່ວນໃຫຍ່ປະກອບມີຄື:

- ງົບກະແສເງິນສົດ(Cash flow statement)
- ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ(Profit and Loss statement)
- ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ(Balance sheet).

3.3 ບຸກຄົນທີ່ສົນໃຈໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ເນື່ອງຈາກການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນເປັນທີ່ສົນໃຈຂອງບຸກຄົນຫຼາຍຝ່າຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ແຕ່ ລະຝ່າຍມີຄວາມສົນໃຈໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນທີ່ມີເປົ້າໝາຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນເຊິ່ງແບ່ງ ບຸກຄົນທີ່ ສົນໃຈຂອງເປັນ 5 ກຸ່ມຄົນຄືດັ່ງນີ້:

- **ເຈົ້າໜີ້ຂອງກິດຈະການ:** ຈະຕ້ອງວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນຂອງລູກໜີ້ເພື່ອຈະຮູ້ເຖິງຄວາມ ສາມາດໃນການຊຳລະໜີ້, ສະມັດຕະພາບໃນການຫາກຳໄລ, ລັກສະນະທີ່ມາ ແລະ ໃຊ້ໄປຂອງເງິນທຶນ, ຄວາມຕ້ອງການເງິນທຶນຂອງລູກໜີ້ ເພື່ອຈະປ່ອຍກູ້ໃຫ້ລູກໜີ້.

- **ຜູ້ລົງທຸນທົ່ວໄປ:** ເປັນຜູ້ສົນໃຈທີ່ຈະລົງທຶນໃນກິດຈະການເນື່ອງຈາກເປັນຜູ້ທີ່ມີເງິນອອມເຊິ່ງຈະ ວິເຄາະສະມັດຕະພາບໃນການຫາກຳໄລຂອງກິດຈະການໃນປະຈຸບັນ ແລະ ແນດໂນ້ມຂອງກຳໄລໃນອານາຄົດ , ຜົນຕອບແທນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງໃນການລົງທຶນເພື່ອຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ.

- **ຜູ້ບໍລິຫານ:** ເນື່ອງຈາກຜູ້ບໍລິຫານຈະຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃນວຽກງານຫຼາຍໆດ້ານຂອງກິດຈະການທີ່ ຈຳເປັນເຊັ່ນຕ້ອງຮັບຮູ້ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ການບໍລິຫານງານເປັນໄປຢ່າງມີ ປະສິດທິພາບ ເຊັ່ນ: ສະພາບຄ່ອງ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນຂອງກິດຈະການເປັນຢ່າງໃດ, ປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຊັບສິນ, ຄວາມສາມາດໃນການຫາກຳໄລ ເປັນຕົ້ນ.

- **ນັກວິຊາການ:** ໃນປະຈຸບັນນັກວິຊາການຕ່າງກໍ່ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈ ແລະ ມີບົດບາດໃນການວິເຄາະໃບ ລາຍງານທາງການເງິນຂອງກິດຈະການ ເພື່ອນຳໄປສຶກສາ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ສະເໜີແນະເພື່ອເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ການ ສຶກສາ, ວົງການທຸລະກິດຕະຫຼອດເຖິງບຸກຄົນສົນໃຈທົ່ວໄປ.

- **ໜ່ວຍງານຂອງລັດຖະບານ:** ຈະນຳຂໍ້ມູນຂອງກິດຈະການມາວິເຄາະເພື່ອປະກອບຜົນຈາລະນາອັນເປັນ ປະໂຫຍດຕໍ່ກິດຈະການ, ຜູ້ບໍລິໂພກ, ສັງຄົມ ແລະ ປະເທດຊາດໂດຍສ່ວນລວມ.

3.4 ຄວາມໝາຍຂອງການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ໃບລາຍງານທາງການເງິນ(Financial statement) ໝາຍເຖິງໃບລາຍງານທາງບັນຊີທີ່ສະແດງເປັນຕົວເລກທີ່ກົດຈະການເຮັດຂຶ້ນມາໃນໄລຍະເວລາຂອງບັນຊີເຜື່ອລາຍງານໃຫ້ແກ່ເຈົ້າກົດຈະການ ຫຼືບຸກຄົນທົ່ວໄປເພື່ອຕ້ອງການຮັບຮູ້ຖານະການເງິນ ແລະ ຜົນການດຳເນີນງານຂອງກົດຈະການໃນໄລຍະຮອບເວລາບັນຊີຜ່ານມາ.

ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ (Financial statement Analysis) ໝາຍເຖິງຂະບວນການໃຊ້ຫຼັກການທາງການເງິນ ແລະ ປະສິບການໃນການອະທິບາຍການເງິນຂອງກົດຈະການວ່າມີຖານະການເງິນ ແລະ ຜົນການດຳເນີນງານທີ່ແທ້ຈິງເປັນແນວໃດ ແລະ ນຳຜົນທີ່ໄດ້ຮັບໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດໃນການວາງແຜນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈໃນອານາຄົດ.

ຈາກຄວາມໝາຍການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນຈະໃຊ້ຫຼັກການທາງການເງິນພຽງຢ່າງດຽວໃນກາວິເຄາະໄປບໍ່ໄດ້ ຈະຕ້ອງອາໄສປະສິບການຂອງຜູ້ວິເຄາະຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການວິເຄາະຖືກຕ້ອງ ແລະ ໜ້າເຊື່ອຖືໄດ້, ນອກຈາກນັ້ນທຸລະກິດແຕ່ລະປະເພດມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໂດຍການຈະໃຊ້ອັດຕາສ່ວນດຽວກັນມາວິເຄາະ ແລະ ແປຄວາມໝາຍຈະເຮັດໃຫ້ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນມີຄວາມຜິດພາດໄດ້.

3.5 ວັດຖຸປະສົງຂອງການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ເນື່ອງຜູ້ສົນໃຈໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນມີຫຼາຍຝ່າຍທັງບຸກຄົນໃນກົດຈະການ ເຊັ່ນ: ຜູ້ບໍລິຫານ, ບຸກຄົນພາຍນອກໄດ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ຂອງກົດຈະການ, ຜູ້ລົງທຸນທົ່ວໄປ, ນັກວິຊາການ ແລະ ໜ່ວຍງານຂອງລັດຖະບານ ດັ່ງນັ້ນການວິເຄາະງົບການເງິນຈຶ່ງມີຈຸດປະສົງທີ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍປະການດັ່ງນີ້:

- ເພື່ອປຽບທຽບຜົນການດຳເນີນງານໃນແຕ່ລະໄລຍະບັນຊີທີ່ຜ່ານມາ
- ເພື່ອເປັນຜົນປະໂຫຍດໃນການວາງແຜນການດຳເນີນງານໃນອານາຄົດ
- ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືປະເມີນຜົນການດຳເນີນງານຂອງຜູ້ບໍລິຫານກົດຈະການ
- ເພື່ອເປັນການຫາຂໍ້ມູນທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການດຳເນີນງານເພື່ອເປັນປັບປຸງແກ້ໄຂການດຳເນີນງານໃນອານາຄົດ.
- ເພື່ອເປັນການພະຍາກອນຖານະການເງິນໃນອານາຄົດ ແລະ ຜົນທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນອານາຄົດ
- ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນປະກອບຕັດສິນໃຈໃຫ້ຜູ້ລົງທຸນ ໂດຍສະເພາະຜູ້ຖືຮຸ້ນນຳບໍລິສັດ

3.6 ຂັ້ນຕອນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ການວິເຄາະງົບການເງິນຈະເປັນການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ ຫຼື ຕົວເລກຈາກໃບລາຍງານທາງການເງິນມາວິເຄາະໂດຍຄົ້ນຫາຂໍ້ທີ່ແທ້ຈິງ ແລະ ແນວໂນ້ມການປ່ຽນແປງຂອງລາຍການທາງບັນຊີແຕ່ລະລາຍການມາວິເຄາະ ແລະ ສະເໜີຂໍ້ຄິດເຫັນຈາກການວິເຄາະໃຫ້ຝ່າຍບໍລິຫານຮັບຊາບ ເພື່ອເປັນປະໂຫຍດໃນການຕັດສິນໃຈໂດຍການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນມີຂັ້ນດັ່ງນີ້:

ຂັ້ນທີ່1: ກຳນົດຈຸດປະສົງໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນຢ່າງສັດເຈນ ເຊັ່ນ: ຕ້ອງການວິເຄາະສະພາບຄອງ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນຈອງກົດຈະການ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການບໍລິຫານຊັບສິນຄ້າທຳມະຊາດຂອງກົດຈະການ ເປັນຕົ້ນ

ຂັ້ນທີ່2: ລວມຮວມຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການວິເຄາະ ໂດຍຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະຕ້ອງມີພຽງພໍ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ແມ່ນມາຈາກໃບລາຍງານທາງການເງິນຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງມີ ແມ່ນ 4-5 ປີ ຈຶ່ງໄປ.

ຂໍ້ນີ້: ຈັດຕຽມຂໍ້ມູນໃນຮູບແບບດຽວກັນ ເພື່ອສະດວກໃນການວິເຄາະ ໂດຍຜູ້ວິເຄາະທາງການເງິນ ຈະຕ້ອງຈັດຂໍ້ມູນໃຫ້ຢູ່ຮູບແບບດຽວກັນເພື່ອສະດວກໃນການວິເຄາະ.

ຂໍ້ນີ້: ເລືອກເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບວັດຖຸປະສົງ ໂດຍຜູ້ວິເຄາະຕ້ອງຮູ້ວ່າຈະ ວິເຄາະເລື່ອງຫຍັງ ແລະ ໃຊ້ເຄື່ອງມືວິເຄາະຫຍັງວິເຄາະ.

ຂໍ້ນີ້: ແປຄວາມໝາຍ ແລະ ສະຫຼຸບຜົນຂອງການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ ຫຼັງຈາກຜູ້ວິເຄາະ ໄດ້ວິເຄາະງົບການເງິນຈະຕ້ອງແປຜົນຂອງການວິເຄາະວ່າໄດ້ຕາມຈຸດປະສົງທີ່ຕັ້ງໄວ້ຫຼືບໍ່.

ຂໍ້ນີ້: ເຮັດບົດລາຍງານ ສະເໜີຕໍ່ຜູ້ບໍລິຫານ ຫຼັງຈາກຜູ້ວິເຄາະແປຜົນ ແລະ ສະຫຼຸບຜົນຂອງການ ວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນແລ້ວຈະຕ້ອງລາຍງານສະເໜີຜູ້ບໍລິຫານເພື່ອໃຊ້ປະໂຫຍດໃນການບໍລິຫານ ກິດຈະການ.

3.7 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ການເລືອກເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍໃນການ ວິເຄາະເພາະຖ້າຫາກໃຊ້ເຄື່ອງມືບໍ່ຖືກຕ້ອງຈະເຮັດໃຫ້ຜົນຮັບທີ່ອອກມາບໍ່ກົງກັບ ຈຸດປະສົງທີ່ກຳນົດໄວ້, ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນໃນບົດນີ້ຈະປະກອບມີ 3 ວິທີ:

- 1) ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ
- 2) ວິທີແນວໂນ້ມ
- 3) ວິທີອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ

3.7.1 ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ (Common Size Analysis)

ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍເປັນການອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍລວມ ຫຼື ການວິເຄາະ ຕາມແນວດິງ ເປັນເຄື່ອງມືທີ່ສໍາຄັນທາງການເງິນ ເຊິ່ງຜູ້ວິເຄາະຕ້ອງຮູ້ວ່າບັນຊີທີ່ປະກົດໃນໃບລາຍງານທາງ ການເງິນໂດຍສະເພາະໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ.

1) ການວິເຄາະໃບສະຫຼຸບສົມບັດ: ໂດຍກຳນົດໃຫ້ຊັບສິນລວມເທົ່າກັບ 100% ແລ້ວປຽບກັບ ລາຍການໃນສ່ວນປະກອບບັນຊີຊັບສິນຂອງສະຫຼຸບຊັບສົມບັດໄດ້ແກ່: ເງິນສົດ, ຫູກໜີ້, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ, ທີ່ ດິນ ແລະ ອາຄານ ເປັນຕົ້ນ, ສ່ວນທາງດ້ານໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນໃຫ້ເທົ່າກັບ 100% ແລ້ວປຽບກັບ ລາຍການໃນສ່ວນປະກອບບັນຊີໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນຂອງສະຫຼຸບຊັບສົມບັດເປັນຕົ້ນ ດັ່ງສະແດງຕົວຢ່າງ ຕໍ່ໄປນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງເງິນສົດ ປີ 20XX} = \frac{\text{ເງິນສົດປີ 20XX}}{\text{ຊັບສິນລວມປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງລູກໜີ້ ປີ 20XX} = \frac{\text{ລູກໜີ້ປີ 20XX}}{\text{ຊັບສິນລວມປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ ປີ 20XX} = \frac{\text{ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອປີ 20XX}}{\text{ຊັບສິນລວມປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ ປີ 20XX} = \frac{\text{ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ ປີ 20XX}}{\text{ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງໜີ້ສິນໄລຍະຍາວປີ 20XX} = \frac{\text{ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ ປີ 20XX}}{\text{ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ປີ 20XX} = \frac{\text{ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ ປີ 20XX}}{\text{ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ປີ 20XX}} * 100$$

2) ການວິເຄາະໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ເປັນການກຳນົດໃຫ້ຍອດຂາຍເທົ່າກັບ 100% ທຽບເທົ່າກັບບັນຊີແຕ່ລະລາຍການໃນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບຄິດເປັນອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍເທົ່າໃດຂອງຍອດຂາຍໄດ້ແກ່ ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າທີ່ຂາຍ, ກຳໄລຂັ້ນຕົ້ນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍບໍລິຫານ ແລະ ການຂາຍ, ກຳໄລສຸດທິເປັນຕົ້ນຕັ້ງສະແດງຕົວຢ່າງຕໍ່ໄປນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງສິນຄ້າ ປີ 20XX} = \frac{\text{ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າ ປີ 20XX}}{\text{ຍອດຂາຍ ປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງກຳໄລຂັ້ນຕົ້ນ ປີ 20XX} = \frac{\text{ກຳໄລຂັ້ນຕົ້ນ ປີ 20XX}}{\text{ຍອດຂາຍ ປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງກຳໄລສຸດທິ ປີ 20XX} = \frac{\text{ກຳໄລສຸດທິ ປີ 20XX}}{\text{ຍອດຂາຍ ປີ 20XX}} * 100$$

ຕົວຢ່າງ 3.1: ຈາກໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017 ຈຶ່ງວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນໂດຍໃຊ້ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ ແລະ ແປຜົນຄວາມໝາຍການວິເຄາະ ໂດຍມີໃບລາຍງານທາງການເງິນດັ່ງນີ້:

ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ
ຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017 ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານກີບ

ລ.ດ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ	
		2016	2017
I	ຊັບສິນ	<u>1,680.00</u>	<u>2,000.00</u>
1	ຊັບສິນໝູນວຽນ	810.00	1,000.00
1.1	ເງິນສົດ	15.00	10.00
1.2	ເງິນລົງທຶນໄລຍະສັ້ນ	65.00	
1.3	ລູກໜີ້ການຄ້າ	315.00	375.00
1.4	ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ	415.00	615.00
2	ຊັບສົມບັດຄົງທີ່	870.00	1,000.00
2.1	ໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນສຸດທິ	870.00	1,000.00
II	ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	<u>1,680.00</u>	<u>2,000.00</u>
3	ໜີ້ສິນ	800.00	1,064.00
3.1	ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	220.00	310.00
3.1.1	ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	30.00	60.00
3.1.2	ຕົວເງິນຈ່າຍ	60.00	110.00
3.1.3	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ	130.00	140.00
3.2	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	580.00	754.00
3.2.1	ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ ¹	580.00	754.00

¹ ຮຸ້ນກູ້ທີ່ຕ້ອງການໄຖຖອນປີລະ 200 ລ້ານກີບ

4	ສ່ວນຜູ້ຮຸ້ນ	880.00	936.00
4.1	ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ(400,000 ຮຸ້ນ)	40.00	40.00
4.2	ຮຸ້ນສາມັນ (50,000,000 ຮຸ້ນ)	130.00	130.00
4.3	ກຳໄລສະສົມ	710.00	766.00

ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017

ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານ

ກີບ

ລ.ດ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ	
		2016	2017
1	ຍອດຂາຍສຸດທິ	2,850.00	3,000.00
	(-) ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ ²	2,497.00	2,616.20
2	ກຳໄລຫຼັງຈາກການດຳເນີນງານ	353.00	383.80
	(-) ຄ່າຫຼຸ້ຍຫຼຽນ	90.00	100.00
3	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກຖອດອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ	263.00	283.80
	(-) ດອກເບ້ຍ	60.00	88.00
4	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກຖອດອາກອນ	203.00	195.80
	(-) ອາກອນກຳໄລ	81.20	78.30
5	ກຳໄລຫຼັງຫຼັກຖອດອາກອນ	121.80	117.50
	(-) ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	4.00	4.00
6	ກຳໄລສຸດທິ	117.80	113.50
7	ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນສາມັນ	53.00	57.50
8	ສ່ວນເພີ່ມຂອງກຳໄລສະສົມ	64.80	56.00
9	ລາຄາຮຸ້ນສາມັນຕໍ່ຮຸ້ນ(ກີບ)	26.80	23.00
10	ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ(ກີບ)	2.36	2.27 ³
11	ເງິນປັນຜົນຕໍ່ຮຸ້ນ(ກີບ)	1.06	1.15 ⁴
12	ມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕົ້ນທຶນ	16.80	17.92 ⁵

ຈາກໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດ ປີ 2016 ແລະປີ 2017 ກຳນົດໃຫ້ຊັບສິນລວມຄ່າ 1,680 ລ້ານ ກີບ ແລະ 2,000 ລ້ານ ກີບຕາມລຳດັບ ມີຄ່າເທົ່າກັບ 100% ແລ້ວປຽບທຽບກັບລາຍການຕ່າງໆໃນບັນຊີຂອງໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບຄິດເປັນສ່ວນຮ້ອຍເທົ່າຂອງຊັບສິນລວມ, ສ່ວນໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນກຳນົດໃຫ້ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ ປີ 2016 ແລະປີ 2017 ຄ່າ 1,680 ລ້ານ ກີບ ແລະ 2,000

² ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍລວມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ່າເຊົ່າປີ ລະ 28 ລ້ານກີບ

³ ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ = $\frac{113,500,000}{50,000,000}$

⁴ ເງິນປັນຜົນຕໍ່ຮຸ້ນ = $\frac{57,500,000}{50,000,000}$

⁵ ມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ = $\frac{896,000,000}{50,000,000}$

ລ້ານ ກົບຕາມລຳດັບ ມີຄ່າເທົ່າກັບ ມີຄ່າເທົ່າກັບ 100% ແລ້ວປຽບທຽບກັບລາຍການຕ່າງໆໃຫ້ເປັນອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ.

ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ

ຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017 ໂດຍວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍສະແດງໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານກົບ

ລ.ດ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ		ອັດຕາສ່ວນ	
		2016	2017	2016	2017
I	ຊັບສິນ	1,680	2,000	100.00%	100.00%
1	ຊັບສິນໝູນວຽນ	810	1,000	48.21%	50.00%
1.1	ເງິນສົດ	15	10	0.89%	0.50%
1.2	ເງິນລົງທຶນໄລຍະສັ້ນ	65		3.87%	0.00%
1.3	ລູກໜີ້ການຄ້າ	315	375	18.75%	18.75%
1.4	ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ	415	615	24.70%	30.75%
2	ຊັບສົມບັດຄົງທີ່	870	1,000	51.79%	50.00%
2.1	ໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນສຸດທິ	870	1,000	51.79%	50.00%
II	ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	1,680	2,000	100.00%	100.00%
3	ໜີ້ສິນ	800	1,064	47.62%	53.20%
3.1	ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	220	310	13.10%	15.50%
3.1.1	ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	30	60	1.79%	3.00%
3.1.2	ຕົວເງິນຈ່າຍ	60	110	3.57%	5.50%
3.1.3	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ	130	140	7.74%	7.00%
3.2	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	580	754	34.52%	37.70%
3.2.1	ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	580	754	34.52%	37.70%
4	ສ່ວນຜູ້ຮຸ້ນ	880	936	52.38%	46.80%
4.1	ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ(400,000 ຮຸ້ນ)	40	40	2.38%	2.00%
4.2	ຮຸ້ນສາມັນ (50,000,000 ຮຸ້ນ)	130	130	7.74%	6.50%
4.3	ກຳໄລສະສົມ	710	766	42.26%	38.30%

ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017 ໂດຍວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍສະແດງໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານກົບ

ລ.ດ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ		ອັດຕາສ່ວນ	
		2016	2017	2016	2017
1	ຍອດຂາຍສຸດທິ	2,850.00	3,000.00	100.00%	100.00%
	(-) ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ	2,497.00	2,616.20	87.61%	87.21%

2	ກຳໄລຫຼັງຈາກການດຳເນີນງານ	353.00	383.80	12.39%	12.79%
	(-) ຄ່າຫຼ້ຍຫຽນ	90.00	100.00	3.16%	3.33%
3	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກດອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ	263.00	283.80	9.23%	9.46%
	(-) ດອກເບ້ຍ	60.00	88.00	2.11%	2.93%
4	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກພາສີ-ອາກອນ	203.00	195.80	7.12%	6.53%
	(-) ອາກອນກຳໄລ	81.20	78.30	2.85%	2.61%
5	ກຳໄລຫຼັງຫຼັກພາສີ-ອາກອນ	121.80	117.50	4.27%	3.92%
	(-) ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	4.00	4.00	0.14%	0.13%
6	ກຳໄລສຸດທິ	117.80	113.50	4.13%	3.78%

ການແປຄວາມໝາຍ

- ພາບລວມການລົງທຶນໃນຊັບສິນປີ 2017 ບໍ່ແຕກຕ່າງຈາກປີ 2016 ມີການປ່ຽນແປງຈຳນວນໜ້ອຍ ໂດຍການລົງທຶນໃນຊັບສິນໜຸນວຽນໃນປີ 2016 ເທົ່າກັບ 48.21% ເພີ່ມເປັນ 50% ໃນປີ 2017 ໃນຄະນະທີ່ການລົງທຶນໃນຊັບສິນຄົງທີ່ລົດລົງ ໂດຍການລົງທຶນໃນໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນໃນປີ ຈາກປີ 2016 ເທົ່າກັບ 57.79% ລົດລົງເປັນ 50% ໃນປີ 2016 ເມື່ອພິຈາລະນາລາຍລະອຽດການລົງທຶນໃນຊັບສິນໜຸນວຽນເພີ່ມຂຶ້ນມາຈາກບໍລິສັດມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໃນຄັງຫຼາຍເກີນໄປ ໂດຍປີ 2016 ມີ 24.7% ສູງຂຶ້ນ 30.75% ໃນ ປີ 2017.

- ທາງດ້ານໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ໂດຍພາບລວມແລ້ວໂຄງສ້າງທາງການເງິນປະກອບດ້ວຍໜີ້ສິນໜຸນວຽນ, ໜີ້ສິນໜຸນວຽນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຮຸ້ນມີການປ່ຽນແປງຄອນຂ້າງ ໂດຍສະເພາະໃນສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ເຊິ່ງເຫັນວ່າໄດ້ ບໍລິສັດໃຊ້ເງິນທຶນຈາກການກູ້ຢືມສູງຂຶ້ນ ຄື ປີ 2016 ມີ 47.62% ສູງຂຶ້ນເປັນ 53.20% ໃນປີ 2017 ແລະ ໃຊ້ເງິນລົງທຶນຈາກສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນຫຼຸດລົງ ຄືໃນປີ 2016 ມີ 53.20% ລົດລົງເປັນ 46.80% ໃນປີ 2017 ຈະເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດມີຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນສູງຂຶ້ນ.

- ເມື່ອພິຈາລະນາລະອຽດພົບວ່າການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງໜີ້ສິນໜຸນວຽນໃນປີ 2017 ເປັນຜົນມາຈາກເຈົ້າໜ້າການຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນຄື ປີ 2016 ມີ 1.79% ເປັນ 3.00% ໃນປີ2017, ຕົວເງິນຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນຄື ປີ 2016 ມີ 3.57%ເປັນ 5.50% ໃນປີ 2017, ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນຜົນມາຈາກຫຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ ຄື ປີ ຄື ປີ 2016 ມີ 34.52% ເປັນ 34.52% ໃນປີ 2017.

- ສ່ວນທາງດ້ານສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນລົດລົງເມື່ອພິຈາລະນາລະອຽດພົບວ່າຮຸ້ນບຸລິມະສິດລົດລົງຄືປີ 2016 ມີ 2.38% ລົດລົງ 2.00% ໃນປີ 2017, ຮຸ້ນສາມັນລົດລົງຄືປີ 2016 ມີ 7.47% ລົດລົງ 6.50% ໃນປີ 2017 ແລະ ກຳໄລສະສົມກໍ່ລົດລົງເຊັ່ນດຽວກັນຄື ປີ 2016 ມີ 42.26% ລົດລົງ 38.30% ໃນປີ 2017.

- ທາງດ້ານໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບໃນສະພາບລວມແລ້ວຄວາມສາມາດໃນການກຳໄລຂອງບໍລິສັດລົດລົງ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນປີ ປີ 2016 ມີ 4.13% ລົດລົງ 3.78% ໃນປີ 2017 ໂດຍການລົດລົງຂອງກຳໄລສຸດທິດັ່ງກ່າວເປັນຜົນມາຈາກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຫຼຸດຮຸນເພີ່ມຂຶ້ນ ຄື ປີ 2016 ມີ 3.16% ເພີ່ມຂຶ້ນ 3.33% ໃນປີ 2017 ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທາງດອກເບ້ຍເພີ່ມຂຶ້ນຄື ປີ 2016 ມີ 2.11% ເພີ່ມຂຶ້ນ 2.93 % ໃນປີ 2017.

3.7.2 ວິທີແນວໂນ້ມ(Trend Analysis)

ວິທີແນວໂນ້ມ ຫຼື ຮຽກວ່າການວິເຄາະແນວນອນ ເປັນການວິເຄາະເພື່ອເບິ່ງວ່າຕະຫຼອດໄລຍະເວລາໜຶ່ງ ມີລາຍການຕ່າງໆໃນໃບລາຍງານການທາງການເງິນປ່ຽນແປງໄລແນວໃດ ແລະ ສາມາດຈຳແນກອອກເປັນ 2 ລັກສະນະຄື:

1) ການວິເຄາະແນວໂນ້ມໂດຍໃຊ້ຂໍ້ມູນເດີມ ເປັນການວິເຄາະແນວໂນ້ມວິທີນີ້ໂດຍໃຊ້ຂໍ້ມູນເດີມໃນ ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ.

ຜູ້ວິເຄາະຕ້ອງເລືອກລາຍການທີ່ໜ້າສົນໃຈໃນໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ເພື່ອເບິ່ງ ແນວໂນ້ມຂອງລາຍການຕ່າງໆປ່ຽນແປງໄປແນວໃດ ແລະ ລາຍການທີ່ສຳຄັນທີ່ຕ້ອງເບິ່ງແນວໂນ້ມໄດ້ແກ່: ເງິນສິດ, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ, ລູກໜີ້ການຄ້າ, ຍອດຂາຍ ແລະ ກຳໄລສຸດທິ.

ຕົວຢ່າງ 3.2: ແນວໂນ້ມຂອງສິນຄ້າ ແລະ ຍອດຂາຍຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດ (ຫົວໜ່ວຍ:ລ້ານກີບ)

ລາຍການ	ມູນຄ່າ			ການປ່ຽນແປງຈາກ 2016		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
ລູກໜີ້ການຄ້າ	315	375	390	-	60	15
ຍອດຂາຍ	2,850	3,000	3,200	-	150	200

ຈະເຫັນໄດ້ວ່າລູກໜີ້ຂອງບໍລິສັດມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນແຕ່ປີ 2015-2017 ຄືໃນປີ 2016 ມີລູກໜີ້ການ ຄ້າສູງຈາກປີ 2015 ຈຳນວນ 60 ລ້ານກີບ ແລະ ປີ 2017 ມີແນວໂນ້ມສູງຈາກປີ 2016 ຈຳນວນ 15 ລ້ານ ກີບ.

ສ່ວນຍອດຂາຍໃນປີ 2016 ມີຍອດຂາຍສູງຈາກປີ 2015 ຈຳນວນ 150 ລ້ານ ແລະ ປີ 2017ມີແນວໂນ້ມສູງຈາກປີ 2016 ຈຳນວນ 200 ລ້ານກີບ.

2) ການວິເຄາະແນວໂນ້ມໂດຍໃຊ້ປີຖານ ເປັນການວິເຄາະແນວໂນ້ມໂດຍໃຊ້ປີຖານໃນໃບສະຫຼຸບສິບ ສິມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ໂດຍກຳນົດໃຫ້ປີໜຶ່ງເປັນປີຖານເພື່ອປຽບທຽບກັບປີອື່ນ ເຊິ່ງຈະກຳນົດເອົາ ປີທຳອິດເປັນປີຖານມີຄ່າເທົ່າກັບ 100%, ຈາກນັ້ນຜູ້ວິເຄາະນຳລາຍການຕ່າງໆໃນໃບລາຍງານທາງການເງິນ ໃນປີຕ່າງໆມາທຽບທຽບເປັນອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍລະເທົ່າໃດຂອງປີຖານ, ດັ່ງສະແດງຕົວຢ່າງຕໍ່ໄປນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງເງິນສິດ ປີ 20XX} = \frac{\text{ເງິນສິດ ປີ 20XX}}{\text{ເງິນສິດ ປີຖານ}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ ປີ 20XX} = \frac{\text{ຍອດຂາຍ ປີ 20XX}}{\text{ຍອດຂາຍ ປີຖານ}} * 100$$

ຕົວຢ່າງ 3.3: ຈາກຂໍ້ມູນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດໃນ ຕົວຢ່າງ 3.1ມາວິເຄາະແນວໂນ້ມໂດຍເອົາປີ 2016 ເປັນປີຖານ ສາມາດວິເຄາະໄດ້ດັ່ງນີ້:

ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ

ຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017 ໂດຍວິທີວິເຄາະແນວໂນ້ມ

ລ.ດ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ		ອັດຕາສ່ວນ	
		2016	2017	2016	2017
I	ຊັບສິນ	1,680	2,000	100.00%	119.05%
1	ຊັບສິນໝູນວຽນ	810	1,000	100.00%	123.46%

1.1	ເງິນສົດ	15	10	100.00%	66.67%
1.2	ເງິນລົງທຶນໄລຍະສັ້ນ	65		100.00%	0.00%
1.3	ລູກໜີ້ການຄ້າ	315	375	100.00%	119.05%
1.4	ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ	415	615	100.00%	148.19%
2	ຊັບສິມບັດຄົງທີ່	870	1,000	100.00%	114.94%
2.1	ໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນສຸດທິ	870	1,000	100.00%	114.94%
II	ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	1,680	2,000	100.00%	119.05%
3	ໜີ້ສິນ	800	1,064	100.00%	133.00%
3.1	ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	220	310	100.00%	140.91%
3.1.1	ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	30	60	100.00%	200.00%
3.1.2	ຕົວເງິນຈ່າຍ	60	110	100.00%	183.33%
3.1.3	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງຈ່າຍ	130	140	100.00%	107.69%
3.2	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	580	754	100.00%	130.00%
3.2.1	ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	580	754	100.00%	130.00%
4	ສ່ວນຜູ້ຮຸ້ນ	880	936	100.00%	106.36%
4.1	ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ(400,000 ຮຸ້ນ)	40	40	100.00%	100.00%
4.2	ຮຸ້ນສາມັນ (50,000,000 ຮຸ້ນ)	130	130	100.00%	100.00%
4.3	ກຳໄລສະສົມ	710	766	100.00%	107.89%

ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017 ໂດຍວິທີວິເຄາະແນວໂນ້ມ

ລ.ດ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ		ອັດຕາສ່ວນ	
		2016	2017	2016	2017
1	ຍອດຂາຍສຸດທິ	2,850.00	3,000.00	100.00%	105.26%
	(-) ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ	2,497.00	2,616.20	100.00%	104.77%
2	ກຳໄລຫຼັງຈາກການດຳເນີນງານ	353.00	383.80	100.00%	108.73%
	(-) ຄ່າຫຼຸ້ຍຫຼຽນ	90.00	100.00	100.00%	111.11%
3	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ	263.00	283.80	100.00%	107.91%
	(-) ດອກເບ້ຍ	60.00	88.00	100.00%	146.67%
4	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກຜາສີ-ອາກອນ	203.00	195.80	100.00%	96.45%
	(-) ອາກອນກຳໄລ	81.20	78.30	100.00%	96.43%
5	ກຳໄລຫຼັງຫຼັກຜາສີ-ອາກອນ	121.80	117.50	100.00%	96.47%
	(-) ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	4.00	4.00	100.00%	100.00%
6	ກຳໄລສຸດທິ	117.80	113.50	100.00%	96.35%

ການອະທິບາຍຜົນການວິເຄາະດ້ວຍວິທີແນວໂນ້ມ

1) **ຖານະການເງິນ** :ໃນໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດເຫັນຖານະການເງິນໄລຍະສັ້ນຂອງບໍລິສັດບໍ່ດີພໍ ຄືບໍລິສັດມີໜີ້ສິນໜູນວຽນສູງກວ່າຊັບສິນໜູນວຽນຂອງບໍລິສັດ ໂດຍໃນປີ 2016 ມີຊັບສິນໜູນວຽນເພີ່ມຂຶ້ນ 23.46% ໃນຄະນະໜີ້ສິນໜູນວຽນເພີ່ມຂຶ້ນ 40.91%.

ລາຍການທີ່ເຮັດໃຫ້ຊັບສິນໜູນວຽນເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້ແກ່ລູກໜີ້ການຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ 19.05%, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອເພີ່ມຂຶ້ນ 49.19.% ແລະ ລາຍການທີ່ເຮັດໃຫ້ໜີ້ສິນໜູນວຽນເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້ແກ່ ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ 100%, ຕົວເງິນຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນ 83.33%, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄັ້ງຈ່າຍ ເພີ່ມຂຶ້ນ 7.69% ເຮັດໃຫ້ສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນຂອງບໍລິສັດລົດລົງ.

2) **ປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຊັບສິນ** ເມື່ອວິເຄາະລາຍການຊັບສິນບໍ່ໜູນວຽນໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອບປີ 2017 ມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນຈາກປີ 2016 ເປັນ 14.94% ເຊິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນສູງກວ່າຍອດຂາຍໂດຍຍອດຂາຍປີ ປີ 2017 ມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນຈາກປີ 2016 ເທົ່າກັບ 5.26 % ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າບໍລິສັດໃຊ້ຊັບສິນຄົງທີ່ບໍ່ເຕັມທີ່.

3) **ໂຄງສ້າງທາງການເງິນ** ເມື່ອວິເຄາະລາຍໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນຂອງບໍລິສັດໃນລາຍລະອຽດພົບວ່າ ບໍລິສັດໃຊ້ແຫຼ່ງເງິນທຶນຈາກພາຍນອກເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ກ່າວຄື ໃນປີ 2017 ບໍລິສັດມີ ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ 100%, ຕົວເງິນຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນ 83.33%, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄັ້ງຈ່າຍ ເພີ່ມຂຶ້ນ 7.69% ສ່ວນແຫຼ່ງເງິນທຶນຈາກການອອກຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວເພີ່ມຂຶ້ນ 30% ໃນຄະນະຮຸ້ນສາມັນມີແນວໂນ້ມຄົງທີ່.

4) **ກຳໄລສຸດທິຈາກການດຳເນີນງານ** ກຳໄລສຸດທິຈາກການດຳເນີນງານມີແນວໂນ້ມລົດລົງໂດຍປີ 2017 ມີກຳໄລສຸດທິ 96.35% ຫຼຸດລົງຈາກປີ 2016 ຈຳນວນ 4.77% ມີຄ່າຫຼຸຍຫຼຽນເພີ່ມຂຶ້ນ 11.11% ແລະ ດອກເບ້ຍຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນ 46.67 %

3.7.3 ການວິເຄາະອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ(Financial Ratio Analysis)

ການປະເມີນຜົນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການນັ້ນຜູ້ວິເຄາະທາງການເງິນອາໄສເຄື່ອງມືວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ ໂດຍການວິເຄາະອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນເປັນການວິເຄາະຄວາມສຳພັນຈອງລາຍການຕ່າງໆໃນໃບລາຍງານທາງການເງິນ, ເຊິ່ງໃບລາຍງານທາງການເງິນທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ, ສ່ວນອັດຕາສ່ວນທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງການບັນຊີທີ່ປະກົດໃນ ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບມາປຽບທຽບກັນຄວນມີການສຳພັນກັນເຊິ່ງອາດຈະຢູ່ໃນຮູບແບບໃບລາຍງານດຽວກັນ.

ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນດັ່ງກ່າວຈະຊ່ວຍໃຫ້ການບໍລິຫານຮູ້ເຖິງຈຸດອ່ອນ ແລະ ຈຸດແຂງຂອງກິດຈະການ, ຖ້າຫາກການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນພົບວ່າກິດຈະການມີຈຸດອ່ອນຄວນຈະມີການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວຕໍ່ໄປໃນອານາຄົດເພື່ອໃຫ້ເປັນໄປຕາມແຜນທີ່ວ່າງໄວ້ ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມຫາກພົບວ່າກິດຈະການກໍ່ດຳເນີນການຕໍ່ໄປ.

ຕົວເລກທີ່ໄດ້ຈາກອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນອາດຈະບໍ່ໃຫ້ໄດ້ຄວາມໝາຍຄົບຖ້ວນ ແລະ ອາດຈະບໍ່ປະທຸບກໃຫ້ໄດ້ທັງໝົດ ຈຶ່ງຈຳເປັນທີ່ຜູ້ວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນເປັນໄປໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ມີຄວາມຜິດຜາດໜ້ອຍທີ່ສຸດ.

ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນສາມາດເຮັດໄດ້ 2 ລັກສະນະຄື:

-ການປຽບທຽບໃບລາຍງານທາງການເງິນຂອງກິດຈະການຕົນເອງ ໂດຍໃຊ້ຂໍ້ມູນໃບລາຍງານທາງການເງິນຫຼາຍໆປີ ປົກກະຕິແລ້ວ 4-5 ປີ.

- ປຽບທົບອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນຈອງກິດຈະການອື່ນໆທີ່ຢູ່ໃນຮູບແບບອຸດສາຫະກຳດຽວກັນ ຫຼື ຄ່າສະເລ່ຍອຸດສາຫະກຳ.

ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນດ້ວຍອັດຕາສ່ວນທາງການຈຳແນກອອກເປັນ 5 ປະເພດຄື:

- ອັດຕາສ່ວນສະແດງສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນ
- ອັດຕາສ່ວນສະແດງປະສິດທິພາບໃນການຈັດການຊັບສິນ
- ອັດຕາສ່ວນໂຄງສ້າງທາງການເງິນ
- ອັດຕາສ່ວນສະແດງຄວາມສາມາດໃນການຫາກຳໄລ
- ອັດຕາສ່ວນມູນຄ່າທາງດ້ານການຕະຫຼາດ

1) ອັດຕາສ່ວນສະແດງສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນ (Liquidity Ratio) ເປັນອັດຕາສ່ວນສະແດງສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນໄລຍະສັ້ນ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນຂອງກິດຈະການວ່າມີສະພາບຄ່ອງໃນການຊຳລະໜີ້ໄດ້ໄວ້ເທົ່າໃດ, ກິດຈະການມີຊັບສິນໝູນວຽນສາມາດປ່ຽນແປງເປັນເງິນສົດໃນການດຳເນີນງານໄດ້ຫຼາຍເທົ່າໃດ ແລະ ປະກອບມີ 2 ອັດຕາສ່ວນຄືອັດຕາສ່ວນທົນໝູນວຽນ ແລະ ອັດຕາສ່ວນທົນໝູນວຽນໄວ.

(1) ອັດຕາສ່ວນທົນໝູນວຽນ (Current Ratio) ເປັນການປຽບທຽບລະຫວ່າງ ຊັບສິນໝູນວຽນກັບ ໜີ້ສິນໝູນວຽນ ເຊິ່ງຊັບສິນໝູນວຽນຄືຊັບສິນທຸລະກິດສາມາດປ່ຽນແປງເປັນເງິນສົດໄດ້ ພາຍໃນໄລຍະເວລາ 1 ປີ, ໄດ້ແກ່ເງິນສົດ, ເງິນຝາກທະນາຄານ, ລູກໜີກິດຄ້າ, ຕົວເງິນຮັບ, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອເປັນຕົ້ນ ເຊິ່ງອັດຕາສ່ວນນີ້ສະແດງ, ສ່ວນໜີ້ສິນໝູນວຽນຄືໜີ້ສິນຂອງທຸລະກິດທີ່ຊຳລະພາຍໃນ 1 ປີໄດ້ແກ່ ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ, ຕົວເງິນຈ່າຍ, ເງິນກູ້ໄລຍະສັ້ນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ ເຊິ່ງ ຜົນຮັບຂອງອັດຕາສ່ວນນີ້ສະແດງເຖິງຄວາມສາມາດໃນການຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນຂອງກິດຈະການ ຫຼື ຄວາມໜັ້ນຄົງປອດໄພຂອງເຈົ້າໜີ້, ຖ້າຫາກວ່າ ອັດຕາສ່ວນທີ່ຄຳນວນໄດ້ມີຄ່າສູງສະແດງວ່າ ບໍລິສັດມີສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນດີ ເຖິງສະແດງສຸດຄຳນວນ ລຸ່ມນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນທົນໝູນວຽນ} = \frac{\text{ຊັບສິນໝູນວຽນ}}{\text{ໜີ້ສິນໝູນວຽນ}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

(2) ອັດຕາສ່ວນທົນໝູນວຽນໄວ (Quick or Acid Test Ratio) ເປັນການປຽບທຽບລະຫວ່າງ ຊັບສິນໝູນວຽນກັບ ໜີ້ສິນໝູນວຽນ ໂດຍຊັບສິນໝູນວຽນທີ່ເປັນສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຫຼວງໜ້າເປັນຊັບສິນທີ່ມີສະພາບຄ່ອງຕໍ່າທີ່ສຸດຈຶ່ງບໍ່ສາມາດນຳມາຄຳນວນໃນອັດຕາສ່ວນນີ້, ດັ່ງນັ້ນສຸດການຄຳນວນອັດຕາສ່ວນສະພາບຄ່ອງໄວ້ທີ່ແທ້ຈິງຈຶ່ງມີສຸດດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນທົນໝູນວຽນໄວ} = \frac{\text{ຊັບສິນໝູນວຽນ} - \text{ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ} - \text{ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ}}{\text{ໜີ້ສິນໝູນວຽນ}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

2) ອັດຕາສ່ວນສະແດງປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຊັບສິນ (Asset Management Ratio) ເປັນອັດຕາສ່ວນສະແດງຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ບໍລິຫານໃນການໃຊ້ຊັບສິນຂອງກິດຈະການວ່າຜູ້ບໍລິຫານໃຊ້ຊັບສິນໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍໜ້ອຍປານໃດ ໂດຍພິຈາລະນາຈາກຄວາມສາມາດໃນການໃຊ້ຊັບສິນເພື່ອກຳໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ ແລະ ຜົນຕອບແທນ, ຖ້າຫາກຜູ້ບໍລິຫານໃຊ້ຊັບສິນຈຳນວນໜ້ອຍແຕ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ສູງ ສະແດງວ່າການໃຊ້ຊັບສິນມີປະສິດທິພາບ ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ຫາກຜູ້ບໍລິຫານໃຊ້ຊັບ

ສິນຈຳນວນຫຼາຍແຕ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ໜ້ອຍ ສະແດງວ່າການໃຊ້ຊັບສິນບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ເຊິ່ງອັດຕາສ່ວນນີ້ ໃຊ້ວິເຄາະຄວາມສາມາດໃນການບໍລິຫານຊັບສິນແບ່ງອອກເປັນ 3 ອັດຕາສ່ວນດັ່ງນີ້:

(1) **ອັດຕາການໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້ (Receivable Turnover Ratio)** ເປັນການປຽບທຽບ ລະຫວ່າງ ຍອດຂາຍສິນເຊື່ອກັບ ລູກໜີ້ການຄ້າ ຜົນຮັບສະແດງໃຫ້ຮູ້ວ່າກິດຈະການ ໄດ້ຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນ ສິນເຊື່ອ ແລະ ສາມາດເກັບຄືນໄດ້ຈັກຮອບໃນແຕ່ລະຄັ້ງທີ່ຂາຍສິນຄ້າໄປ, ຖ້າຫາກອັດຕາສ່ວນນີ້ຄຳນວນໄດ້ ມີມູນຄ່າສູງສະແດງວ່າກິດຈະການມີການໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້ໄດ້ດີ ເຊິ່ງມີສຸດຄຳນວນລຸ່ມນີ້:

$$\begin{aligned} \text{ອັດຕາໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້} &= \frac{\text{ຂາຍເຊື່ອ}}{\text{ລູກໜີ້ສະເລ່ຍ}} \quad (\text{ຮອບ}) \\ \text{ລູກໜີ້ສະເລ່ຍ} &= \frac{\text{ລູກໜີ້ຕົ້ນງວດ} + \text{ລູກໜີ້ທ້າຍງວດ}}{2} \\ \text{ໄລຍະເວລາໃນການເກັບໜີ້} &= \frac{\text{ຈຳນວນວັນໃນງວດບັນຊີ}}{\text{ອັດຕາໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້}} \end{aligned}$$

(2) **ອັດຕາການໝູນວຽນຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ (Inventory Turnover Ratio)** ເປັນອັດຕາສ່ວນ ສະແດງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຕົ້ນທຶນຂາຍ ຫຼື ຍອດຂາຍສຸດທິກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ, ອັດຕາສ່ວນນີ້ຈະບອກໃຫ້ ຮູ້ວ່າສິນຄ້າຄົງເຫຼືອສາມາດປ່ຽນເປັນເງິນສົດ ຫຼື ລູກໜີ້ ໄດ້ໄດ້ໄວປານໃດ, ນອກຈາກນີ້ຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນ ເຖິງປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານສິນຄ້າຄົງເຫຼືອມີຫຼາຍ-ໜ້ອຍປານໃດ, ຖ້າອັດຕາການໝູນວຽນຂອງສິນຄ້າ ຄົງເຫຼືອສູງ ສະແດງວ່າກິດຈະການຂາຍສິນຄ້າໄດ້ໄວ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອມີໜ້ອຍ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ຖ້າ ອັດຕາການໝູນວຽນຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຕໍ່າ ສະແດງວ່າກິດຈະການຂາຍສິນຄ້າໄດ້ຊ້າ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອມີ ຫຼາຍ ເຊິ່ງອາດເຮັດໃຫ້ກິດຈະການມີບັນຫາສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນ ດັ່ງສຸດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} \text{ອັດຕາສ່ວນໝູນວຽນຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ} &= \frac{\text{ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າທີ່ຂາຍ}}{\text{ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອສະເລ່ຍ}} \quad (\text{ຮອບ}) \\ \text{ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອສະເລ່ຍ} &= \frac{\text{ສິນຄ້າຕົ້ນງວດ} + \text{ສິນຄ້າທ້າຍງວດ}}{2} \end{aligned}$$

(3) **ອັດຕາການໝູນວຽນຂອງຊັບສິນຄົງທີ່ (Fixed Assets Turnover)** ເປັນອັດຕາສ່ວນສະແດງ ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຍອດຂາຍສຸດທິກັບຊັບສິນຄົງທີ່, ອັດຕາສ່ວນນີ້ສະແດງໃຫ້ຮູ້ການລົງທຶນໃນຊັບສິນຄົງ ທີ່ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍປານໃດ, ຖ້າອັດຕາສ່ວນນີ້ຕໍ່າກໍ່ອາດສະແດງວ່າທຸລະກິດມີການໃຊ້ຊັບສິນຄົງທີ່ບໍ່ມີ ປະສິດທິພາບ ເຊິ່ງອາດຈະເປັນຊັບສິນບາງຢ່າງບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ຫຼື ໃຊ້ປະໂຫຍດບໍ່ໄດ້ເຕັມທີ, ດັ່ງສຸດຄິດໄລ່ ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນໝູນວຽນຂອງຊັບສິນຄົງທີ່} = \frac{\text{ຍອດຂາຍສຸດທິ}}{\text{ຊັບສິນຄົງທີ່}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

(4) **ອັດຕາການໝູນວຽນຂອງຊັບສິນລວມ (Total Assets Turnover)** ເປັນອັດຕາສ່ວນສະແດງ ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຍອດຂາຍສຸດທິກັບຊັບສິນລວມ, ອັດຕາສ່ວນນີ້ສະແດງໃຫ້ຮູ້ການລົງທຶນໃນຊັບ ສິນລວມມີປະສິດທິພາບຫຼາຍປານໃດ, ຖ້າອັດຕາສ່ວນນີ້ຕໍ່າກໍ່ອາດສະແດງວ່າທຸລະກິດມີການໃຊ້ຊັບສິນລວມ ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ເຊິ່ງອາດຈະເປັນຊັບສິນບາງຢ່າງເກີນຄວາມຕ້ອງການ ຄວນຈັດຈຳໜ່າຍອອກໄປ, ດັ່ງສຸດ ຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນໝູນວຽນຂອງຊັບສິນລວມ} = \frac{\text{ຍອດຂາຍສຸດທິ}}{\text{ຊັບສິນລວມ}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

3) ອັດຕາສ່ວນໂຄງສ້າງທາງການເງິນ(Leverage Ratios) ເປັນອັດຕາສ່ວນສະແດງຄວາມສາມາດ ໃນການກໍ່ໜີ້ຂອງກິດຈະການ ໂດຍທົ່ວໄປຈະເປັນການຈັດຫາເງິນທຶນຂອງກິດຈະການມາຈາກໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ ມາໃຊ້ໃນການດໍາເນີນງານ, ການຈັດກາເງິນທຶນດ້ວຍການກໍ່ໜີ້ ຫຼື ໜີ້ສິນໂດຍປົກກະຕິຈະມີ ຕົ້ນທຶນຕໍ່າກວ່າການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກສ່ວນຜູ້ຖືຫຮຸ້ນ ແລະ ສາມາດປະຢັດອາກອນໄດ້, ແຕ່ຫາກ ກິດຈະການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກການກໍ່ໜີ້ຫຼາຍອາດປະສົບບັນຫາຄວາມສາມາດໃນການຊໍາລະໜີ້ໄດ້ ເຊິ່ງ ກິດຈະການມີພາລະຜູກພັນໃນການຈ່າຍຄືນເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍ, ຖ້າຫາກກິດຈະການບໍ່ສາມາດຊໍາລະໜີ້ ໄດ້ຕາມການກໍານົດອາດຈະນໍາໄປສູ່ການຜ່ອງຮ້ອງລົມລະລາຍໄດ້ ເຊິ່ງອັດຕາສ່ວນໂຄງສ້າງເງິນທຶນຈໍາແນກ ອອກເປັນ 3 ອັດຕາສ່ວນຄື:

(1) ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ຊັບສິນລວມ (Debt to Total Assets) ເປັນອັດຕາສ່ວນປຽບທຽບ ລະຫວ່າງໜີ້ສິນລວມກັບຊັບສິນລວມ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າກິດຈະການໃຊ້ເງິນລົງທຶນໃນຊັບສິນທັງໝົດ ມາຈາກໜີ້ສິນໃນອັດຕາສ່ວນເທົ່າໃດ. ຖ້າຫາກກິດຈະການໃຊ້ເງິນທຶນຈາກໜີ້ສິນສູງຫລາຍກວ່າແຫລ່ງຂອງ ຜູ້ຖືຫຸ້ນກໍ່ຈະເຮັດໃກ້ ມີຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນກໍ່ສູງ ໂອກາດທີ່ຈະກໍ່ໜີ້ສິນເພີ່ມຂຶ້ນກໍ່ອາດຈະໜ້ອຍລົງ, ດັ່ງ ສຸດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ຊັບສິນລວມ} = \frac{\text{ໜີ້ສິນລວມ}}{\text{ຊັບສິນລວມ}} \quad (\text{ສ່ວນຮ້ອຍ})$$

(2) ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນ (Debt to Equity Ratio) ເປັນອັດຕາສ່ວນປຽບທຽບ ລະຫວ່າງໜີ້ສິນທັງໝົດກັບສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນ, ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າກິດຈະການໃຊ້ໃນການດໍາເນີນງານ ຈາກຈາກເຈົ້າໜີ້ໃນອັດຕາສ່ວນເທົ່າໃດ ເມື່ອທຽບກັບຜູ້ຖືຮຸ້ນ, ຖ້າຫາກອັດຕາສ່ວນນີ້ສູງ ສະແດງວ່າການໃຊ້ ເງິນລົງທຶນມາຈາກເຈົ້າສູງເມື່ອປຽບທຽບກັບເຈົ້າຂອງກິດຈະການ, ເຈົ້າໜີ້ກໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມຄຸ້ມຄອງລົດລົງ, ດັ່ງສຸດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ} = \frac{\text{ໜີ້ສິນລວມ}}{\text{ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ}} \quad (\text{ສ່ວນຮ້ອຍ})$$

(3) ຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍດອກເບ້ຍ(Time Interest Earned /Interest Coverage Ratio) ເປັນອັດຕາສ່ວນປຽບທຽບລະຫວ່າງກໍາໄລຈາກການດໍາເນີນງານ ຫຼື ກໍາໄລກ່ອນຫັກດອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນກັບດອກເບ້ຍຈ່າຍ, ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າກິດຈະການວ່າໃນງວດຂອງການວິເຄາະນີ້ກິດຈະການ ສາມາດໄດ້ກໍາໄລໄດ້ຈາກການດໍາເນີນງານເປັນຈັກເທົ່າຂອງດອກເບ້ຍຈ່າຍ, ຫາກອັດຕາສ່ວນນີ້ຢັ່ງສູງກໍ່ ສະແດງວ່າກິດຈະການມີຄວາມສາມາດໃນການຊໍາລະພາລະດອກເບ້ຍສູງ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນຂອງ ກິດຈະການຕໍ່າລົງ, ດັ່ງສຸດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍດອກເບ້ຍ} = \frac{\text{ກໍາໄລຈາກການດໍາເນີນງານ}}{\text{ດອກເບ້ຍຈ່າຍ}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

4) ອັດຕາສ່ວນຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກໍາໄລ (Profitability Ratios) ເປັນອັດຕາສ່ວນ ສະແດງຄວາມສາມາດໃນການຫາກໍາໄລຂອງກິດຈະການ ເຊິ່ງສາມາດນໍາເງິນທຶນຈາກເຈົ້າໜີ້ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖື ຫຸ້ນໄປລົງທຶນເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍພຽງໃດ ຫຼື ໃຊ້ເງິນລົງທຶນມີປະສິດທິພາບຫຼືບໍ່, ເຊິ່ງອັດຕາສ່ວນ ຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກໍາໄລ ຈໍາແນກອອກເປັນ 3 ອັດຕາສ່ວນຄື:

(1) ອັດຕາສ່ວນກໍາໄລສຸດທິຕໍ່ຍອດຂາຍ (Net Profit Margin) ເປັນອັດຕາສ່ວນປຽບທຽບລະຫວ່າງ ກໍາໄລສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນສາມັນກັບຍອດຂາຍ, ອັດຕາສ່ວນນີ້ສະແດງໃຫ້ຮູ້ເຖິງຄວາມສາມາດໃນການສ້າງ

ກຳໄລຂອງທຸລະກິດພາຍຫຼັງຫັກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆອອກແລ້ວໄດ້ຫລາຍປານໃດ, ຖ້າອັດຕາສ່ວນນີ້ສູງໝາຍຄວາມວ່າມີກຳໄລສູງ ກໍ່ຈະເພີ່ມຄວາມໝັ້ນຄົງໃຫ້ກັບກິດຈະການ ແລະ ເຈົ້າຂອງກິດຈະການອີກດ້ວຍ, ດັ່ງສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນກຳໄລສູດທິຕໍ່ຍອດຂາຍ} = \frac{\text{ກຳໄລສູດທິ}}{\text{ຍອດຂາຍ}} \quad (\text{ສ່ວນຮ້ອຍ})$$

(2) **ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງຊັບສິນລວມ (Return on Total Assets)** ເປັນການປຽບທຽບລະຫວ່າງກຳໄລສູດທິຫລັງອາກອນ ກັບຊັບສິນລວມ, ອັດຕາສ່ວນນີ້ຊີ້ບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າທຸລະກິດໄດ້ບໍລິຫານຊັບສິນ ເພື່ອກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນຕອບແທນໄດ້ຫຼາຍປານໃດ, ຖ້າອັດຕາສ່ວນນີ້ມີຄ່າສູງສະແດງວ່າທຸລະກິດໃຊ້ຊັບສິນເພື່ອກໍ່ໃຫ້ເກີດກຳໄລມີປະສິດທິພາບ, ດັ່ງສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງຊັບສິນລວມ} = \frac{\text{ກຳໄລສູດທິ}}{\text{ຊັບສິນລວມ}} \quad (\text{ສ່ວນຮ້ອຍ})$$

(3) **ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນ (Return on Common Equity)** ເປັນການປຽບທຽບລະຫວ່າງກຳໄລສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນສາມັນ ກັບ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນສາມັນ, ຜົນຮັບທີ່ໄດ້ບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າເງິນທຶນຂອງກິດຈະການຈາກສ່ວນຂອງເຈົ້າຂອງທຸລະກິດຜູ້ຖືຫຸ້ນນັ້ນໄດ້ນຳໄປລົງທຶນ ແລະ ໄດ້ບໍລິຫານການລົງທຶນເພື່ອກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ກິດຈະການໄດ້ຫຼາຍປານໃດ, ຖ້າການບໍລິຫານງານມີປະສິດທິພາບກໍ່ໃຫ້ເກີດກຳໄລສູງຂຶ້ນ ແລະ ປຽບທຽບໃຫ້ເຫັນເຖິງກຳໄລທີ່ເກີດຈາກເງິນທຶນສ່ວນຂອງເຈົ້າຂອງຈິງຖືວ່າເປັນເງິນທຶນຖາວອນຂອງທຸລະກິດ, ດັ່ງສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນ} = \frac{\text{ກຳໄລສູດທິ} - \text{ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບູລິມະສິດ}}{\text{ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ}} \quad (\text{ສ່ວນຮ້ອຍ})$$

5) **ອັດຕາສ່ວນມູນຄ່າທາງຕະຫຼາດ(Market Value ratios)**ເປັນອັດຕາສ່ວນທີ່ວັດມູນຄ່າຂອງກິດຈະການໂດຍປຽບທຽບກັບລະຫວ່າງລາຄາຮຸ້ນໃນຕະຫຼາດຫຼັກຊັບກັບຜົນດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການໃນຮູບແບບກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ ແລະ ມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ ເຊິ່ງອັດຕາສ່ວນມູນຄ່າທາງຕະຫຼາດປະກອບມີ 2 ອັດຕາສ່ວນຄື:

(1) **ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ກຳໄລ (Price/Earning ratios)** ເປັນອັດຕາສ່ວນສະແດງທີ່ສະແດງຄວາມສາມາດໃນການບໍລິຫານງານຂອງກິດຈະການ, ຜູ້ລົງທຶນຂອງກິດຈະການຈະສົນໃຈໃນອັດຕາສ່ວນນີ້ເພາະກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງກັບຜົນຕອບແທນຈາກເງິນປັນຜົນ ແລະ ກຳໄລຈາກການຂາຍຫຼັກຊັບ, ຖ້າອັດຕາສ່ວນນີ້ສູງ ສະແດງວ່າກິດຈະການມີການບໍລິຫານທີ່ດີ, ດັ່ງສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ກຳໄລ} = \frac{\text{ລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ຮຸ້ນ}}{\text{ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

(2) **ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ມູນຄ່າໃນບັນຊີ(Price/Book value ratio)** ເປັນອັດຕາສ່ວນທີ່ສະແດງໃນການບໍລິຫານງານຂອງກິດຈະການໂດຍປຽບທຽບລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ຮຸ້ນກັບມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ, ຖ້າອັດຕາສ່ວນນີ້ສູງ ສະແດງວ່າກິດຈະການມີການບໍລິຫານທີ່ດີຈະເຮັດໃຫ້ລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນມີອນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນ ດັ່ງສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ມູນຄ່າໃນບັນຊີ} = \frac{\text{ລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ຮຸ້ນ}}{\text{ມູນຄ່າໃນບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

ຕົວຢ່າງ 3.4: ຈາກຂໍ້ມູນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດໃນ
ຕົວຢ່າງ 3.1 ມາວິເຄາະອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ ສາມາດວິເຄາະໄດ້ດັ່ງນີ້:

1. ລາຍການຈາກໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດທີ່ນຳມາຄິດໄລ່ມີດັ່ງນີ້:

ລ/ບ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ	
		2016	2017
ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ			
I	ຊັບສິນທັງໝົດ	1,680.00	2,000.00
1	ຊັບສິນໝູນວຽນ	810.00	1,000.00
1.1	ເງິນສົດ	15.00	10.00
1.2	ລູກໜີ້ການຄ້າ	315.00	375.00
1.3	ລູກໜີ້ສະເລ່ຍ	315.00	345.00
1.4	ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ	415.00	615.00
1.5	ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອສະເລ່ຍ	415.00	515.00
2	ຊັບສິມບັດຄົງທີ່	870.00	1,000.00
II	ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	1,680.00	2,000.00
3	ໜີ້ສິນ	800.00	1,064.00
3.1	ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	220.00	310.00
3.2	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	580.00	754.00
4	ສ່ວນຜູ້ຮຸ້ນ	880.00	936.00
ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ			
5	ຍອດຂາຍສຸດທິ	2,850.00	3,000.00
6	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກກວດອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ	263.00	283.80
7	ດອກເບ້ຍ	60.00	88.00
8	ກຳໄລສຸດທິ	117.80	113.50
9	ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	4.00	4.00
10	ລາຄາຮຸ້ນສາມັນຕໍ່ຮຸ້ນ(ກີບ)	26.80	23.00
11	ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ(ກີບ)	2.36	2.27
12	ມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕົ້ນທຶນ	16.80	17.92

2. ຜົນການວິເຄາະທາງອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ

ລ/ດ	ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ	ມູນຄ່າ		ອັດຕາສ່ວນ ອຸດສາຫະກຳ
			2016	2017	
ອັດຕາສ່ວນສະພາບຄ່ອງ					
1	ອັດຕາສ່ວນທຶນໜຸນວຽນ	ເທົ່າ	3.68	3.23	4.20
2	ອັດຕາສ່ວນທຶນໜຸນວຽນໄວ	ເທົ່າ	1.80	1.24	2.10
ອັດຕາສ່ວນສະແດງປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຊັບສິນ					
3	ອັດຕາການໜຸນວຽນຂອງລູກໜີ້	ຮອບ	9.05	8.00	9.00
4	ໄລຍະເວລາໃນການເກັບໜີ້	ວັນ	39.79	45.00	40
5	ອັດຕາການໜຸນວຽນຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ	ຮອບ	6.87	5.83	9.00
6	ອັດຕາການໜຸນວຽນຂອງຊັບສິນຄົງທີ່	ເທົ່າ	3.28	3.00	3.00
7	ອັດຕາການໜຸນວຽນຊັບສິນລວມ	ເທົ່າ	1.70	1.50	1.80
ອັດຕາສ່ວນໂຄງສ້າງທາງການເງິນ					
8	ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ຊັບສິນລວມ	ສ່ວນຮ້ອຍ	47.62%	53.20%	40.00%
9	ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນ	ສ່ວນຮ້ອຍ	90.91%	113.68%	60.00%
10	ຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍດອກເບ້ຍ	ເທົ່າ	4.38	3.23	6.00
ອັດຕາສ່ວນຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກຳໄລ					
12	ອັດຕາສ່ວນກຳໄລສຸດທິຕໍ່ຍອດຂາຍ	ສ່ວນຮ້ອຍ	4.13%	3.78%	5.00%
13	ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງຊັບສິນລວມ	ສ່ວນຮ້ອຍ	7.01%	5.68%	9.00%
14	ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນ	ສ່ວນຮ້ອຍ	12.93%	11.70%	15.00%
ອັດຕາສ່ວນມູນຄ່າທາງຕະຫຼາດ					
14	ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ກຳໄລ	ເທົ່າ	11.36	10.13	12.50
15	ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ມູນຄ່າໃນບັນຊີ	ເທົ່າ	1.60	1.28	1.70

3. ການອະທິບາຍຜົນຂອງການວິເຄາະອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ

3.1 ອັດຕາສ່ວນສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນ

- ອັດຕາໜຸນວຽນຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນໜຸນວຽນ 3.68 ເທົ່າ ແລະ ຫຼຸດລົງ 3.23 ເທົ່າ ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງນ້ອຍກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສາຫະກຳ 4.20, ສະແດງວ່າຄວາມສາມາດຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນ ຫຼື ສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນຫຼຸດລົງໃນປີຜ່ານມາ ແລະ ຕໍ່າກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ, ສະແດງວ່າບໍລິສັດມີຄວາມປອດໄພນ້ອຍຂຶ້ນ ໂດຍຈະເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດມີບັນຫາໃນການຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນໃນອານາຄົດ.

- ອັດຕາໜຸນວຽນຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄືກັນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນໜຸນວຽນ 1.80 ເທົ່າ ແລະ ຫຼຸດລົງ 8.00 ເທົ່າ ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງນ້ອຍກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສາຫະກຳ 2.10, ສະແດງວ່າຄວາມສາມາດຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນໄວທີ່ສຸດດ້ວຍເງິນສົດ ຫຼື ສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນຫຼຸດລົງ

ປີຜ່ານມາ ແລະ ຕໍ່າກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ, ສະແດງວ່າບໍລິສັດມີຄວາມປອດໄພນ້ອຍຂຶ້ນ ໂດຍຈະເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດມີບັນຫາໃນການຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນດ້ວຍເງິນສົດໃນອານາຄົດໃນອານາຄົດ.

3.2 ອັດຕາສ່ວນສະແດງປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຊັບສິນ

- ອັດຕາໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄືກັນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້ 9.05 ເທົ່າ ແລະ ຫຼຸດລົງ 1.24 ເທົ່າ ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງນ້ອຍກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳ 9.00, ສະແດງວ່າບໍລິສັດມີການໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້ຕໍ່າກວ່າບໍລິສັດໃນປະເພດດຽວກັນ, ໂດຍໃນປີ 2016 ມີໄລຍະເວລາເກັບໜີ້ 39.79 ວັນ ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນ 45.00 ວັນໃນປີ 2017 ແລະ ສູງກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນເຊິ່ງຄ່າເທົ່າກັບ 40 ວັນ, ສະແດງວ່າການເກັບໜີ້ຂອງບໍລິສັດບໍ່ມີປະສິດທິພາບ.

- ອັດຕາໝູນວຽນຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄືກັນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນໝູນວຽນຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ 6.87 ຮອບ ແລະ ຫຼຸດລົງ 5.83 ຮອບ ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງນ້ອຍກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳ 9.00 ຮອບ, ສະແດງວ່າການບໍລິຫານສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຂອງບໍລິສັດບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ໂດຍຂາຍສິນຄ້າຊ້າກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ, ສະນັ້ນບໍລິສັດຈະຕ້ອງປັບປຸງແກ້ໄຂ.

- ອັດຕາໝູນວຽນຂອງຊັບສິນຄົງທີ່ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄືກັນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາໝູນວຽນຂອງຊັບສິນຄົງທີ່ 3.28 ຮອບ ແລະ ຫຼຸດລົງ 3.00 ຮອບ ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງເທົ່າກັບຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 3.00 ຮອບ, ສະແດງວ່າການບໍລິຫານຊັບ ຫຼື ການນຳໃຊ້ ສິນຄົງທີ່ຂອງບໍລິສັດມີປະສິດທິພາບດີ ແລະ ເທົ່າກັບ ທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ.

- ອັດຕາໝູນວຽນຂອງຊັບສິນລວມຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄືກັນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາໝູນວຽນຂອງຊັບສິນລວມ 1.70 ຮອບ ແລະ ຫຼຸດລົງ 1.50 ຮອບ ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງເທົ່າກັບຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 1.80 ຮອບ, ສະແດງວ່າການບໍລິຫານຊັບ ຫຼື ການນຳໃຊ້ ສິນຄົງທີ່ລວມຂອງບໍລິສັດບໍ່ມີປະສິດທິພາບດີກັບ ທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ, ບໍລິສັດຈະຕ້ອງປັບປຸງແກ້ໄຂ.

3.3 ອັດຕາສ່ວນໂຄງສ້າງທາງການເງິນ

- ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ຊັບສິນລວມ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ຊັບສິນລວມເທົ່າກັບ 47.62% ແລະ ສູງຂຶ້ນ 53.20% ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງສູງກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 40.00%, ສະແດງວ່າໃຫ້ເຫັນວ່າ ບໍລິສັດມີຄວາມສຽງທາງການເງິນເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມສຽງທາງການເງິນສູງກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ.

- ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນເທົ່າກັບ 90.91% ແລະ ສູງຂຶ້ນ 113.68% ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງສູງກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 60.00%, ສະແດງວ່າໃຫ້ເງິນລົງທຶນຂອງກິດຈະການມາຈາກເຈົ້າໜີ້ເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ແລະ ສູງກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ ເຊິ່ງສະແດງວ່າເຈົ້າໜີ້ຈະໄດ້ຮັບການຄວາມຄຸ້ມຄອງລົດລົງ.

- ຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍດອກເບ້ຍຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍດອກເບ້ຍເທົ່າກັບ 4.38 ເທົ່າ ແລະ ຫຼຸດລົງ 3.23 ເທົ່າໃນປີ 2017 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 6.00 ເທົ່າ, ສະແດງວ່າໃຫ້ບໍລິສັດມີຄວາມສາມາດໃນການກໍ່ໜີ້ນ້ອຍລົງ ແລະ ຕໍ່າກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ ເຊິ່ງສະແດງວ່າບໍລິສັດມີຄວາມສຽງທາງການເງິນເພີ່ມສູງຂຶ້ນ.

3.4 ອັດຕາສ່ວນຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກຳໄລ

- ອັດຕາສ່ວນກຳໄລສຸດທິຕໍ່ຍອດຂາຍ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນກຳໄລສຸດທິຕໍ່ຍອດຂາຍ ເທົ່າກັບ 4.13% ແລະ ຫຼຸດລົງ 3.78% ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 5.00%, ສະແດງວ່າໃຫ້ເຫັນວ່າປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຂອງບໍລິສັດ ຕໍ່າກວ່າປີຜ່ານມາ ແລະ ບໍ່ດີພໍກັບທຸລະກິດປະເພດດຽວ ເຊິ່ງອາດເປັນໄປໄດ້ວ່າບໍລິສັດມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິຫານງານສູງຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ກຳໄລສຸດທິຂອງກິດຈະການຕໍ່າ.

- ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງຊັບສິນລວມຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງຊັບສິນລວມ ເທົ່າກັບ 7.01% ແລະ ຫຼຸດລົງ 5.68% ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 9.00%, ສະແດງວ່າບໍລິສັດມີການບໍລິຫານຊັບສິນລວມໃຫ້ເກີດກຳໄລຕໍ່າກວ່າປີຜ່ານມາ ແລະ ຕໍ່າກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວ.

- ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນ ເທົ່າກັບ 12.93% ແລະ ຫຼຸດລົງ 11.70% ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 15.00%, ສະແດງວ່າຜົນຕອບແທນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນຫຼຸດລົງຈາກປີຜ່ານມາ ແລະ ຕໍ່າກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ ເຊິ່ງເປັນຜົນມາຈາກກຳໄລສຸດທິຫຼຸດລົງໃນຄະນະຜູ້ຖືຮຸ້ນເພີ່ມຂຶ້ນ.

3.5 ອັດຕາສ່ວນຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກຳໄລ

- ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ກຳໄລ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ກຳໄລ ເທົ່າກັບ 11.36 ແລະ ຫຼຸດລົງ 10.13 ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 12.50, ສະແດງວ່າປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານງານຂອງບໍລິສັດບໍ່ດີພໍກັບ ທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ.

- ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ມູນຄ່າໃນບັນຊີ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ມູນຄ່າໃນບັນຊີ ເທົ່າກັບ 1.60 ແລະ ຫຼຸດລົງ 1.28 ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 1.70, ສະແດງວ່າປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານງານຂອງບໍລິສັດບໍ່ດີພໍກັບ ທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ.

ບົດຝຶກຫັດ 3

1) ຈຶ່ງວິເຄາະການວິເຄາະຖານະການເງິນ ແລະ ຜົນການດຳເນີນງານຂອງໂຮງແຮມ ABC ດັ່ງມີໃບລາຍງານທາງການເງິນໂດຍໃຊ້ວິທີການປຽບທຽບລາຍປີດັ່ງນີ້:

ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ

ລ/ດ	ລາຍການ	ຕົ້ນປີ 2012	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2016
I	ຊັບສິນທັງໝົດ	2,710,000,000	2,779,461,950	2,937,029,100	3,189,760,206	3,544,649,176	4,008,744,964
1.1	ຊັບສິນຄົງທີ່ທັງໝົດ	2,697,396,500	2,595,018,450	2,492,640,400	2,390,262,350	2,287,884,300	2,185,506,250
1	ຊັບສິນຄົງທີ່	2,697,396,500	2,697,396,500	2,697,396,500	2,697,396,500	2,697,396,500	2,799,774,550
2	ຫັກ: ຄ່າລຸຍຫຼຸດສະສົມ	0	-102,378,050	-204,756,100	-307,134,150	-409,512,200	-614,268,300
1.2	ຊັບສິນໝູນວຽນ	12,603,500	184,443,500	444,388,700	799,497,856	1,256,764,876	1,823,238,714
1	ເງິນສົດ	12,603,500	184,443,500	444,388,700	799,497,856	1,256,764,876	1,823,238,714
II	ທຶນ ແລະ ໜີ້ສິນ	2,710,000,000	2,779,461,950	2,937,029,100	3,189,760,206	3,544,649,176	4,008,744,964
2.1	ທຶນຕົນເອງ	2,500,000,000	2,521,735,080	2,560,650,675	2,618,123,240	2,695,516,589	2,794,205,268
1	ທຶນຈິດທະບຽນທີ່ຖອກແລ້ວ	2,500,000,000	2,500,000,000	2,500,000,000	2,500,000,000	2,500,000,000	2,500,000,000
2	ຄັງສະສົມຕາມລະບຽບການ(10%)	0	7,245,027	20,216,892	39,374,413	65,172,196	98,068,423

3	ຄັງຂະຫຍາຍການຜະລິດ (20%)	0	14,490,054	40,433,783	78,748,827	130,344,393	196,136,845
2.2	ໜີ້ສິນ	210,000,000	257,726,870	376,378,426	571,636,966	849,132,587	1,214,539,696
1	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	210,000,000	168,000,000	126,000,000	84,000,000	42,000,000	-
	ເງິນກູ້ຈາກທະນາຄານ	210,000,000	168,000,000	126,000,000	84,000,000	42,000,000	-
2	ໜີ້ສິນໄລຍະສັ້ນ	-	89,726,870	250,378,426	487,636,966	807,132,587	1,214,539,696
	ພາສີ-ອາກອນຄ່າງຈ່າຍ	0	39,011,683	108,860,185	212,016,072	350,927,212	528,060,737
	ເງິນປັນຜົນຄ່າງຈ່າຍ	-	50,715,187	141,518,241	275,620,894	456,205,375	686,478,959

ງົບກະແສເງິນສົດ

ລ/ດ	ລາຍການ	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2016
I	ເງິນສົດຕົ້ນປີ(ເຫຼືອຈາກການລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ)	12,603,500	184,443,500	444,388,700	799,497,856	1,256,764,876
II	ລາຍຮັບ	422,400,000	510,000,000	604,800,000	706,800,000	816,000,000
1	ລາຍໄດ້ຈາກຫ້ອງຝັກ	192,000,000	224,400,000	259,200,000	296,400,000	336,000,000
2	ລາຍໄດ້ຈາກຫ້ອງປະຊຸມ	153,600,000	183,600,000	216,000,000	250,800,000	288,000,000
3	ລາຍໄດ້ຈາກການບໍລິການອື່ນໆ	76,800,000	102,000,000	129,600,000	159,600,000	192,000,000
III	ເງິນສົດຈ່າຍ	250,560,000	250,054,800	249,690,844	249,532,980	249,526,162
1	ລາຍຈ່າຍບໍລິຫານ ແລະ ການບໍລິການ	179,160,000	184,534,800	190,070,844	195,772,980	201,646,162
2	ຊຳລະເງິນຕົ້ນໃນການກູ້ຢືມ	42,000,000	42,000,000	42,000,000	42,000,000	42,000,000
3	ຊຳລະດອກເບ້ຍ	29,400,000	23,520,000	17,620,000	11,760,000	5,880,000
III	ເງິນສົດທ້າຍປີ	184,443,500	444,388,700	799,497,856	1,256,764,876	1,823,238,714

ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ລ/ດ	ລາຍການ	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2016
I	ລາຍຮັບ	422,400,000	510,000,000	604,800,000	706,800,000	816,000,000
1	ລາຍໄດ້ຈາກຫ້ອງຝັກ	192,000,000	224,400,000	259,200,000	296,400,000	336,000,000
2	ລາຍໄດ້ຈາກຫ້ອງປະຊຸມ	153,600,000	183,600,000	216,000,000	250,800,000	288,000,000
3	ລາຍໄດ້ຈາກການບໍລິການອື່ນໆ	76,800,000	102,000,000	129,600,000	159,600,000	192,000,000
II	ລາຍຈ່າຍໃນການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດ	281,538,050	286,912,850	292,448,894	298,151,030	304,024,212
1	ລາຍຈ່າຍບໍລິຫານ ແລະ ການບໍລິການ	179,160,000	184,534,800	190,070,844	195,772,980	201,646,162
2	ຄ່າຫຼຸຍຫຼຽນຊັບສິມບັດຄົງທີ່	102,378,050	102,378,050	102,378,050	102,378,050	102,378,050
III	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກດອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ(I-II)	140,861,950	223,087,150	312,351,106	408,648,970	511,975,788
IV	ດອກເບ້ຍຈ່າຍ	29,400,000	23,520,000	17,620,000	11,760,000	5,880,000
V	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກອາກອນ(III-IV)	111,461,950	199,567,150	294,731,106	396,888,970	506,095,788
VI	ອາກອນກຳໄລ (35%)	39,011,683	69,848,503	103,155,887	138,911,140	177,133,526
VII	ກຳໄລສຸດທິ(V-VI)	72,450,268	129,718,648	191,575,219	257,977,831	328,962,262
1	ຄັງສະສົມຕາມລະບຽບການ(10%)	7,245,027	12,971,865	19,157,522	25,797,783	32,896,226
2	ຄັງຂະຫຍາຍການຜະລິດ (20%)	14,490,054	25,943,730	38,315,044	51,595,566	65,792,452
3	ເງິນປັນຜົນ(70%)	50,715,187	90,803,053	134,102,653	180,584,481	230,273,584

ບົດທີ 4 ການການວາງແຜນ ແລະພະຍາກອນ ທາງການເງິນ

ການວາງແຜນທາງການເງິນເປັນພາລະໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບດ້ານໜຶ່ງຂອງຜູ້ບໍລິຫານ ຫຼື ຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນ, ເຊິ່ງຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບການວິເຄາະການໝູນວຽນການເງິນຂອງກິດຈະການ ແລະ ການພະຍາກອນທາງການເງິນຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບການລົງທຶນ, ການຈັດຫາເງິນທຶນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນະໂຍບາຍເງິນປັນຜົນ, ການວາງແຜນການເງິນຈະຊ່ວຍໃຫ້ການດຳເນີນງານເປັນໄປຢ່າງສະດວກ ແລະ ບັນລຸເປົ້າໝາຍທີ່ຕັ້ງໄວ້, ການວາງແຜນທາງການຂອງກິດຈະການເປັນຄວາມພະຍາຍາມໃນການກຳໜົດແນວທາງທີ່ຄ່າດຈະເປັນໃນອານາຄົດວ່າກິດຈະການຄວນຈະເຮັດຫຍັງ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້, ນອກຈາກນັ້ນຍັງເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານກິດຈະການຕ້ອງເຂົ້າມາຮັບຜິດຊອບໃນການດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການ.

ການວາງແຜນການເງິນຂອງກິດຈະການເປັນຄວາມພະຍາຍາມໃນການກຳນົດແນວທາງທີ່ຄວນຈະເປັນໃນອານາຄົດວ່າກິດຈະການຄວນຈະເຮັດຫຍັງເພື່ອບັນລຸຕາມຈຸດປະສົງທີ່ວາງໄວ້.

4.1 ຂັ້ນຕອນການວາງແຜນທາງການເງິນ

ການວາງແຜນທາງການເງິນ ສາມາດ ຈຳແນກອອກເປັນ 7 ຂັ້ນຕອນ

ຂັ້ນຕອນ1: ການວິເຄາະຜົນການດຳເນີນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການທັງອາດິດ ແລະ ປະຈຸບັນຕະຫຼອດເຖິງແນວໂນ້ມໃນອານາຄົດ ເນື່ອງຈາກການດຳເນີນງານໃຫ້ປະສິບຜົນສຳເລັດຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ຂອງກິດຈະການ, ຜູ້ຈັດການທາງການເງິນຈະຕ້ອງດຳເນີນງານຮ່ວມກັບຝ່າຍຕ່າງໆ ໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍຮ່ວມກັນເພື່ອເຮັດໃຫ້ເປັນໄປໃນທາງດຽວກັນ.

ຂັ້ນຕອນ2: ການພະຍາກອນຍອດຂາຍຂອງກິດຈະການໃນອານາຄົດທາງການປະລິມານ ແລະ ລາຄາຕໍ່ໜ່ວຍ ເນື່ອງຈາກປັດໃຈໃນການວາງແຜນທາງການເງິນຖືວ່າຍອດຂາຍເປັນລາຍການຫຼັກໃນການວາງແຜນທາງການເງິນ.

ຂັ້ນຕອນ3: ການເຮັດງົບປະມານການລົງທຶນ: ເມື່ອກິດຈະການໄດ້ກຳນົດເປົ້າໝາຍ ແລະ ແນວທາງໃນການດຳເນີນງານໃນອານາຄົດແລ້ວເຊິ່ງອາດຈະເປັນ 1 ປີ 3 ປີ ຫຼື 5 ປີ, ໂດຍກິດຈະການຈະຕ້ອງມີການວາງແຜນວ່າກິດຈະການຈະຕ້ອງລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນໄດ້ແກ່: ທີ່ດິນ, ອາຄານ, ໂຮງງານ ເປັນຈຳນວນເທົ່າໃດ, ລວມທັງເງິນທຶນໝູນວຽນທີ່ຈະຕ້ອງການໃນອານາຄົດ.

ຂັ້ນຕອນ4: ການເຮັດງົບປະມານເງິນສິດ: ເມື່ອກິດຈະການໄດ້ກຳນົດຕາມຂັ້ນຕອນທີ່ 2 ແລະ ຕອນທີ່ 3 ແລ້ວທັງພະຍາກອນຍອດຂາຍ ແລະ ເຮັດງົບປະມານໃນການລົງທຶນ, ຈາກນັ້ນກໍ່ນຳຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ມາປະມານການເງິນທີ່ໄດ້ຮັບ ແລະ ເງິນສິດຈ່າຍໃນໄລຍະເວລາຕ່າງໆ ມາເຮັດເປັນງົບປະມານເງິນສິດ.

ຂັ້ນຕອນ5: ການເຮັດໃບລາຍງານທາງການເງິນລ່ວງໜ້າບາງສ່ວນ, ຈາກຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ຂ້າງຕົ້ນກິດຈະການສາມາດເຮັດງົບປະມານການເງິນລ່ວງໜ້າຕາມແຜນທີ່ວາງໄວ້ ບໍ່ວ່າຈະເປັນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ, ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ເຊິ່ງສະແດງຂໍ້ມູນເປັນຕົວເລກເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນແກ່ຝ່າຍບໍລິຫານ.

ຂັ້ນຕອນ6: ການກຳນົດເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການ ລວມທັງການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກພາຍນອກ: ຈາກການເຮັດງົບປະມານເງິນສິດລ່ວງໜ້າໃນຂັ້ນຕອນທີ່ 5, ຈະເຮັດໃຫ້ຝ່າຍບໍລິຫານຮູ້ວ່າໃນໄລຍະເວລາຕ່າງໆຂອງກິດຈະການມີສະຖານະການເງິນຢູ່ໃນລະດັບໃດ ແລະ ການດຳເນີນງານຕ້ອງໃຊ້ເງິນທຶນເທົ່າໃດ, ກິດຈະການມີເງິນທຶນພຽງພໍຫຼືບໍ່.

ຂັ້ນຕອນ 7: ການເຮັດໃບລາຍງານທາງການເງິນລ່ວງໜ້າຢ່າງສົມບູນ: ໃນຂັ້ນຕອນນີ້ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຈະນຳນະໂຍບາຍການບໍລິຫານເງິນທຶນ ແລະ ນະໂຍບາຍການລົງທຶນລວມທັງນະໂຍບາຍອື່ນໆ ມາໃຊ້ໃນການປັບປຸງການເງິນລ່ວງໜ້າບ່າງສ່ວນໃນຂັ້ນທີ່ 5 ເພື່ອເຮັດງົບການເງິນລ່ວງໜ້າຢ່າງສົມບູນ.

4.2 ເຄື່ອງມືໃນການວາງແຜນທາງການເງິນ

ເຄື່ອງມືໃນການວາງແຜນທາງການເງິນສາມາດເຮັດໄດ້ຫຼາຍວິທີຂຶ້ນຢູ່ກັບນະໂຍບາຍຂອງຜູ້ບໍລິຫານໃນແຕ່ລະກິດຈະການ ແຕ່ນິຍົມໃຊ້ ໂດຍທົ່ວໄປ ຄື ການວິເຄາະຈຸດກຸ້ມທຶນ ແລະ ງົບປະມານ.

4.2.1 ການວິເຄາະຈຸດກຸ້ມທຶນ (Break-even point analysis) ເປັນເທັກນິກທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄົງທີ່, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຜັນແປ ແລະ ກຳໄລ ຂອງກິດຈະການ, ເຊິ່ງການວິເຄາະຈຸດກຸ້ມທຶນເປັນເຄື່ອງມືໜຶ່ງຂອງການວາງແຜນທາງການເງິນສຳລັບການກຳນົດປະລິມານການຂາຍ ຫຼື ລາຍໄດ້ທີ່ໄດ້ຮັບພຽງພໍກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍພໍດີ ຫຼື ເປັນຈຸດເປັນຈຸດກຸ້ມທຶນ ຄືລະດັບປະລິມານຂາຍທີ່ບໍ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ກິດຈະການມີກຳໄລ ຫຼື ຂາດທຶນ ຫຼື ແມ່ນຈຸດທີ່ມີລາຍຮັບເທົ່າກັບຕົ້ນທຶນລວມ ເຊິ່ງເປັນຈຸດທີ່ມີກຳໄລເທົ່າສູນ ແລະ ມີສຸດຄຳນວນປະລິມານຂາຍຢູ່ຈຸດກຸ້ມທຶນດັ່ງນີ້:

ກໍລະນີ 1: ຈຸດກຸ້ມທຶນໃນກຳໄລຂັ້ນຕົ້ນ

ຈາກ ກຳໄລ = ລາຍຮັບ - ລາຍຈ່າຍ

$$\pi = TR - TC$$

$$\pi = TR - (FC + VC) \quad \text{ແລະ } VC = V_c * Q$$

$$\pi = P * Q - (FC + V_c * Q) \quad \text{ແລະ ຈຸດກຸ້ມທຶນ } \pi = 0$$

$$0 = (P - V_c)Q - FC$$

$$Q_{BC} = \frac{FC}{P - V_c} \dots\dots\dots(4.1)$$

$$\text{ປະລິມານຂາຍຢູ່ຈຸດກຸ້ມທຶນ} = \frac{\text{ຕົ້ນທຶນຄົງທີ່}}{\text{ລາຄາຂາຍຕໍ່ໜ່ວຍ} - \text{ຕົ້ນທຶນຜັນແປຕໍ່ໜ່ວຍ}}$$

ກໍລະນີ 2: ຈຸດກຸ້ມທຶນກ່ອນຫຼັກອາກອນກຳໄລ(EBT)

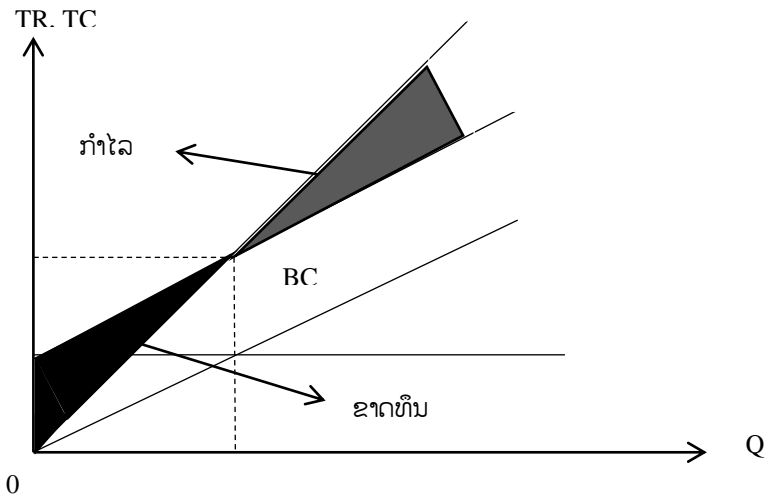
$$Q_{BC} = \frac{FC + EBT}{P - V_c} \dots\dots\dots(4.2)$$

$$\text{ປະລິມານຂາຍຢູ່ຈຸດກຸ້ມທຶນ} = \frac{\text{ຕົ້ນທຶນຄົງທີ່} + \text{ກຳໄລກ່ອນຫຼັກອາກອນກຳໄລ}}{\text{ລາຄາຂາຍຕໍ່ໜ່ວຍ} - \text{ຕົ້ນທຶນຜັນແປຕໍ່ໜ່ວຍ}}$$

ກໍລະນີ 3: ຈຸດກຸ້ມທຶນໃນກຳສຸດທິ(EAT)

$$Q_{BC} = \frac{FC + \frac{EAT}{1-t}}{P - V_c} \dots\dots\dots(4.3)$$

$$\text{ປະລິມານຂາຍຢູ່ຈຸດກຸ້ມທຶນ} = \frac{\text{ຕົ້ນທຶນຄົງທີ່} + \frac{\text{ກຳໄລສຸດທິ}}{1 - \text{ອັດຕາອາກອນກຳໄລ}}}{\text{ລາຄາຂາຍຕໍ່ໜ່ວຍ} - \text{ຕົ້ນທຶນຜັນແປຕໍ່ໜ່ວຍ}}$$

ຕົວຢ່າງ: ບໍລິສັດໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ເປັນບໍລິສັດຜະລິດ ແລະ ຈຳໜ່າຍສິນຄ້າສະນິດໜຶ່ງໃນລາຄາ 5,000 ກີບ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຜັນແປຕໍ່ໜ່ວຍ 3,500 ກີບ ແລະ ມີຕົ້ນທຶນຄົງທີ່ 75,000,000 ກີບ ຜູ້ຈັດການຝ່າຍບໍລິຫານ ບໍລິສັດມີການວ່າງແຜນກຳໄລ, ຈຶ່ງຊອກຫາ

- ກ. ປະລິມານຂາຍ ແລະ ຍອດຂາຍເພື່ອບໍ່ໃຫ້ບໍລິສັດບໍ່ຂາດທຶນປະລິມານ
- ຂ. ປະລິມານຂາຍ ແລະ ຍອດຂາຍ, ຖ້າບໍລິສັດຕ້ອງການກຳໄລ ກ່ອນອາກອນ 45,000,000 ກີບ
- ຄ. ປະລິມານຂາຍ ແລະ ຍອດຂາຍ, ຖ້າບໍລິສັດຕ້ອງການກຳໄລສຸດທິ 28,000,000 ກີບ ແລະ ເສຍອາກອນ ກຳໄລ 24 %

ວິທີແກ້ $P = 5,000$ ກີບ
 $V_C = 3,500$ ກີບ
 $FC = 75,000,000$ ກີບ

ກ. ປະລິມານຂາຍ ແລະ ຍອດຂາຍເພື່ອບໍ່ໃຫ້ບໍລິສັດບໍ່ຂາດທຶນປະລິມານ

$$Q_{BC} = \frac{FC}{P - V_C} = \frac{75,000,000}{5,000 - 3,500} = 50,000 \text{ ໜ່ວຍ}$$

$$TR_{BC} = P * Q_{BC} = 5,000 * 50,000 = 250,000,000 \text{ ກີບ}$$

ຂ. ປະລິມານຂາຍ ແລະ ຍອດຂາຍ, ຖ້າບໍລິສັດຕ້ອງການກຳໄລ ກ່ອນອາກອນ 45,000,000 ກີບ

$$Q_{BC} = \frac{FC + EBT}{P - V_C} = \frac{75,000,000 + 45,000,000}{5,000 - 3,500} = 80,000 \text{ ໜ່ວຍ}$$

$$TR_{BC} = P * Q_{BC} = 5,000 * 80,000 = 400,000,000 \text{ ກີບ}$$

ຄ. ປະລິມານຂາຍ ແລະ ຍອດຂາຍ, ຖ້າບໍລິສັດຕ້ອງການກຳໄລສຸດທິ 28,000,000 ກີບ ແລະ ເສຍອາກອນ ກຳໄລ 30 %

$$Q_{BC} = \frac{FC + \frac{EAT}{1-t}}{P - V_C} = \frac{75,000,000 + \frac{28,000,000}{1-30\%}}{5,000 - 1,500} = 76,667 \text{ ໜ່ວຍ}$$

$$TR_{BC} = P * Q_{BC} = 5,000 * 76,667 = 383,335,000 \text{ ກີບ}$$

4.2.2 ງົບປະມານ

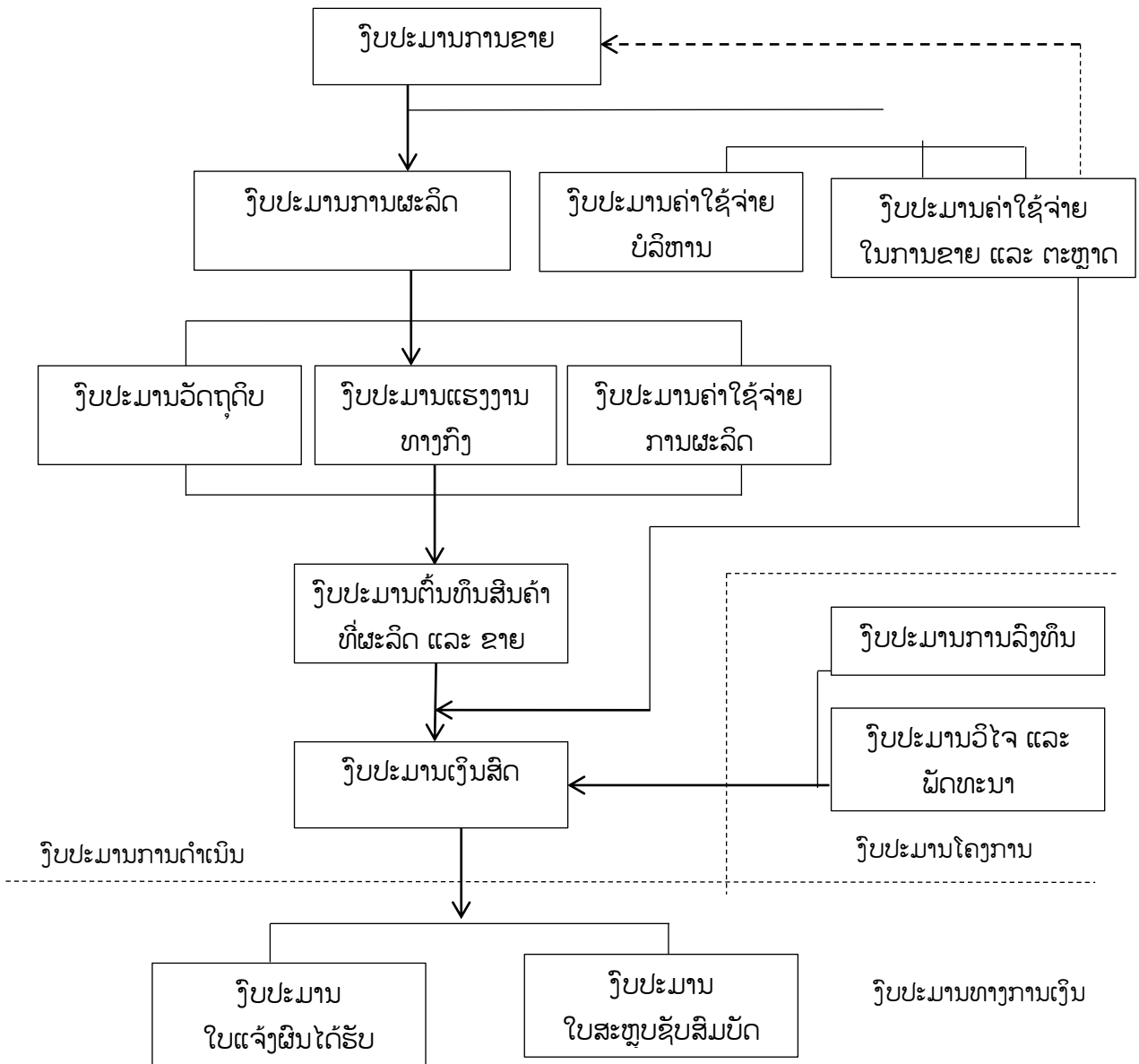
ໜາຍເຖິງແຜນການເງິນສໍາລັບອານາຄົດ, ງົບປະມານຈະສະແດງເຖິງຈຸດປະສົງ ແລະ ວິທີການປະຕິບັດ ທີ່ຈໍາຕ້ອງໃຫ້ການດໍາເນີນງານໃຫ້ບັນລຸຈຸດປະສົງ.

ງົບປະມານ ເປັນເຄື່ອງມືໃນການວາງແຜນ ແລະ ຄອບຄຸມທາງການເງິນຂອງຝ່າຍບໍລິຫານທີ່ຈະເຮັດ ໃຫ້ຮັບຮູ້ຜົນການດໍາເນີນງານ ແລະ ຖ້ານະການເງິນຂອງກົດຈະການໃນງວດຖັດໄປ, ການຈັດງົບປະມານ ການເຮັດອາດຈະເຮັດເປັນລາຍເືອນ, ໄຕມາດ ຫຼື ລາຍປີ ຂຶ້ນກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໃຊ້ເຊິ່ງອາດຈະຢູ່ໃນ ຮູບແບບຂອງໜ່ວຍເງິນຕາຕາມໄລຍະເວລາທີ່ກໍານົດໄວ້, ໂດຍການຈັດງົບປະມານເປັນການຄາດຄະເນ ເຫດການຕ່າງໆໃນອານາຄົດ ເຊິ່ງເລີ່ມຈາກງົບປະມານການຂາຍ, ງົບປະມານການຜະລິດ, ງົບປະມານຄ່າໃຊ້ ຈ່າຍຕ່າງໆ ແລ້ວນໍາມາຈັດເປັນໃບລາຍງານທາງການເງິນຄື ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບຊັບ ສົມບັດຫຼ່ວງໜ້າ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວການເຮັດງົບປະມານຂອງກົດຈະການໃດໜຶ່ງຕ້ອງດໍາເນີນຂຶ້ນຕອນລຸ່ມນີ້:

- 1) ການວິເຄາະຜົນກະທົບຕ່າງໆຂອງສະພາບແວ້ມລ້ອມທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດໍາເນີນທຸລະກິດ
- 2) ກໍານົດເປົ້າໝາຍ ແລະ ກົນລະຍຸດທີ່ໃຊ້ໃນການດໍາເນີນທຸລະກິດ
- 3) ການເຮັດແນວທາງຂອງການວາງແຜນ
- 4) ການເຮັດງົບປະມານການຂາຍ
- 5) ການເຮັດງົບປະມານການຜະລິດ ແລະ ງົບປະມານໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ
- 6) ການປະຊຸມງົບປະມານທີ່ສະເໜີຈາກຝ່າຍຕ່າງໆ ແລະ ພິຈາລະນາງົບປະມານທີ່ມີການປັບປຸງແລ້ວ
- 7) ການເຮັດງົບປະມານການລົງທຶນ
- 8) ການເຮັດງົບປະມານເງິນສົດ
- 9) ການເຮັດໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດຫຼ່ວງໜ້າ

ການຈັດງົບປະມານສາມາດສະແດງໄດ້ໃນຮູບພາບດັ່ງນີ້

ຮູບທີ່ 4.1 ການຈັດງົບປະມານ

4.3 ການພະຍາກອນທາງການເງິນ

ການພະຍາກອນທາງການເງິນໝາຍເຖິງການຄາດຄະເນພາວະທາງການເງິນຂອງກິດຈະການໃນອານາຄົດຢ່າງມີເຫດຜົນ, ການພະຍາກອນທາງການເງິນເປັນເຄື່ອງມືຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນສາມາດຄາດຄະເນຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການ ແລະ ການວາງແຜນທາງການເງິນ ໃນອານາຄົດໄດ້ຢ່າງມີຄວາມສະດວກ ແລະ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍຂອງກິດຈະການ, ກິນລະຍຸດ, ຊັບພະຍາກອນ ໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້.

ການການພະຍາກອນທາງການເງິນມີຄວາມສຳຄັນກ່ຽວກັບການວາງແຜນທາງການເງິນດັ່ງນີ້:

- 1) ເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານຄາດຄະເນຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການໃນອານາຄົດ.
- 2) ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານສາມາດວາງແຜນການການບໍລິຫານເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການໄດ້ທັນເວລາຢ່າງສະດວກ.

3) ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານວາງແຜນເງິນສົດ ແລະ ເງິນທຶນໃນຫຼັກຊັບທີ່ປ່ຽນມື້ໄດ້ງ່າຍ.

4) ເປັນຂໍ້ມູນທາງການເງິນທີ່ເປັນພື້ນຖານໃນການເຮັດງົບປະມານ.

5) ເຮັດໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຂອງມີຄວາມຄວາມພໍໃຈຕໍ່ການບໍລິຫານກິດຈະການທີ່ມີແຜນງານທີ່ເປັນລະບົບ ໂດຍສະເພາະເຈົ້າໜີ້ ແລະ ຜູ້ຖືຮຸ້ນ.

ໂດຍການພະຍາກອນທາງການເງິນມີວັດຖຸປະສົງ 2 ປະການ:

1) ເພື່ອຫຼຸດຄວາມບໍ່ແນ່ນອນກ່ຽວສະຖານະການ ຫຼື ເຫດການທາງການເງິນທີ່ເກີດຂຶ້ນ

2) ເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນໃນການປຽບທຽບກັບຜົນການດໍາເນີນງານທີ່ເກີດຂຶ້ນຈິງ

ໂດຍທົ່ວໄປວິທີພະຍາກອນທາງການເງິນເຮັດຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນສໍາຄັນກັບຝ່າຍບໍລິຫານ 2 ປະການ ຄື:

1) ເຮັດໃຫ້ຮັບຮູ້ຈໍານວນເງິນທຸນທີ່ກິດຈະການຄາດວ່າຈະຕ້ອງການໃນອານາຄົດ.

2) ເພື່ອສາມາດເຮັດໃບລາຍງານທາງການເງິນລ່ວງໜ້າສໍາລັບງວດ(ໄລຍະເວລາ)ທີ່ຕ້ອງການວາງແຜນທາງການເງິນ.

ວິທີພະຍາກອນທາງການເງິນທີ່ນິຍົມໃຊ້ມີ 4 ວິທີຄື:

1) ວິທີອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ

2) ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ

3) ວິທີສົມຜົນ

4) ວິທີທາງສະຖິຕິ

ສໍາລັບໃນບົດນີ້ຈະອະທິບາຍວິທີການພະຍາກອນທາງການເງິນສະເພາະວິທີ 2-3ເທົ່ານັ້ນ, ສ່ວນວິທີທີ່ 1 ສາມາດເບິ່ງຈາກບົດທີ່ 3 ແລະ ວິທີທາງສະຖິຕິໃຫ້ເບິ່ງວິທີພະຍາກອນທາງວິຊາສະຖິຕິ.

4.3.1 ການພະຍາກອນທາງການເງິນດ້ວຍວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ

ການພະຍາກອນທາງການເງິນດ້ວຍວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍເປັນວິທີທີ່ໃຊ້ໂດຍທົ່ວໄປເພາະເປັນວິທີ ບໍ່ຫຍຸ້ງຍາກຊັບຊ້ອນ ເຊິ່ງສະດວກໃນການພະຍາກອນ ແລະ ສົມມຸດຖານໃນການພະຍາກອນທາງການເງິນ 2 ປະການຄື:

1) ລາຍການຕ່າງໃນໃບສະຫຼຸບສັບສົມບັດມີຄວາມສໍາພັນຕໍ່ຍອດຂາຍ.

2) ລະດັບຊັບສິນຕ່າງໆ ໃນງົບດຸນປີປະຈຸບັນ ຖືວ່າເປັນລະດັບທີ່ເໝາະສົມກັບຍອດຂາຍໃນປີປະຈຸບັນ.

ຈາກສົມມຸດຖານດັ່ງກ່າວຈະເຫັນໄດ້ວ່າຍອດຂາຍເປັນລາຍການຫຼັກ ແລະ ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການພະຍາກອນ, ລາຍການສ່ວນໃຫຍ່ມາຈາກໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບທີ່ມີຄວາມສໍາພັນຕໍ່ຍອດຂາຍ, ດັ່ງນັ້ນ ການໃຊ້ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍໃນການພະຍາກອນໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບລວງໜ້າ.

ຂັ້ນຕອນການພະຍາກອນທາງການເງິນດ້ວຍວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍປະກອບມີ 3 ຂັ້ນຕອນ:

ຂັ້ນທີ່1: ການພະຍາກອນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ຂັ້ນທີ່2: ການພະຍາກອນງົບດຸນ

ຂັ້ນທີ່3: ການກໍານົດເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການ

ຕົວຢ່າງ 4.2: ຈາກໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບສັບສົມບັດຂອງບໍລິສັດໂຊກໂຊກຈໍາກັດປີ 2018 ດັ່ງນີ້:

ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

31 ທັນວາ 2018 ຫົວໜ່ວຍ ລ້ານ ກີບ

ຍອດຂາຍ	3,000.00
(-) ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າທີ່ຂາຍ	2,616.00
(-) ຄ່າຫຼຸຍຫຼຽນ	100.00
ກຳໄລກ່ອນຫຼັກຖານອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ(EBIT)	248.00
(-) ຫຼັກຖານອກເບ້ຍຈ່າຍ	88.00
ກຳໄລກ່ອນພາສີ	196.00
(-) ອາກອນກຳໄລ 30%	78.00
ກຳໄລສຸດທິ	118.00
(-) ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	4.00
(-) ເງິນປັນຜົນຫຸ້ນສາມັນ	58.00
ກຳໄລສະສົມ	56.00

ໃບສະຫຼຸບສັບສົມບັດ

31 ທັນວາ 2018 ຫົວໜ່ວຍ ລ້ານ ກີບ

ຊັບສິນທັງໝົດ	414.00
ຊັບສິນໝູນວຽນ	234.00
ເງິນສົດ	12.00
ລູກໜີ້ການຄ້າ	102.00
ສິນຄ້າຄົງຫເຫຼືອ	120.00
ຊັບສົມບັດຄົງທິ	180.00
ໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນ	180.00
ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	414.00
ໜີ້ສິນທັງໝົດ	196.00
ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	90.00
ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	48.00
ຕົວເງິນຈ່າຍ	12.00
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ	30.00
ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	106.00
ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	106.00
ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	218.00
ຮຸ້ນສາມັນ	150.00
ກຳໄລສະສົມ	68.00

ຈຶ່ງນຳຂໍ້ມູນບໍລິສັດດັ່ງກ່າວໄດ້ພະຍາກອນຍອດຂາຍໃນປີ 2019 ເພີ່ມຈາກປີ 2018 ໃນອັດຕາ 10%

ຂໍ້​ນີ້​1: ການ​ພະ​ຍາ​ກອນ​ໃບ​ແຈ້ງ​ຜົນ​ໄດ້​ຮັບ

ລາຍການ	2018	ພະຍາກອນ	2019
ຍອດຂາຍ	3,000.00	x 1.20	3,600.00
(-) ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າທີ່ຂາຍ	2,616.00	x 1.20	3,139.00
(-) ຄ່າຫຼຸຍຫຼາຍ	100.00	x 1.20	120.00
ກຳໄລກ່ອນຫຼັກອກອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ(EBIT)	284.00		341.00
(-) ຫຼັກອກເບ້ຍຈ່າຍ	88.00		88.00
ກຳໄລກ່ອນພາສີ	196.00		253.00
(-) ອາກອນກຳໄລ 40%	78.00		101.00
ກຳໄລສຸດທິ	118.00		152.00
(-) ເງິນປັນຜົນຫຼັງບຸລິມະສິດ	4.00		4.00
ກຳໄລສຸດທິຫຼັງຮຸນສາມັນ	114.00		148.00
(-) ເງິນປັນຜົນຫຼັງສາມັນ	58.00		76.00
ກຳໄລສະສົມ	56.00		72.00

ຂໍ້​ນີ້​2: ການ​ພະ​ຍາ​ກອນ ໃບ​ສະ​ຫຼຸບ​ຊັບ​ສິນ​ບັດ

ລາຍການ	2018	ພະຍາກອນ	ມູນຄ່າພະຍາກອນ		2019	
			First pass	AFN	Second Pass	
ຊັບສິນທັງໝົດ	2000		2,400.00		2,400	
ຊັບສິນໝູນວຽນ	1000		1,200.00		1,200.00	
ເງິນສົດ	10	x1.20	12.00		12.00	
ລູກໜີ້ການຄ້າ	375	x1.20	450.00		450.00	
ສິນຄ້າຄົງຫເຫຼືອ	615	x1.20	738.00		738.00	
ຊັບສິນບັດຄົງທິ	1000		1,200.00		1,200.00	
ໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນ	1000	x1.20	1,200.00		1,200.00	
ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	2000		2,112.00		2,400.00	
ໜີ້ສິນທັງໝົດ	1064		1,104.00		1,248.00	
ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	310		350.00		422.00	
ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	60	x1.20	72.00		72.00	
ຕົວເງິນຈ່າຍ	110		110.00	72.00	182.00	
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ	140	x1.20	168.00		168.00	
ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	754		754.00		826.00	
ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	754		754.00	72.00	826.00	
ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	936		1,008.00		1,152.00	
ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	40		40.00		40.00	
ຮຸ້ນສາມັນ	130		130.00		274.00	
ກຳໄລສະສົມ	766	72.00	838.00	144.00	838.00	
ຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການ			288.00			

ຂັ້ນທີ່ 3: ການກຳນົດປະລິມານເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການ

ສົມມຸດວ່າຕົ້ນທຶນທີ່ຕ້ອງການຈຳນວນ 288 ລ້ານກີບ ມາຈາກ 3 ແຫຼ່ງຄື ຕົວເງິນຈ່າຍ 25% ເຊິ່ງມີອັດຕາດອກເບ້ຍ 8%, ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ 25% ມີອັດຕາດອກເບ້ຍ 10% ແລະ ຮຸ້ນສາມັນ 50% ໂດຍມີໂຄງສ້າງເງິນທຶນສ່ວນເພີ່ມດັ່ງນີ້:

ປະເພດເງິນທຶນ	ສັດສວນ	ຈຳນວນເງິນທຶນ(ລ້ານ)	ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນ
ຕົວເງິນຈ່າຍ	25%	72	8%
ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	25%	72	10%
ຮຸ້ນສາມັນ	50%	144	
ລວມ	100%	288	

4.3.2 ການພະຍາກອນທາງການເງິນດ້ວຍວິທີສົມຜົນ

ການພະຍາກອນທາງການເງິນດ້ວຍວິທີສົມຜົນເປັນການພະຍາກອນຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຈຳນວນເງິນທີ່ຕ້ອງການຈາກແຫຼ່ງພາຍນອກເພີ່ມຂຶ້ນ(Additional Fund Needed:AFN) ເຊິ່ງມີສຸດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້

$$AFN = \left(\frac{A^*}{S_0}\right)\Delta S - \left(\frac{L^*}{S_0}\right)\Delta S - PS_1(1-d)$$

ໂດຍ AFN = ຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການຈາກແຫຼ່ງພາຍນອກເພີ່ມຂຶ້ນ

A^* = ຊັບສິນຜັນແປຕາມຍອດຂາຍ

S_0 = ຍອດຂາຍໃນປີຜ່ານມາ

L^* = ໜີ້ສິນໝູນວຽນຜັນແປຕາມຍອດຂາຍຄືເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ, ຕົວເງິນຈ່າຍ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ

S_1 = ຍອດຂາຍປີຕັດໄປ

$\Delta S = S_1 - S_0$ = ການປ່ຽນແປງຂອງຍອດຂາຍ

P = ອັດຕາກຳໄລສຸດທິຕໍ່ຍອດຂາຍ

d = ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງເງິນປັນຜົນ

ຕົວຢ່າງ 4.3: ຈາກຕົວຢ່າງ 4.2 ຈົ່ງຊອກຫາຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການຈາກແຫຼ່ງພາຍນອກເພີ່ມຂຶ້ນ ທີ່ບໍລິສັດບໍລິສັດໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ຕ້ອງການໃນປີ 2019?

ເຮົາມີ A^* = ເງິນສົດ + ລູກໜີ້ການຄ້າ + ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ + ໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນສຸດທິ

$$A^* = 10 + 375 + 615 + 1,000 = 2,000$$

L^* = ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ + ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ (ສ່ວນຕົວເງິນຈ່າຍບໍ່ຜັນແປຕາມຍອດຂາຍ)

$$L^* = 60 + 140 = 200$$

$$S_0 = 3,000, S_1 = 3,600, \Delta S = 600$$

$$P = \frac{118}{3,000} = 0.03933$$

$$d = \frac{58}{118} = 0.49153$$

$$AFN = \left(\frac{2,000}{3,000}\right)(600) - \left(\frac{200}{3,000}\right)(600) - \frac{118}{3,000}(3,600)(1 - 0.49153) = 288$$

ບົດເຝິກຫັດ 4

ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດ ມີໃບລາຍງານທາງການເງິນດັ່ງນີ້:

ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ

31 ທັນວາ 2018 ຫົວໜ່ວຍ ລ້ານ ກີບ

ຊັບສິນທັງໝົດ	29,160.00
ຊັບສິນໝູນວຽນ	16,560.00
ເງິນສົດ	1,080.00
ລູກໜີ້ການຄ້າ	6,480.00
ສິນຄ້າຄົງຫເຫຼືອ	9,000.00
ຊັບສົມບັດຄົງທີ່ສຸດທິ	12,600.00
ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	29,160.00
ໜີ້ສິນທັງໝົດ	12,800.00
ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	9,300.00
ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	4,320.00
ຕົວເງິນຈ່າຍ	2,100.00
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ	2,880.00
ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	3,500.00
ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	3,500.00
ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	16,360.00
ຮຸ້ນສາມັນ	3,500.00
ກຳໄລສະສົມ	12,860.00

ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ຍອດຂາຍ	36,000.00
(-) ໃນການດຳເນີນງານ	32,440.00
ກຳໄລກ່ອນຫຼັກຖອດອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ(EBIT)	3,560.00
(-) ຫຼັກຖອດອກເບ້ຍຈ່າຍ	560.00
ກຳໄລກ່ອນພາສີ	3,000.00
(-) ອາກອນກຳໄລ 40%	1,200.00
ກຳໄລສຸດທິ	1,800.00
(-) ເງິນປັນຜົນຫຼຸ້ນສາມັນ 45%	810.00
ກຳໄລສະສົມ	990.00

ສົມມຸດວ່າຍອດຂາຍປີ 2019 ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກປີ 2018 ເທົ່າກັນ 15% ຊັບສິນທັງໝົດ, ໜີ້ສິນໝູນວຽນ ຍົກເວັ້ນຕົວເງິນຈ່າຍ ແລະ ຕົ້ນທຶນໃນການດຳເນີນງານເພີ່ມຂຶ້ນໃນອັດຕາດຽວກັບຍອດຂາຍດຳເນີນວຽກງານທາງການເງິນດັ່ງນີ້

- 1) ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ປີ 2019
- 2) ຄຳນວນຫາຈຳນວນເງິນທຶນຈາກແຫຼ່ງພາຍນອກທີ່ຕ້ອງການ

ບົດທີ 5 ການຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນ

ໃນປະຈຸບັນການດຳເນີນທຸລະກິດມີຄວາມສະຫຼັບຊັບຊ້ອນຫຼາຍເຊິ່ງເປັນຜົນໃຫ້ການເຮັດໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ບໍລິຫານຕ່າງໆຕ້ອງມີຄວາມມີການບໍລິຫານຢ່າງມີຄວາມຮອບຄອບ ໂດຍສະເພາະໜ້າທີ່ຝ່າຍລະນາການຕັດສິນໃຈການລົງທຶນ ຫຼື ກາຈັດສັນເງິນທຶນໃນຊັບສິນຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ເກີດອັດຕາຜົນຕອບແທນໃນອັດຕາທີ່ໜ້າພໍໃຈ, ຈຸດທີ່ສຳຄັນທຳອິດຄືການຝ່າຍລະນາການລົງທຶນກໍ່ຄືຂະໜາດຂອງເງິນທຶນເຊິ່ງຈະລວມກັບເງິນລົງທຶນໃນຊັບສິມບັດຄົງທີ່ ແລະ ເງິນທີ່ຈະໃຊ້ເປັນເງິນລົງທຶນໝູນວຽນ ເພື່ອໃຫ້ການຕັດສິນໃຈດັ່ງກ່າວເປັນໄປຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ໄດ້ໄປຕາມຈຸດປະສົງທີ່ຕ້ອງການ ພ້ອມທັງການດຳເນີນການເປັນປົກກະຕິ ເຖິງວ່າທຸລະກິດຈະມີຊັບສິນປະຈຳພຽງພໍ ສຳລັບການດຳເນີນງານໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອານາຄົດ ແຕ່ຫາກຂາດການບໍລິຫານທຶນໝູນວຽນທີ່ດີ ຈະເຮັດໃຫ້ຂາດຄວາມຄ່ອງແຄ້ວໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ອາດມີຜົນເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດປະສົບບັນຫາທາງການເງິນໄດ້.

ເງິນທຶນໝູນວຽນຄືຊັບສິນທີ່ກິດຈະການຕ້ອງມີເພື່ອການດຳເນີນງານໃນແຕ່ລະວັນ ເພື່ອໃຫ້ຜົນການດຳເນີນງານຕາມຄວາມຕ້ອງການໄດ້ແກ່ເງິນສົດ, ລູກໜີ້, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ ແລະ ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ ເຊັ່ນ: ຫາກທຸລະກິດບໍ່ມີເງິນສົດກໍ່ຈະຂາດສະພາບຄ່ອງໃນການຊຳລະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ, ຖ້າທຸລະກິດບໍ່ມີລູກໜີ້ການຄ້າ ຫຼື ບໍ່ມີການຂາຍເຊື້ອກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການແຂ່ງຂັນ ແລະ ມີຜົນເສຍຕໍ່ຍອດຂາຍຂອງກິດຈະການ ຫຼື ທຸລະກິດບໍ່ມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອສະແດງວ່າກິດຈະການປະສົບບັນຫາວັດຖຸດິບ, ວຽກງານທີ່ເຮັດຂາດມື, ການຜະລິດບໍ່ໄປຕາມແຜນທີ່ກຳນົດ ຫຼື ບໍ່ມີສິນຄ້າພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງລູກຄ້າ, ສະນັ້ນການບໍລິຫານເງິນທຶນໝູນວຽນເປັນເລື່ອງສຳຄັນໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິຫານເພື່ອສ້າງຄວາມສຳເລັດໃຫ້ກິດຈະການ.

5.1 ແນວຄິດກ່ຽວກັບການຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນ

ໂດຍທົ່ວໄປການຕັດສິນໃຈໃນທາງການເງິນຈະເປັນການຕັດສິນໃຈທີ່ສຳຄັນດ້ວຍກັນ 2 ປະເພດຄື:

- 1) ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການລົງທຶນຊັບສິນໝູນວຽນ ແລະ ຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນເຊິ່ງຖືເປັນແຫຼ່ງໃຊ້ໄປຂອງເງິນທຶນ.
- 2) ການກໍ່ໜີ້ເຊິ່ງເປັນແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງເງິນທຶນທັງໃນລະຍະສິ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ.

ຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນເປັນເລື່ອງກ່ຽວກັບການບໍລິຫານການເງິນທຶນໄລຍະສິ້ນ ໂດຍໃຫ້ຄວາມສຳຄັນເລື່ອງການຈັດການຊັບສິນໝູນວຽນ ແລະ ໜີ້ສິນໝູນວຽນຂອງກິດຈະການ, ການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າກິດຈະການເພີ່ມສູງນັ້ນ ກິດຈະການບໍ່ຄວນໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນການບໍລິຫານການເງິນໃນໄລຍະຍາວ ແຕ່ກິດຈະການໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການບໍລິຫານການເງິນໃນລະຍະສິ້ນດ້ວຍ, ກິດຈະການໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ປະສົບບັນຫາທາງການເງິນເປັນເພາະມີເງິນທຶນໝູນວຽນບໍ່ພຽງພໍ ຫຼື ຂາດສະພາບຄ່ອງໃນທາງດ້ານກົງກັນຂ້າມກິດຈະການທີ່ສາມາດຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນຢ່າງມີປະສິດທິພາບກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ກິດຈະການນັ້ນສາມາດດຳເນີນທຸລະກິດຕໍ່ໄປ.

5.2 ຄວາມໝາຍຂອງເງິນທຶນໝູນວຽນ

ເງິນທຶນໝູນວຽນມີຄວາມໝາຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນສາມາດອະທິບາຍໄດ້ 3 ປະເພດຄື:

- 1) ເງິນທຶນໝູນວຽນລວມ (Working Capital) ໝາຍເຖິງ ຊັບສິນໝູນວຽນທັງໝົດເພື່ອໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານທີ່ສາມາດປ່ຽນແປງເປັນເງິນສົດໃນລະນະ 1 ປີ

2) ເງິນທຶນໝູນວຽນສຸດທິ (Net Working Capital) ໝາຍເຖິງ ຜົນລົບລະຫວ່າງຊັບສິນໝູນວຽນ ກັບໜີ້ສິນໝູນວຽນ.

3) ເງິນທຶນໝູນວຽນຈາກການດຳເນີນງານສຸດທິ (Net Operating Working Capital) ໝາຍເຖິງ ຜົນລົບລະຫວ່າງສິນຄ້າຊັບສິນໝູນວຽນໃນການດຳເນີນງານ (ເງິນສົດ+ລູກໜີ້+ສິນຄ້າງຄົງເຫຼືອ) ກັບໜີ້ສິນ ໝູນວຽນໃນການດຳເນີນງານ (ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ+ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ) ດັ່ງສົມຜົນດັ່ງນີ້:

ເງິນທຶນໝູນວຽນຈາກການດຳເນີນງານສຸດທິ = ຊັບສິນໝູນວຽນໃນການດຳເນີນງານ - ໜີ້ສິນ ໝູນວຽນໃນການດຳເນີນງານ

ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍຂອງເງິນທຶນໝູນວຽນ ຈະຂໍຍົກຕົວຢ່າງງົບດຸນຂອງບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ດັ່ງນີ້:

ງົບດຸນບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ

ວັນທີ 31 ທັນວາ 2018

ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານກີບ

	ຊັບສິນ		ໜີ້ສິນ ແລະ ທຶນ
ເງິນສົດ	20	ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	30
ລູກໜີ້ການຄ້າ	180	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ	60
ສິນຄ້າທີ່ຄົງເຫຼືອ	270	ຕົວເງິນຈ່າຍ	<u>40</u>
ລວມຊັບສິນໝູນວຽນ	470	ລວມໜີ້ສິນໝູນວຽນ	130
ໂຮງງານແລະອຸປະກອນ	<u>380</u>	ຫຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	<u>297</u>
		ລວມໜີ້ສິນ	427
		ຫຸ້ນສາມັນ	130
		ກຳໄລສະສົມ	<u>293</u>
ລວມຊັບສິນ	<u>850</u>	ລວມໜີ້ສິນ ແລະ ທຶນ	<u>850</u>

ເງິນທຶນລວມໝາຍເຖິງ ເງິນທຶນທີ່ໃຊ້ລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນໄດ້ແກ່ ເງິນສົດ 20 ລ້ານກີບ, ລູກໜີ້ການຄ້າ 180 ລ້ານກີບ ສິນຄ້າທີ່ຄົງເຫຼືອ 270 ລ້ານກີບ ດັ່ງນັ້ນເງິນໝູນວຽນລວມຂອງບໍລິສັດລາສະພິກ ຈຳກັດເທົ່າກັບ 470 ລ້ານກີບ.

ເງິນທຶນໝູນວຽນສຸດທິ ໝາຍເຖິງ ຜົນຕ່າງລະຫວ່າງຊັບສິນໝູນ 470 ລ້ານກີບ ກັບໜີ້ສິນໝູນ ວຽນ 130 ລ້ານກີບ ດັ່ງນັ້ນເງິນທຶນໝູນວຽນສຸດທິເທົ່າກັບ 130 ລ້ານກີບ ເງິນທຶນໝູນວຽນຈາກການດຳ ເນີນງານສຸດທິ ໝາຍເຖິງຜົນລົບຂອງຊັບສິນໝູນວຽນທີ່ໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ ມີ 470 ລ້ານກີບ(ເງິນສົດ 20 + ລູກໜີ້ 180+ ສິນຄ້າ 270) ກັບ ໜີ້ສິນໝູນວຽນທີ່ໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ 90 ລ້ານກີບ (ເຈົ້າໜີ້ ການຄ້າ 30 + ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ 60) ດັ່ງນັ້ນເງິນທຶນໝູນວຽນຈາກການດຳເນີນງານສຸດທິ = 470 - 90 = 380 ລ້ານ ກີບ.

5.3 ວັດຖຸປະສົງຂອງການຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນ

ການທີ່ກິດຈະການມີເງິນທຶນໝູນວຽນໄວ້ ມີອຸປະສົງດ້ວຍກັນ 2 ປະການຄື:

1) ເຮັດໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງ ໝາຍຖືງກິດຈະການສາມາດຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນ ແລະ ລາຍການຕ່າງໆໄດ້ເຊັ່ນ: ຄ່າຈ້າງ, ເງິນເດືອນ, ຄ່າເຊົ່າ, ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ ເປັນຕົ້ນ.

2) ມີຄວາມສາມາດໃນການເຮັດກຳໄລ ໝາຍຖືງ ມີຄວາມສາມາດໃນການດຳເນີນງານໃຫ້ຄຸ້ມກັບເງິນທີ່ລົງທຶນໄປ.

5.4 ທາງເລືອກໃນນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນ

ເງິນທຶນໝູນວຽນເປັນປັດໃຈສຳຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດສາມາດດຳເນີນງານຕໍ່ໄປໄດ້ການກຳນົດນະໂຍບາຍເງິນທຶນໝູນວຽນຕ້ອງສາມາດຕອບຄຳຖາມໄດ້ 2 ປະການຄື: 1) ກິດຈະການຄວນຈະມີລະດັບຊັບສິນໝູນວຽນທີ່ເໝາະສົມເທົ່າໃດ ແລະ 2) ກິດຈະການຈະຈັດຫາຊັບສິນໝູນວຽນແນວໃດ

ທາງເລືອກໃນນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນມີ 3 ແນວທາງ ຄື:

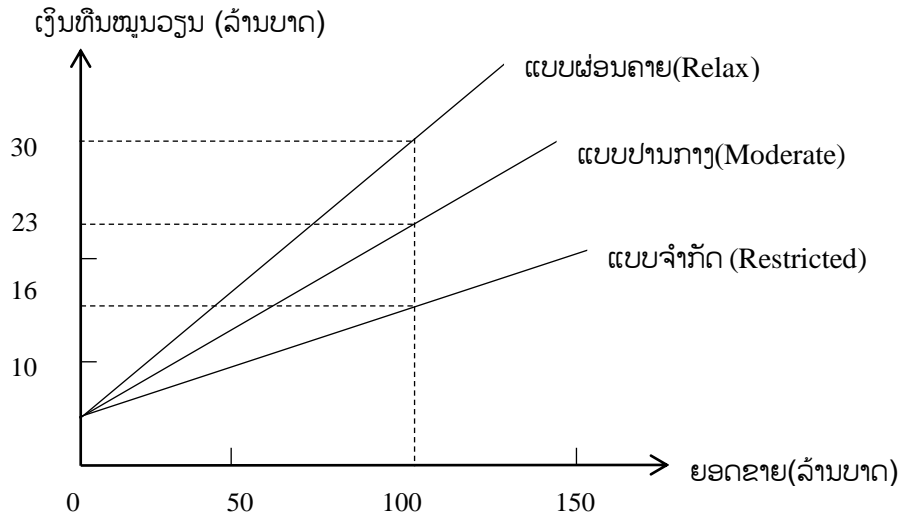
1) ນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນແບບຜ່ອນຄາຍ(Relax Current Asset Policy) ພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍນີ້ກິດຈະການຈະຖືຄອງເງິນສົດ, ຫຼັກຊັບໃນຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໄວ້ສູງເພື່ອກະຕຸ້ນຍອດຂາຍ ໂດຍການໃຊ້ນະໂຍບາຍສິນເຊື້ອເຮັດໃຫ້ມີລູກໜີ້ການຄ້າຫຼາຍຂຶ້ນ.

2) ນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນແບບຈຳກັດ(Restrict Current Asset Policy) ພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍນີ້ກິດຈະການຈະຖືຄອງເງິນສົດ, ຫຼັກຊັບໃນຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຕໍ່າເຮັດໃຫ້ມີລູກໜີ້ການຄ້າຕໍ່າ.

3) ນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນແບບປານກາງ(Moderate Current Asset Policy) ພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍນີ້ ກິດຈະການຈະຖືຄອງຊັບສິນໝູນວຽນໄວ້ໃນລະດັບປານກາງຄືບໍ່ຫຼາຍ ຫຼືໜ້ອຍເກີນໄປເຊິ່ງເປັນນະໂຍບາຍທີ່ຢູ່ລະຫວ່າງນະໂຍບາຍທີ່ 1 ແລະ 2.

ສະພາວະການຕ່າງໆ ເປັນປັດໃຈທີ່ມີຄວາມສຳພັນກັບການກຳນົດນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນ ຫຼື ເງິນທຶນໝູນວຽນ ໄດ້ກ່າວຄື ພາຍໃຕ້ສະພາວະການທີ່ແນ່ນອນກິດຈະການສາມາດທີ່ຈະຮູ້ຍອດຂາຍ, ຕົ້ນທຶນ, ໄລຍະເວລາໃນການສັ່ງຊື້, ໄລຍະເວລາທີ່ໄດ້ຮັບເຄດິດ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ກິດຈະການກໍ່ຈະມີເງິນທຶນໝູນວຽນໄວ້ຕໍ່າ, ສ່ວນສະພາວະການທີ່ບໍ່ແນ່ນອນກິດຈະການບໍ່ສາມາດປະມານການໄດ້ຖືກຕ້ອງ ດັ່ງນັ້ນ, ກິດຈະການຈະຖືເງິນສົດ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າເຊິ່ງຂຶ້ນຢູ່ກັບການຄາດຄະເນຍອດຂາຍ, ຕົ້ນທຶນ, ໄລຍະເວລາໃນການສັ່ງຊື້ ນອກຈາກນັ້ນກິດຈະການອາດກຳນົດໃຫ້ມີສິນຄ້າເພື່ອຄວາມປອດໄພ ເພື່ອປ້ອງກັນການເສຍໂອກາດຈາກເຫດການທີ່ປ່ຽນແປງໄປຈາກການຄາດຄະເນໄວ້, ໃນທຳນອງດຽວກັນການກຳນົດລະດັບຂອງລູກໜີ້ວ່າມີປະລິມານເທົ່າໃດກໍ່ຂຶ້ນຢູ່ກັບໄລຍະເວລາການໃຫ້ເຄດິດ, ຖ້າກິດຈະການມີນະໂຍບາຍການໃຫ້ເຄດິດເຂັ້ມງວດກໍ່ຈະມີລູກໜີ້ນ້ອຍ ກໍ່ລະນີທີ່ກິດຈະການດຳເນີນນະໂຍບາຍເງິນທຶນໝູນວຽນແບບຈຳກັດກໍ່ເຮັດໃຫ້ກິດຈະການກໍ່ຈະມີເງິນສົດ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໄວ້ຕໍ່າເຮັດໃຫ້ກິດຈະການໄດ້ຮັບຄວາມສຽງທີ່ອາດຈະສູນເສຍຍອດຂາຍ ແລະ ກຳໄລ, ຫາກວັດດ້ວຍອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນນະໂຍບາຍເງິນທຶນໝູນວຽນແບບຈຳກັດຈະໃຫ້ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນສູງກວ່ານະໂຍບາຍເງິນທຶນໝູນວຽນແບບຜ່ອນຄາຍທີ່ມີຄວາມສຽງຕໍ່າ ແລະ ໃຫ້ຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນຕໍ່າ.

ໃນດ້ານວົງຈອນເງິນສົດນັ້ນນະໂຍບາຍເງິນທຶນໝູນວຽນແບບຈຳກັດ ສາມາດຫຼຸດໄລຍະເວລາສິນຄ້າຄົງເຫຼືອທີ່ຈະປ່ຽນເປັນລູກໜີ້ການຄ້າໃຫ້ເຮັດໃຫ້ວົງຈອນເງິນສົດສັ້ນລົງ.

ຮູບທີ່ 5.1 ສະແດງການເລືອກນະໂຍບາຍການລົງທຶນໃນຊັບສິນ

5.5 ປັດໃຈທີ່ກຳໜົດປະລິມານເງິນທຶນໝູນວຽນ

ການມີປະລິມານເງິນທຶນໝູນວຽນທີ່ຕ່າງກັນຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບຄ່ອງ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການເຮັດກຳໄລຂອງທຸລະກິດການ, ກຳໜົດປະລິມານເງິນທຶນໝູນວຽນທີ່ເໝາະສົມກັບລະດັບຂອງທຸລະກິດເປັນສິ່ງສຳຄັນ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຕ້ອງພິຈາລະນາປັດໄຈຕ່າງໆ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະລິມານເງິນທຶນໝູນວຽນຂອງທຸລະກິດດັ່ງນີ້:

1) **ປະເພດຂອງທຸລະກິດ:** ທຸລະກິດທີ່ແຕກຕ່າງກັນຄວາມຕ້ອງການໃນເງິນທຶນໝູນວຽນທີ່ຈະແຕກຕ່າງກັນເຊັ່ນ: ທຸລະກິດຄ້າປົກ, ທຸລະກິດຄ້າສິ່ງ, ອຸດສາຫະກຳ ເຊິ່ງທຸລະກິດຄ້າສິ່ງ ແລະ ອຸດສາຫະກຳມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ເຄດິດຍາວກວ່າທຸລະກິດຄ້າປົກ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງມີຄວາມຕ້ອງການໃນເງິນທຶນໝູນວຽນສູງກວ່າທຸລະກິດຄ້າປົກ.

2) **ນະໂຍບາຍການຂາຍ:** ທຸລະກິດທີ່ຂາຍສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການເປັນເງິນສົດ ຍ່ອມຈະຕ້ອງມີເງິນທຶນໝູນວຽນນ້ອຍກວ່າທຸລະກິດທີ່ຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອເພາະໄດ້ຮັບເງິນສົດເລີຍ, ທຸລະກິດທີ່ຂາຍສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການເປັນເງິນເຊື່ອຍ່ອມຕ້ອງການເງິນທຶນໝູນວຽນມາລົງທຶນໃນລູກໜີ້ ແລະ ສິນຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ.

3) **ຍອດຂາຍຂອງກິດຈະການ:** ເງິນທຶນໝູນວຽນຈະມີຄວາມສຳຄັນກັບຍອດຂາຍ ຖ້າກິດຈະການມີຍອດຂາຍສູງຍ່ອມຈະຕ້ອງການເງິນທຶນໝູນວຽນຫຼາຍຂຶ້ນນຳມາລົງທຶນໃນລູກໜີ້ ແລະ ລູກຄ້າ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມກິດຈະການທີ່ມີຍອດຂາຍຕໍ່າຕ້ອງການເງິນທຶນໝູນວຽນນ້ອຍ.

4) **ການແຂ່ງຂັນຂອງທຸລະກິດ:** ທຸລະກິດທີ່ມີການແຂ່ງຂັນສູງມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະໃຊ້ນະໂຍບາຍການໃຫ້ເຄດິດແກ່ລູກຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອຈຸງໃຈໃຫ້ລູກຄ້າມາຊື້ສິນຄ້າຂອງຕົນ, ຈຶ່ງຕ້ອງການເງິນລົງທຶນໝູນວຽນເພີ່ມຂຶ້ນ,

ໃນບົດນີ້ຈະອະທິບາຍການບໍລິຫານຊັບສິນໝູນວຽນທີ່ສຳຄັນ 3 ລາຍການຄື: ເງິນສົດ, ລູກໜີ້ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ.

5.6 ການບໍລິຫານເງິນສົດ(Cash Management)

5.6.1 ວົງຈອນເງິນສົດ (Cash Conversion cycle)

ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດປົກກະຕິເປັນທຸລະກິດຊື້ມາຂາຍໄປຈະເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ສິ່ງຊື້ວັດທຸດິບ ຫຼື ສິນຄ້າຈາກເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ, ການຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອ ແລະ ເງິນຮັບຊຳລະໜີ້ຈາກລູກໜີ້ການຄ້າ, ແຕ່ຖ້າເປັນ

ທຸລະກິດຜະລິດສິນຄ້າຂາຍຈະເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ການສັ່ງຊື້ວັດຖຸດິບຈາກເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ, ຜະລິດເປັນສິນຄ້າສໍາເລັດຮູບ, ຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອ ແລະ ຮັບຊໍາລະໜີ້ຈາກລູກໜີ້ການຄ້າເຊິ່ງຂະບວນການດັ່ງກ່າວນີ້ຄືວົງຈອນເງິນສິດ.

ດັ່ງນັ້ນ, **ວົງຈອນເງິນສິດ** ໝາຍເຖິງ ຜົນຕ່າງລະຫວ່າງວົງຈອນການດໍາເນີນງານກັບໄລຍະເວລາຊໍາລະໜີ້ຄ່າສິນຄ້າເປັນເງິນສິດ ດັ່ງສົມຜົນລຸ່ມນີ້:

$$\text{ວົງຈອນເງິນສິດ} = \text{ວົງຈອນການດໍາເນີນງານ} - \text{ໄລຍະເວລາຊໍາລະໜີ້}$$

ວົງຈອນການດໍາເນີນງານ ໝາຍເຖິງໄລຍະເວລາຖືຄອງສິນຄ້າຈົນສາມາດເກັບເງິນຈາກລູກໜີ້ການຄ້າໄດ້ດັ່ງສົມຜົນລຸ່ມນີ້:

$$\text{ວົງຈອນການດໍາເນີນງານ} = \text{ໄລຍະເວລາຖືຄອງສິນຄ້າ} + \text{ໄລຍະເວລາເກັບໜີ້}$$

ໄລຍະເວລາຖືຄອງສິນຄ້າ (Inventory Conversion Cycle) ໝາຍເຖິງໄລຍະເວລາຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນຂະບວນການຜະລິດ ໂດຍສັ່ງຊື້ວັດຖຸດິບຜ່ານຂະບວນການຜະລິດເປັນສິນຄ້າສໍາເລັດຮູບພ້ອມຂາຍໃຫ້ລູກຄ້າໃຊ້ໄລຍະເວລາຈັກວັນ.

$$\text{ໄລຍະເວລາຖືຄອງສິນຄ້າ} = \frac{\text{ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ}}{\text{ຕົ້ນທຶນຂາຍຕໍ່ວັນ}}$$

ຕົວຢ່າງ 5.1 ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອມີມູນຄ່າ 270 ລ້ານກີບ, ຕົ້ນທຶນຂາຍສິນຄ້າ 1,220 ລ້ານກີບໄລຍະເວລາຖືຄອງສິນຄ້າສາມາດຄຳນວນໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{ໄລຍະເວລາຖືຄອງສິນຄ້າ} = \frac{270}{\frac{1,220}{360}} = 79.7 \text{ ວັນ}$$

ໄລຍະເວລາການເກັບໜີ້ (Receivable Collection Period) ໝາຍເຖິງ ໄລຍະເວລາຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອ ແລະ ລູກໜີ້ມາຊໍາໜີ້ເປັນເງິນສິດມີຊື່ຮຽກວ່າ DSO (Day Sale Outstanding)

$$\text{ໄລຍະເວລາການເກັບໜີ້} = \frac{\text{ລູກໜີ້ການຄ້າ}}{\text{ຂາຍຕໍ່ວັນ}}$$

ຕົວຢ່າງ 5.2 ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ມີລູກໜີ້ການຄ້າ 180 ລ້ານກີບ, ມີຍອດຂາຍ 1,500ລ້ານກີບ, ສາມາດຄຳນວນໄລຍະເວລາໃນການເກັບໜີ້ໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{ໄລຍະເວລາການເກັບໜີ້} = \frac{180}{\frac{1,500}{360}} = 43.2 \text{ ວັນ}$$

ໄລຍະເວລາຈ່າຍຊໍາລະໜີ້ (Payable Defered Period) ໝາຍເຖິງ ໄລຍະເວລາຕັ້ງແຕ່ສັ່ງຊື້ວັດຖຸດິບຫຼືສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອຜ່ານຂະບວນການຜະລິດຈົນເຖິງໄລຍະເວລາຈ່າຍຊໍາລະຄ່າວັດຖຸດິບ ຫຼື ສິນຄ້າເປັນເງິນສິດ.

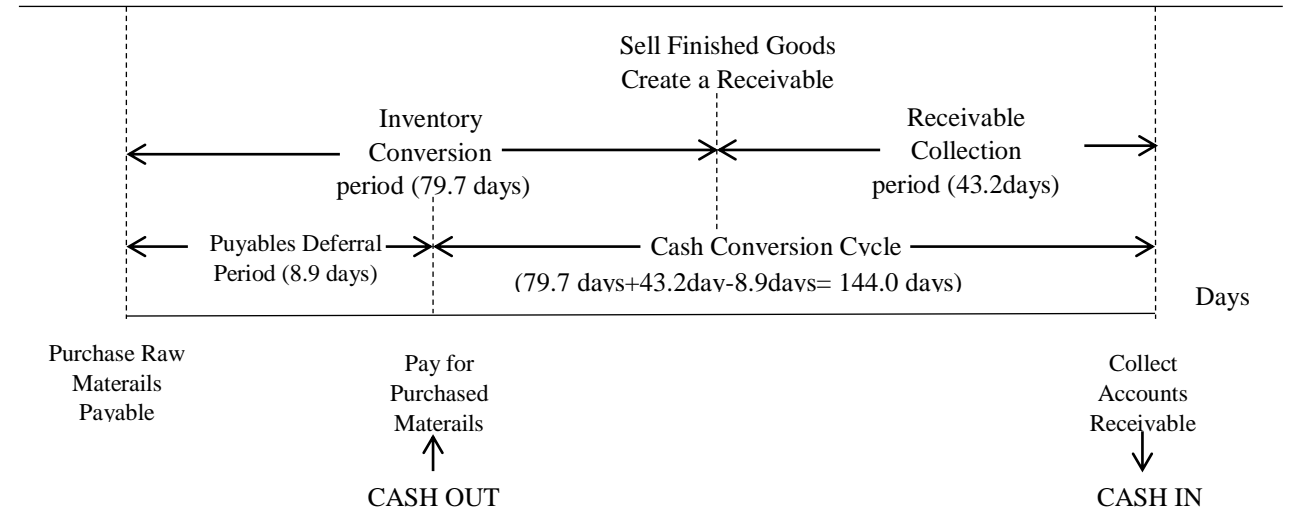
$$\text{ໄລຍະເວລາຈ່າຍຊໍາລະໜີ້} = \frac{\text{ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ}}{\text{ຕົ້ນທຶນຂາຍຕໍ່ວັນ}}$$

ຕົວຢ່າງ 5.3 ບໍລິສັດໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ຊື້ສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອ ຫຼື ມີເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ 30 ລ້ານກີບ, ຕົ້ນທຶນຂາຍສິນຄ້າ 1,220 ລ້ານກີບ ໄລຍະເວລາຈ່າຍຊໍາລະໜີ້ສາມາດຄຳນວນໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{ໄລຍະເວລາຈ່າຍຊໍາລະໜີ້} = \frac{30}{\frac{1,220}{360}} = 8.9 \text{ ວັນ}$$

ວົງຈອນເງິນສົດ = 79.7 + 43.2 – 8.9 = 114 ວັນ

ໝາຍຄວາມວ່າ ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ໃຊ້ເວລາ 79.7 ວັນ ເພື່ອ ປ່ຽນວັດຖຸດິບເປັນຍອດຂາຍເຊື່ອ ແລະ ໃຊ້ເວລາອີກ 43.2 ວັນ ຈຶ່ງຈະໄດ້ຮັບເງິນສົດຈາກການຂາຍ ແຕ່ຈ່າຍຊຳລະໜີ້ຄ່າວັດຖຸດິບໃຫ້ເຈົ້າໜີ້ ການຄ້າໄປ8.9 ວັນ ດັ່ງນັ້ນ, ວົງຈອນເງິນສົດ ຫຼື ໄລຍະເວລາທີ່ຕ້ອງໃຊ້ເງິນທົນໝູນວຽນໃນການດຳເນີນ ງານເທົ່າກັບ 114 ວັນ ດັ່ງຮູບທີ່ 5.2.

ຮູບທີ່ 5.2 ສະແດງວົງຈອນເງິນສົດ

ການເຮັດໃຫ້ວົງຈອນເງິນສົດສັ້ນລົງສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍວິທີການດັ່ງນີ້

- 1) ຫຼຸດໄລຍະເວລາໃນຂະບວນການແປຮູບວັດຖຸດິບ ຫຼື ເລັ່ງຂະບວນການຜະລິດ ແລະ ເລັ່ງການຂາຍສິນຄ້າໃຫ້ໄວຂຶ້ນ.
- 2) ເລັ່ງການເກັບໜີ້ຈາກລູກໜີ້ການຄ້າໃຫ້ໄວຂຶ້ນ
- 3) ຢຶດໄລຍະເວລາການຊຳລະໜີ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ໃຫ້ດົນຂຶ້ນ

5.6.2 ການຈັດການເງິນສົດ

ເງິນສົດເປັນສິນຊັບທີ່ບໍ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ແຕ່ກິດຈະການຈຳເປັນຕ້ອງມີໄວ້ ໃນຄັງຂອງກິດຈະການ ເພື່ອໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຈ່າຍຄ່າແຮງງານ, ວັດຖຸດິບ, ຄ່ານໍ້າ, ຄ່າໄຟຟ້າ, ຊື້ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນ, ຈ່າຍຊຳລະໜີ້ເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍຈ່າຍຄ່າພາສີ, ຈ່າຍເງິນເປັນຜົນ ເປັນຕົ້ນ, ກິດຈະການຕ້ອງມີເງິນສົດໄວ້ເພື່ອລົງທຶນໃນຊັບສິນທີ່ຫວັງຈະໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນກັບຄືນມາ, ດັ່ງນັ້ນເປົ້າໝາຍຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນກໍ່ຄື ພະຍາຍາມຖືເງິນສົດໄວ້ນ້ອຍທີ່ສຸດເພື່ອໃຊ້ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດປົກກະຕິ ໂດຍຈະຕ້ອງມີເງິນສົດພຽງພໍໃນ 3 ປະເດັນຄື:

- 1) ຈ່າຍຊຳລະໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂາຍວັດຖຸດິບ
- 2) ຮັກສາມາດຕະຖານເຄດິດ ແລະ
- 3) ເພື່ອຄວາມຈຳເປັນໃນການໃຊ້ເງິນສົດທີ່ບໍ່ຄາດຫວັງ

5.6.3 ເຫດຜົນໃນການຖືເງິນສົດ

ກິດຈະການຖືເງິນໄວ້ດ້ວຍເຫດຜົນ 4 ປະການຄື

1) ເພື່ອເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ (Transaction Balance) ກິດຈະການຈຳເປັນຕ້ອງມີເງິນສົດໄວ້ເພື່ອໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານປົກກະຕິ ເຊັ່ນ: ຈ່າຍຊື້ວັດຖຸດິບ, ຄ່າແຮງງານເງິນເດືອນ, ຄ່ານໍ້າ, ຄ່າໄຟຟ້າເປັນຕົ້ນ.

2) ເພື່ອຊົດເຊີຍຄ່າບໍລິການທີ່ສະຖາບັນກຳນົດໄວ້ (Compensating Balance) ທະນາຄານນຳເງິນຝາກທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການຝາກເງິນຂອງປະຊາຊົນໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຈະໄປປ່ອຍສິນເຊື່ອໃຫ້ລູກຄ້າ ເຊິ່ງມີການກຳນົດເງິນຝາກຂັ້ນຕໍ່າໃນບັນຊີຂອງລູກຄ້າເພື່ອໃຫ້ຄຸ້ມກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ບໍລິການຂອງທະນາຄານ.

3) ເພື່ອສຳຮອງເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ໄດ້ຄາດຫວັງ (Precautionary Balance) ເນື່ອງຈາກກະແສເງິນສົດຮັບ ແລະ ຈ່າຍບໍ່ສາມາດຄາດການໄວ້ໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຈຶ່ງຈຳເປັນທີ່ກິດຈະການຕ້ອງເກັບເງິນສົດສຳຮອງໄວ້ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ໄດ້ຄາດຫວັງເກີດຂຶ້ນ.

4) ເພື່ອການເກງກຳໄລ (Speculative Balance) ໃນບາງກໍລະນີກິດຈະການຖືເງິນສົດໄວ້ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຄອງຕົວທີ່ຈະນຳເງິນໄປລົງທຶນໃນຫຼັກຊັບທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນສູງ ຫຼື ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກການຊື້ສິນຄ້າຫຼື ວັດຖຸດິບໄວ້ລ່ວງໜ້າເຊິ່ງຄາດວ່າລາຄາສິນຄ້າ ຫຼື ວັດຖຸດິບຈະມີລາຄາເພີ່ມຂຶ້ນສູງ.

5.6.4 ຂໍ້ດີການມີເງິນສົດ ແລະ ຊັບສິນໃກ້ເງິນສົດ

1) ເພື່ອຮັບສ່ວນຫຼຸດການຄ້າ: ການທີ່ກິດຈະການມີເງິນສົດຫຼືຊັບສິນໃກ້ເງິນສົດພຽງພໍໃນກໍລະນີທີ່ສາມາດຊຳລະໜີ້ກ່ອນກຳນົດຫຼືຊຳລະເປັນເງິນສົດໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂາຍ ຜູ້ຂາຍກໍ່ຈະຫຼຸດລາຄາສິນຄ້າໃຫ້ແກ່ກິດຈະການເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນການຂາຍຫຼຸດລົງ.

2) ເພື່ອຮັກສາສາມາດຕະຖານເຄດິດ: ເນື່ອງຈາກເງິນສົດ ແລະ ຊັບສິນຄ້າເງິນສົດຖືເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຊັບສິນໝູນວຽນ ຖ້າມີເງິນສົດ ແລະ ສິນຊັບຄ້າເງິນສົດພຽງພໍຈະເຮັດໃຫ້ອັດຕາສ່ວນທຶນໝູນວຽນຫຼືອັດຕາສ່ວນສະພາບຄອງຂອງກິດຈະການດີຂຶ້ນ.

3) ເພື່ອໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດໃນທາງທຸລະກິດ: ຖ້າກິດຈະການມີເງິນສົດ ແລະ ຊັບສິນຄ້າເງິນສົດພຽງພໍສາມາດໄດ້ຮັບປະໂຫຍດໃນກໍລະນີການສັ່ງພິເສດ (Special Order) ເຊິ່ງສາມາດຊື້ສິນຄ້າໄດ້ໃນລາຄາຖືກ.

4) ເພື່ອຫຼຸດຄວາມເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ໄດ້ຄາດຄິດເກີດຂຶ້ນ: ຖ້າກິດຈະການມີເງິນສົດ ແລະ ຊັບສິນໃກ້ເງິນສົດພຽງພໍກໍ່ເຮັດໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງຫາກເກີດເຫດການຄື: ໄຟໄໝ້, ຄູ່ແຂ່ງຂັນທຸ່ມຕະຫຼາດ ແລະ ເສດຖະກິດຕົກຕໍ່າກໍ່ສາມາດແກ້ໄຂສະພາບການໄດ້.

5.6.5 ງົບປະມານເງິນສົດ(The Cash Budget)

ງົບປະມານເງິນສົດ ເປັນເຄື່ອງມືໃນການແຜນ ແລະ ຄວບຄຸມທາງການເງິນຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ກິດຈະການສາມາດລິດຄາດການກະແສເງິນສົດຮັບ ແລະ ກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາໜຶ່ງ ຫາກມີເງິນສົດຂາດມີກິດຈະການຈະວາງແຜນການຈັດຫາເງິນທຶນຢ່າງໃດ ຫຼື ມີເງິນສົດເກີນກິດຈະການຈະນຳເງິນສົດນັ້ນໄປລົງທຶນຢ່າງໃດ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ປະໂຫຍດສູງສຸດ.

ການເຮັດງົບປະມານເງິນສົດອາດເຮັດເປັນລາຍວັນ, ລາຍອາທິດ, ລາຍເດືອນ, ລາຍໄຕມາດ ຫຼື ລາຍປີກໍ່ໄດ້ເຊິ່ງຢູ່ກັບຄວາມຈຳເປັນຂອງແຕ່ລະກິດຈະການ.

ຂັ້ນຕອນການເຮັດງົບປະມານເງິນສົດສາມາດຈຳແນກອອກເປັນ 3 ຂັ້ນຕອນ ຄື:

ຂັ້ນຕອນ1: ປະມານການເງິນສົດຮັບ ແລະ ເງິນສົດຈ່າຍຈາກການຂາຍ ແລະ ຊື້ສິນຄ້າ

1) ເງິນສົດຮັບຈາກການຂາຍເງິນສົດ ແລະ ຮັບຊຳລະໜີ້ຈາກລູກຄ້າການຄ້າ

2) ເງິນສົດຈ່າຍໃນການຊື້ວັດຖຸດິບ ຫຼື ສິນຄ້າຕາມເງື່ອນໄຂຂອງເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ

ຂັ້ນຕອນ2: ປະມານການເງິນສົດຮັບ ແລະ ຈ່າຍຈາກການດຳເນີນງານການລົງທຶນສຸດທິ

1) ເງິນສົດຮັບຈາກເງິນລົງທຶນເຊັ່ນ: ດອກເບ້ຍ ເງິນປັນຜົນເປັນຕົ້ນ

2) ເງິນສົດຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ການລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນ

ຂັ້ນຕອນ3: ປະມານການເງິນສົດສ່ວນເກີນ ຫຼື ສ່ວນຂາດ

1) ເງິນສົດສ່ວນເກີນ ກໍລະນີມີເງິນສົດຮັບຫຼາຍກວ່າເງິນສົດຈ່າຍ

2) ເງິນສົດສ່ວນຂາດ ກໍລະນີເງິນສົດຮັບໜ້ອຍກວ່າເງິນສົດຈ່າຍຕ້ອງຫາເງິນທຶນເພີ່ມ

ຕົວຢ່າງທີ່ 5.4: ຈາກຂໍ້ມູນຂອງບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດໃຫ້ທຳງົບປະມານເງິນສົດ ສຳລັບໄລຍະເວລາ 6 ເດືອນ (ກໍລະກົດ-ທັນວາ)

1) ບໍລິສັດມີຍອດຂາຍ 2 ເດືອນທີ່ຜ່ານມາດັ່ງນີ້:

ພຶດສະພາ 200 ລ້ານກີບ

ມິຖຸນາ 250 ລ້ານກີບ

ຄາດວ່າຍອດຂາຍໃນ 6 ເດືອນຂ້າງໜ້າຈະເປັນດັ່ງນີ້:

ກໍລະກົດ 300 ລ້ານກີບ

ສິງຫາ 400 ລ້ານກີບ

ກັນຍາ 500 ລ້ານກີບ

ຕຸລາ 350 ລ້ານກີບ

ພະຈິກ 250 ລ້ານກີບ

ທັນວາ 200 ລ້ານກີບ

2) ບໍລິສັດຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອທັງໝົດເງື່ອນໄຂການຄ້າຄື: 2/10 Net 30 ໂດຍມີການຊຳລະໜີ້ດັ່ງນີ້

20% ຂອງລູກໜີ້ມາຊຳລະເດືອນທີ່ຊື້ໄດ້ຮັບສ່ວນຫຼຸດ 2%

70% ຂອງລູກໜີ້ມາຊຳລະ 1 ເດືອນຕໍ່ໄປ

10% ຂອງລູກໜີ້ມາຊຳລະ 2 ເດືອນຕໍ່ໄປ

3) ບໍລິສັດຊື້ສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອ ໂດຍສັ່ງຊື້ລ່ວງໜ້າ 1 ເດືອນ ຕົ້ນທຶນຂາຍ 70% ຂອງຍອດຂາຍ ແລະ ຈະຊຳລະສິນຄ້າເດືອນຕໍ່ໄປ.

4) ເງິນເດືອນ ແລະ ຄ່າຈ້າງ ຄ່າເຊົ່າ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ ມີດັ່ງນີ້

ເງິນເດືອນ ແລະ ຄ່າຈ້າງຕັ້ງແຕ່ເດືອນກໍລະກົດຫາເດືອນທັນວາ ເທົ່າກັບ 30 ລ້ານກີບ, 40 ລ້ານກີບ, 50 ລ້ານກີບ 40 ລ້ານກີບ, 30 ລ້ານກີບ, ແລະ 30 ລ້ານກີບຕາມລຳດັບ.

- ຄ່າເຊົ່າຕັ້ງແຕ່ເດືອນກໍລະກົດ ຫາ ເດືອນທັນວາ ເດືອນລະ 15 ລ້ານກີບ.

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ ຕັ້ງແຕ່ເດືອນກໍລະກົດຫາ ທັນວາ ເທົ່າກັບ 10 ລ້ານກີບ, 15ລ້ານກີບ, 20ລ້ານກີບ ,15ລ້ານກີບ, 10 ລ້ານກີບ ແລະ 10 ລ້ານກີບຕາມລຳດັບ.

- ຄ່າພາສີ-ອາກອນຊຳລະເດືອນກັນຍາ 30 ລ້ານກີບ ແລະ ເດືອນທັນວາ 20 ລ້ານກີບ.

- ຄ່າກໍ່ສ້າງໂຮງງານຊຳລະໃນເດືອນຕຸລາ 100 ລ້ານກີບ

5) ເງິນສົດທຶນງວດ (ທ້າຍເດືອນມິຖຸນາ) 15 ລ້ານກີບ

6) ເງິນສິດຂັ້ນຕໍ່າຂອງກິດຈະການທີ່ຕ້ອງມີໄວ້ເດືອນລະ 10 ລ້ານກີບ

ບໍລິສັດ ລາດຊະພິດ ຈຳກັດ
ງົບປະມານເງິນສິດ

ໜ່ວຍ: ລ້ານກີບ

ລ/ດ	ລາຍການ	ເດືອນ							
		5	6	7	8	9	10	11	12
1	ເງິນສິດຮັບຈາກການຂາຍ ແລະ ເງິນສິດຈ່າຍຈາກການຊື້ສິນຄ້າ								
1.1	ຍອດຂາຍ	200	250	300	400	500	350	250	200
1.2	ການຮັບຊຳລະໜີ້								
1.2.1	ຊຳລະໃນເດືອນທີ່ຂາຍ "(0.2)(0.98) x ຍອດຂາຍ"			59	78	98	69	49	39
1.2.2	ຊຳລະ 1 ເດືອນຖັດໄປ "70% ຂອງຍອດຂາຍ1ເດືອນທັດມາ"			175	210	280	350	245	175
1.2.3	ຊຳລະ 2 ເດືອນຖັດໄປ "10% ຂອງຍອດຂາຍ 2 ເດືອນທັດມາ"			20	25	30	40	50	35
	ຮ່ວມເງິນສິດຮັບຈາກການຂາຍ (1)+(2)+(3)			254	313	408	459	344	249
1.3	ການຈ່າຍຄ່າຊື້ສິນຄ້າ								
1.3.1	ຊື້ລ່ວງໜ້າ 1 ເດືອນ 70%			210	280	350	245	175	140
1.3.2	ຊຳລະເດືອນທີ່ຊື້			210	280	350	245	175	140
2	ເງິນສິດຮັບ ແລະ ຈ່າຍຈາກການດຳເນີນງານ								
2.1	ເງິນສິດຮັບຈາກການຂາຍ			254	313	408	459	344	249
2.2	ເງິນສິດຈ່າຍຈາກການຊື້			210	280	350	245	175	140
2.3	ເງິນເດືອນ ແລະ ຄ່າຈ້າງ			30	40	50	40	30	30
2.4	ຄ່າເຊົ່າ			15	15	15	15	15	15
2.5	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ			10	15	20	15	10	10
2.6	ພາສີ			0	0	30	0	0	20
2.7	ຄ່າກໍ່ສ້າງໂຮງງານ			0	0	0	100	0	0
	ລວມລາຍຈ່າຍ			265	350	465	415	230	215
	ເງິນສິດຮັບ (ຈ່າຍ) ສຸດທິ			(11)	(37)	(57)	44	114	34
3	ການຈັດຫາເງິນກູ້ ແລະ ເງິນສົກສ່ວນເກີນ								
3.1	ເງິນສິດຕົ້ນງວດ			15	4	(33)	(90)	(46)	68
3.2	ເງິນສິດສະສົມກ່ອນຈັດຫາກູ້			4	(33)	(90)	(46)	68	102
3.3	ເງິນສິດຂັ້ນຕໍ່າ			10	10	10	10	10	10
	ເງິນສິດສ່ວນເກີນ(ກູ້)			(6)	(43)	(43)	(56)	58	92

ຈາກຕົວຢ່າງທີ່ 7.4 ຈະເຫັນໄດ້ວ່າບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດມີຍອດຂາຍສູງສຸດໃນເດືອນກັນຍາ 500 ລ້ານກີບແຕ່ເກັບເງິນສິດໄດ້ຕົວຈິງ 408 ລ້ານກີບ ແຕ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍລວມ 465 ລ້ານກີບເຮັດເງິນສິດຕິດລົບ 57 ລ້ານກີບເມື່ອລວມຍອດຕິດລົບໃນເດືອນສິງຫາ 33 ລ້ານກີບ ແລະ ມີເງິນຂັ້ນຕໍ່າອີກ 10 ລ້ານກີບ ເຊິ່ງເປັນເງິນສິດຂາດສູງສຸດ ຫຼື ກູ້ຢືມເທົ່າກັບ 100 ລ້ານກີບ.

ໃນເດືອນຕຸລາ ບໍລິສັດ ມີເງິນສິດເກີນ ຫຼື ເງິນສິດຮັບສຸດທິ 44 ລ້ານກີບ ແຕ່ຍັງບໍ່ພໍຊຳລະໜີ້ເພາະມີ ຍອດຕິດລົບຂອງເດືອນກັນຍາມາ 90 ລ້ານກີບ.

ໃນເດືອນພະຈິກມີຍອດເງິນເກີນສູງສຸດ 114 ລ້ານກີບ ແລະລວມຍອດຕິດລົບເດືອນທັນວາ 46 ລ້ານກີບ ແລະ ຫັກເງິນສິດຂັ້ນຕໍ່າ 10 ລ້ານກີບ ມີເງິນສິດສ່ວນເກີນສຸດທິ 58 ລ້ານກີບ.

ໃນເດືອນທັນວາມີເງິນສ່ວນເກີນສະສົມ 102 ລ້ານກີບ ເມື່ອຫັກເງິນສິດຂັ້ນຕໍ່າ 10 ລ້ານກີບຈະເຫຼືອ ເງິນສິດສ່ວນເກີນສຸດທິ 92 ລ້ານກີບ.

ທັງເດືອນພະຈິກ ແລະ ທັນວາສາມາດທີ່ຈະນຳເງິນໄປຊຳລະໜີ້ ຫຼື ລົງທຶນໄລຍະສັ້ນໄດ້ເພາະມີເງິນສ່ວນເກີນພຽງພໍ.

5.6.7 ເທັກນິກການຈັດການເງິນສົດ

1) **ຈັດຊ່ວງໄລຍະເວລາການເງິນສົດໃຫ້ເໝາະສົມ (Synchronization):** ກິດຈະການຈະຕ້ອງຈັດຊ່ວງໄລຍະເວລາການຈ່າຍຊຳລະໜີ້ໃຫ້ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການຮຽກເກັບໜີ້ຈາກລູກໜີ້ການຄ້າເຊັ່ນ: ກິດຈະການຄາດການວ່າຈະຮັບຊຳລະໜີ້ຈາກລູກໜີ້ການຄ້າທຸກວັນໆທີ່ 15 ຂອງແຕ່ລະເດືອນ ດັ່ງນັ້ນກິດຈະການຄວນຈ່າຍຊຳລະໜີ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ການຕັ້ງແຕ່ວັນທີ່ 16 ເປັນຕົ້ນໄປ.

2) **ເລັ່ງຂະບວນການຫັກບັນຊີຂອງທະນາຄານ:** ການໃຊ້ຈ່າຍ ຫຼື ຮັບຊຳໜີ້ຈາກລູກໜີ້ຂອງກິດຈະການມັກຈະໃຊ້ແຊັກເມື່ອລູກໜີ້ຈ່າຍແຊັກຊຳລະໃຫ້ກິດຈະການວ່າຈະເປັນແຊັກຈະເດີນທາງໄປເຂົ້າບັນຊີເງິນຝາກຂອງກິດຈະການໂດຍຜ່ານທະນາຄານໃຊ້ໄລຍະເວລາເວລາຍາວນານ ໂດຍແຊັກນັ້ນຈະຕ້ອງທະນາຄານຮຽກເກັບກ່ອນ ຈຶ່ງຕ້ອງພະຍາຍາມຫຼຸດໄລຍະການເກັບເງິນໃຫ້ສັ້ນລົງເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເງິນສົດໄວຂຶ້ນ.

3) **ການໃຊ້ສ່ວນຕ່າງ (Float) ລະຫວ່າງບັນຊີທີ່ທະນາຄານບັນທຶກກັບສ່ວນຕ່າງທີ່ບໍລິສັດບັນທຶກໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ** ສ່ວນຕ່າງທີ່ເກີດຂຶ້ນມີ 2 ກໍລະນີຄື:

- ສ່ວນຕ່າງຈາກການສັ່ງຈ່າຍແຊັກເກີດຂຶ້ນເມື່ອບໍລິສັດແຊັກໄປແລ້ວ ແຕ່ລູກຄ້າຍັງບໍ່ນຳໄປຂຶ້ນເງິນສົດນຳທະນາຄານ.
- ສ່ວນຕ່າງຈາກການຮັບແຊັກເມື່ອບໍລິສັດຮັບແຊັກມາແລ້ວແຕ່ຍັງບໍ່ນຳໄປຝາກທະນາຄານ ຫຼື ເກັບເງິນບໍ່ໄດ້.

4) **ການເລັ່ງຊຳລະໜີ້ໃຫ້ໄວຂຶ້ນ (Speed Up Receipts)** ການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ກິດຈະການໄດ້ຮັບການຊຳໜີ້ໃຫ້ໄວສຸດ, ກິດຈະການຄວນໃຫ້ລູກຄ້າ ຫຼື ລູກໜີ້ຊຳລະໜີ້ມີບໍລິສັດທີ່ສາຂາທະນາຄານທີ່ຢູ່ໃກ້ກັບລູກຄ້າທີ່ສຸດ ແລະຈະຕ້ອງບໍ່ໄດ້ສິ່ງແຊັກມາສ່ວນກາງ ຫຼື ໃຫ້ພະນັກງານໄປເກັບເງິນ.

5) **ການຊຳໃນການລ່ວງການຈ່າຍເງິນສົດ** ສາມາດເຮັດໄດ້ຫຼາຍກໍລະນີດັ່ງນີ້:

- ຈ່າຍເງິນໃນວັນສຸດທ້າຍທີ່ມີສິດທີ່ການຈ່າຍໄດ້ ເຊັ່ນ: ກິດຈະການໄດ້ຮັບບິນຄ່ານໍ້າ, ຄ່າໂທລະສັບໃຫ້ຊຳລະວັນສຸດທ້າຍຂອງໃບແຈ້ງໜີ້.
- ຈ່າຍເງິນດ້ວຍແຊັກລະບຸຊື່ຜູ້ຖື ແລະ ຂິດເສັ້ນຊື່ຂະໜານ, ການຈ່າຍແຊັກໂດຍລະບຸຊື່ຜູ້ຖື ແລະ ຂິດເສັ້ນຊື່ຂະໜານເຮັດໃຫ້ຜູ້ຮັບແຊັກຕ້ອງນຳແຊັກເຂົ້າບັນຊີກ່ອນຈຶ່ງຈະເບີກເງິນສົດໄດ້.
- ກຳນົດໃຫ້ມີການວາງໃບບິນລ່ວງໜ້າເພື່ອເຮັດໃຫ້ກິດຈະກຳຈັດກຽມເງິນສົດເພື່ອຊຳລະໜີ້ໄດ້ທັນເຊັ່ນ: ກິດຈະກຳນິດວາງບິນທຸກກາງເດືອນ ແລະ ທ້າຍເດືອນຂອງທຸກເດືອນ.
- ກຳນົດວັນ ແລະ ເວລາຈ່າຍເງິນທີ່ແນ່ນອນ ເຊັ່ນ: ກິດຈະການກຳນົດຈ່າຍເງິນທຸກວັນສຸກທີ່ 3 ຊ່ວງປ່າຍຂອງທຸກໆເດືອນ.

5.6 ແນວຄິດກ່ຽວກັບການຈັດການລູກໜີ້

ໃນການດຳເນີນງານຂອງທຸລະກິດໂດຍປົກກະຕິທຸລະກິດບໍ່ໄດ້ຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນສົດພຽງຢ່າງດຽວແຕ່ຈະມີການຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອ, ໂດຍການໃຫ້ສິນຄ້າແກ່ຜູ້ຊື້ໄປກ່ອນແລ້ວຈຶ່ງຮຽກເກັບເງິນໃນພາຍຫຼັງ, ການຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອຈະເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດຂາຍສິນຄ້າໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ເມື່ອຂາຍສິນຄ້າໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນກໍ່ມີກຳໄລເພີ່ມຂຶ້ນ ແຕ່ການທີ່ທຸລະກິດມີລູກໜີ້ຫຼາຍຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນ ເພາະທຸລະກິດຕ້ອງລົງທຶນໃນລູກໜີ້ ໂດຍເງິນທຸນສ່ວນນີ້ເຮັດໃຫ້ເກີດຄ່າເສຍໂອກາດ (Opportunity Cost) ແທນທີ່ທຸລະກິດ

ຈະເອົາເງິນທຶນນີ້ໄປລົງທຶນທາງດ້ານອື່ນໆໄດ້, ຖ້າທຸລະກິດເກັບເງິນບໍ່ໄດ້ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດໜີ້ສູນ ເຊິ່ງເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງກິດຈະການ ແລະ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບຄ່ອງ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການຊໍາລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນ, ດັ່ງນັ້ນການຈັດການລູກໜີ້ ຫຼື ການບໍລິຫານລູກໜີ້ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາລະຫວ່າງກຳໄລທີ່ໄດ້ຮັບກັບຄວາມສ່ຽງຈາກການມີລູກໜີ້ເກີດຂຶ້ນ.

5.6.1 ວັດຖຸປະສົງໃນການຈັດການລູກໜີ້

ການຈັດການລູກໜີ້ມີວັດຖຸປະສົງດ້ວຍການ 2 ປະການຄື

1) **ເພື່ອໃຫ້ມີກຳໄລຈາກການດຳເນີນງານ:** ການທີ່ກິດຈະການມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ຄຸ້ມກັບຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກການມີລູກໜີ້.

2) **ເພື່ອໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງ:** ເນື່ອງຈາກລູກໜີ້ເປັນສິນຊັບໝູນວຽນຊຶ່ງສາມາດປ່ຽນມາເປັນເງິນສົດໄດ້ພາຍໃນໄລຍະເວລາ 1 ປີ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດມີສະພາບຄ່ອງເພີ່ມຂຶ້ນ.

ດັ່ງນັ້ນ, ກິດຈະການຄວາມກຳນົດນະໂຍບາຍການໃຫ້ສິນເຊື່ອເພື່ອເປັນແນວທາງໃນການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບລູກໜີ້ ການຈັດການລູກໜີ້ຈຶ່ງເລີ່ມຕົ້ນຈາກການກຳນົດນະໂຍບາຍເຄຣດິດ ຫຼື ຂາຍເຊື່ອ (Credit policy) ການວາງລະບົບກຳກັບຄຸແລລູກໜີ້ເພື່ອການປະເມີນຜົນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ກິດຈະການເກີດຄວາມສຸນເສຍນ້ອຍທີ່ສຸດທາງດ້ານຕົວເງິນ ແລະ ຄ່າເສຍໂອກາດໃນການຈັດການລູກໜີ້.

5.6.2 ນະໂຍບາຍເຄຣດິດ

ຄວາມສຳເລັບ ຫຼື ຄວາມລົ້ມເຫຼວຂອງກິດຈະການຂຶ້ນຢູ່ກັບວ່າກິດຈະການຈະສາມາດຂາຍສິນຄ້າໄດ້ຫຼືບໍ່, ຖ້າກິດຈະການສາມາດຂາຍສິນຄ້າໄດ້ຫຼາຍ ແລະ ລາຄາຂາຍສູງກຳໄລກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລາຄາຫຸ້ນ ຫຼື ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ, ການທີ່ກິດຈະການປະສິບຜົນສຳເລັບ ເຊິ່ງຂຶ້ນຢູ່ກັບປັດໄຈຫຼາຍປະການ ເຊັ່ນ: ລາຄາຂາຍສິນຄ້າຄຸນນະພາບຂອງສິນຄ້າ, ການໂຄສະນາ ແລະ ນະໂຍບາຍເຄຣດິດ ເຊິ່ງນະໂຍບາຍເຄຣດິດມີອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນ 4 ປະການຄື:

1) ໄລຍະເວລາການໃຫ້ເຄຣດິດ (Credit Policy) ໝາຍເຖິງໄລຍະເວລາທີ່ຜູ້ຂາຍກຳນົດໃຫ້ຜູ້ຊື້ມາຊໍາລະໜີ້ພາຍຫຼັງນັບຕັ້ງແຕ່ວັນທີ່ຮັບສິນຄ້າ ຫລືບໍລິການໄປແລ້ວ ເຊັ່ນ: ນະໂຍບາຍເຄຣດິດ Net 45 ໝາຍຄວາມວ່າຜູ້ຊື້ຕ້ອງມາຊໍາລະໜີ້ໃນໄລຍະເວລາ 45 ວັນນັບຈາກວັນທີ່ໄດ້ຮັບສິນຄ້າ.

2) ສ່ວນຫຼຸດລາຄາ (Discount) ໝາຍເຖິງຜົນຕ່າງລະຫວ່າງລາຄາຊື້ ແລະ ລາຄາຂາຍສິນຄ້າທີ່ຈະຕ້ອງຊໍາລະຈົງ, ສ່ວນຫຼຸດການຄ້າເປັນອັດຕາສ່ວນຫຼຸດທີ່ຜູ້ຂາຍກຳນົດຂຶ້ນເພື່ອຈຸງໃຈໃຫ້ລູກໜີ້ການຄ້າ ຫຼື ຜູ້ຊື້ສິນຄ້າມາຊໍາລະໜີ້ຄ່າສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການໄວຂຶ້ນ ເຊັ່ນ: 2/10 Net 45 ໝາຍຄວາມວ່າຜູ້ຂາຍໃຫ້ສ່ວນຫຼຸດເງິນສົດ 2% ແກ່ຜູ້ຊື້ທີ່ມາຊໍາລະພາຍໃນ 10 ວັນ ແຕ່ຖ້າບໍ່ມາຊໍາລະພາຍໃນ 10 ວັນ ເພື່ອຮັບສ່ວນລຸດການຄ້າ ຜູ້ຊື້ຕ້ອງຊໍາລະຄ່າສິນຄ້າແຕ່ມລາຄາໃນ 45 ວັນ.

3) ມາດຕະຖານເຄຣດິດ (Credit standard) ໝາຍເຖິງການປະເມີນມາດຕະຖານເຄຣດິດຂອງລູກຄ້າແຕ່ລະລາຍ ຖ້າກິດຈະການບໍ່ເຂັ້ມງວດໃນການໃຫ້ເຄຣດິດແກ່ລູກຄ້າກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ຍອດຂາຍຫຼາຍຂຶ້ນ, ແຕ່ກໍ່ອາດມີໂອກາດເກີດໜີ້ສູນຫຼາຍ ແຕ່ຖ້າກິດຈະການມີນະໂຍບາຍການໃຫ້ເຄຣດິດເຂັ້ມງວດກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ຍອດຂາຍບໍ່ຫຼາຍເຮັດໃຫ້ສູນເສຍລູກຄ້າ ແລະ ກຳໄລ.

ການກຳນົດມາດຕະຖານເຄຣດິດໂດຍທົ່ວໄປຈະພິຈາລະນາຄຸນສົມບັດ 5Cs ຄື:

3.1) **ອຸປະນິໄສຂອງລູກຄ້າ (Character)** ໝາຍເຖິງ ຜິດຕິກຳຂອງລູກຄ້າທີ່ຕິດຕໍ່ກັບກິດຈະການ ເຊັ່ນ: ເປັນຄົນຊື້ສັດກົງເວລາໃນການຊໍາລະໜີ້ ແລະ ມີລັກຊະນະທ່າທາງໜ້າໄວ້ວາງໃຈຫຼືບໍ່ ເປັນຕົ້ນ.

3.2) **ຄວາມສາມາດໃນການຊໍາລະໜີ້ (Capacity)** ໝາຍເຖິງລາຍໄດ້ ຫຼື ຍອດຂາຍເງິນທຸນ ໝູນວຽນຂອງກິດຈະການ.

3.3) **ເງິນທຶນ (Capital)** ໝາຍເຖິງການທີ່ກິດຈະການນໍາເງິນທຶນຂອງຕົນເອງມາລົງທຶນໃນ ກິດຈະການ ຫຼື ເງິນທີ່ໄດ້ມາຈາກການກູ້ຢືມມາລົງທຶນໃນກິດຈະການ.

3.4) **ຫຼັກປະກັນ (Collateral)** ໝາຍເຖິງສິ່ງທີ່ກິດຈະການນໍາມາເປັນຫຼັກປະກັນໃນການກູ້ຢືມ ເຊັ່ນ: ສິນຄ້າທີ່ດິນ ອາຄານ ອຸປະກອນ ເງິນຝາກປະຈໍາ ຫຼື ໃຊ້ບຸກຄົນຄ້າປະກັນໃນບາງກໍລະນີ.

3.5) **ສະພາວະການ (Condition)** ໝາຍເຖິງສະພາວະທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດໍາເນີນງານ ຂອງ ກິດຈະການເຊັ່ນ: ພາວະເສດຖະກິດ, ການເມືອງ, ສັງຄົມ, ການແຂ່ງຂັນ ເປັນຕົ້ນ.

4) ນະໂຍບາຍການເກັບໜີ້ (Collection policy) ໝາຍເຖິງມາດຕະການທີ່ກິດຈະການໃຊ້ກັບລູກ ໜີ້ທີ່ເຄີຍກໍານົດການຊໍາລະໜີ້, ຖ້າກິດຈະການໃຊ້ນະໂຍບາຍທີ່ເຂັ້ມງວດ ຫຼື ຮຸນແຮງກໍ່ຈະທໍາໃຫ້ລູກຄ້າບໍ່ ພໍໃຈ ຫຼື ບໍ່ຊື້ສິນຄ້າຈາກກິດຈະການຫັນໄປຊື້ສິນຄ້າຈາກຄູ່ແຂ່ງຂັນ ຫຼື ຜູ້ຜະລິດລາຍອື່ນ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ຖ້າກິດຈະການມີນະໂຍບາຍທີ່ຢ່ອນຍານໃນການເກັບໜີ້ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດໜີ້ສູນຂຶ້ນ.

5.6.3 ການກໍາກັບດູແລໜີ້

ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະການທັງຜູ້ຖືຫຸ້ນ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສິນເຊື່ອ ຂອງທະນາຄານຕ້ອງໃຫ້ ຄວາມສົນໃຈຢ່າງໃກ້ຊິດໃນການຈັດການລູກໜີ້ຂອງກິດຈະການ ໂດຍສາມາດເບິ່ງຈາກໃບລາຍງານທາງເງິນ ຂອງກິດຈະການ.

ເມື່ອກິດຈະການຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອຈະເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນທີ່ມີຕໍ່ງົບການເງິນດ້ວຍກັນ 3 ປະການຄື:

- 1) ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອລຸດລົງເທົ່າກັບຕົ້ນທຶນຂາຍ
- 2) ລູກໜີ້ການຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນເທົ່າໃດກັບຍອດຂາຍ
- 3) ກໍາໄລເຊິ່ງເກີດຈາກຜົນຕ່າງຂອງລາຄາຂາຍກັບຕົ້ນທຶນ

ເຊິ່ງກໍາໄລນີ້ຈະໄປລວມຢູ່ໃນຍອດກໍາໄລສະສົມໃນງົບດຸນ, ຖ້າກິດຈະການຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນສົດກໍ່ ຈະເຮັດໃຫ້ໄດ້ຮັບເງິນສົດເພື່ອນໍາໄປໃຊ້ໃນການດໍາເນີນງານ, ຖ້າຫາກກິດຈະການຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອກໍ່ ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບເງິນສົດຈາກການຂາຍຈົນກວ່າຈະໄດ້ຮັບຊໍາລະໜີ້ຈາກລູກໜີ້, ຫາກກິດຈະການຂາຍສິນຄ້າໂດຍ ບໍ່ເຂັ້ມງວດໃນການໃຫ້ເຄດິດແກ່ລູກຄ້າກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ຍອດຂາຍ ແລະ ກໍາໄລເພີ່ມສູງຂຶ້ນເຊິ່ງສິ່ງຜົນໃຫ້ ລາຄາຫຸ້ນເພີ່ມສູງຂຶ້ນ, ແຕ່ຖ້າກິດຈະການບໍ່ສາມາດເກັບໜີ້ຈາກລູກໜີ້ໄດ້ຈົນເກີດໜີ້ສູນກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ລາຄາ ຫຸ້ນລຸດລົງ, ການກໍາກັບດູແລທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານກໍານົດນະໂຍບາຍການຂາຍສິນເຊື່ອໄດ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍໃຊ້ ຂໍ້ມູນລູກໜີ້ທີ່ປະກົດໃນງົບການເງິນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບເພາະຖ້າບໍ່ມີລະບົບການກໍາກັບດູແລລູກໜີ້ທີ່ດີ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ຖືຫຸ້ນ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສິນເຊື່ອເຂົ້າໃຈຕົວເລກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບລູກໜີ້ຜິດພາດໄດ້.

5.6.4 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການກໍາກັບດູແລລູກໜີ້ການຄ້າ

ກິດຈະການສາມາດໃຊ້ເຄື່ອງມື ຢ່າງໃດຢ່າງໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍຢ່າງພ້ອມກັນຕໍ່ໄປນີ້ເພື່ອໃຫ້ການກໍາກັບດູ ແລະ ການປະເມີນຜົນລູກໜີ້ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບເຮັດໃຫ້ກິດຈະການສາມາດບໍລິຫານລູກໜີ້ໄດ້ຕາມ ນະໂຍບາຍເຄຣດິດທີ່ກໍານົດໄວ້ ແລະ ຖ້າມີລູກໜີ້ລາຍໃດມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະມີບັນຫາກິດຈະການກໍ່ມີຂໍ້ມູນ ພຽງພໍທີ່ຈະແກ້ໄຂບັນຫາໄດ້ທັນການ.

1) ໄລຍະເວລາຮຽກເກັບໜີ້ຫຼືໄລຍະເວລາການຈ່າຍຊໍາລະໜີ້ຂອງລູກໜີ້ (Days Sales Outstanding: DSO) ຫຼືບາງຄັ້ງເອີ້ນວ່າ Average Collect Period: ໝາຍເຖິງໄລຍະເວລາທີ່ລູກໜີ້ຮັບສິນຄ້າໄປຈົນເຖິງວັນທີ່ຊໍາລະໜີ້ຄ່າສິນຄ້າ.

ຕົວຢ່າງທີ່ 5.5 ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ມີຍອດຂາຍ ສິນຄ້າຊະນິດໜຶ່ງ ປີລະ 2,000,000 ແຫ່ງ ໃນລາຄາຂາຍແຫ່ງລະ 20 ພັນກີບ ໂດຍການຂາຍເປັນການຂາຍເຊື່ອທັງໝົດມີເງື່ອນໄຂການຂາຍ 2 /10 Net 30 ຄືຖ້າລູກໜີ້ມາຊໍາລະໜີ້ພາຍໃນ 10 ວັນຈະໄດ້ຮັບສ່ວນລົດເງິນສິດ 2% ແຕ່ຖ້າຊໍາລະພາຍໃນ 30 ວັນນັບຈາກວັນທີ່ຊື້ສິນຄ້າໄປບໍ່ໄດ້ຮັບສ່ວນລູດຕ້ອງຊໍາລະເຕັມລາຄາ.

ຈາກປະສົບການທີ່ຜ່ານມາຂອງບໍລິສັດພົບວ່າລູກໜີ້ 60%ມາຊໍາລະໜີ້ເພື່ອຮັບສ່ວນລູດພາຍໃນ 10 ວັນ ສ່ວນລູກໜີ້ອີກ 40% ຈະມາຊໍາລະໜີ້ວັນສຸດທ້າຍທີ່ໃຫ້ເຄຣດິດຄື 30ວັນນັບຈາກວັນທີ່ລູກໜີ້ຮັບສິນຄ້າໄປ.

$$DSO = 0.6*(10 \text{ ວັນ}) + 0.4*(30\text{ວັນ}) = 18 \text{ ວັນ}$$

$$\begin{aligned} \text{ຍອດຂາຍຕໍ່ວັນ} &= \frac{\text{ຍອດຂາຍຕໍ່ປີ}}{360} \\ \text{ຍອດຂາຍຕໍ່ວັນ} &= \frac{2,000,000 * 20}{360} = 111,111 \text{ ພັນກີບ} \\ \text{ລູກໜີ້ການຄ້າ} &= \text{ຍອດຂາຍຕໍ່ວັນ} * DSO \\ \text{ລູກໜີ້ການຄ້າ} &= 111,111 * 18 = 1,999,998 \text{ ພັນກີບ} \end{aligned}$$

DSO ຈະນຳໃຊ້ໃນການປຽບທຽບກັບຄ່າສະເລ່ຍອຸດສາຫະກຳ ຫຼື ບໍລິສັດອື່ນໆ ໃນອຸດສາຫະກຳດຽວກັນ ເຊັ່ນ: ໃນອຸດສາຫະກຳມີໄລຍະເວລາເກັບໜີ້ສະເລ່ຍ (DSO ຫຼື ACP) ເທົ່າກັບ 25 ວັນ ແຕ່ຂອງບໍລິສັດ ໂຊກໄຊຈຳກັດເທົ່າກັບ 18 ວັນ ສະແດງວ່າລູກໜີ້ຂອງບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດມາຊໍາລະໜີ້ໄວຂຶ້ນເພື່ອຮັບສ່ວນລູດ ຫຼື ສະແດງວ່າຝ່າຍຈັດເກັບໜີ້ຂອງບໍລິສັດມີປະສິດທິພາບໃນການເກັບໜີ້.

2) ຕາຕະລາງວິເຄາະອາຍຸລູກໜີ້ (Aging Schedule) ຄືການສຳລວດລາຍລະອຽດຂອງລູກໜີ້ໃຫ້ດີວ່າມີລູກໜີ້ກຸ່ມໃດມາຊໍາລະໜີ້ໃນຊ່ວງເວລາໃດໜຶ່ງ ໂດຍໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກບັດ ຫຼື ການລູກໜີ້ແຕ່ລະລາຍຖ້າກິດຈະການລູກໜີ້ຈຳນວນຫຼາຍກໍ່ອາດໃຊ້ຄອມພິວເຕີຈຳແນກອາຍຸຂອງລູກໜີ້ເພື່ອເຮັດໄດ້ສະດວກ ແລະ ວ່ອງໄວດັ່ງຕາຕະລາງທີ່ 5.1.

ຕາຕະລາງ 5.2 ປຽບທຽບອາຍຸລູກໜີ້ຂອງບໍລິສັດ A ແລະ B

ອາຍຸລູກໜີ້ (ວັນ)	ບໍລິສັດ A		ບໍລິສັດ B	
	ມູນຄ່າ	ສ່ວນຮ້ອຍ	ມູນຄ່າ	ສ່ວນຮ້ອຍ
0-10	1,215,122	70%	815,867	47%
11-30	520,766	30%	451,331	16%
31-45	0	0	260,383	15%
46-60	0	0	173,589	20%
ຫຼາຍກວ່າ 60	0	0	34,718	2%
ລວມ	1,735,888	100%	1,735,888	100%

ຈາກຕາຕະລາງທີ່ 5.1 ບໍລິສັດ A ແລະ B ມີຍອດຂາຍເທົ່າກັນຄື: 1,735,888 ກີບ ໄລຍະເວລາການໃຫ້ ເຄຣດິດເໝືອນກັນ ແຕ່ພຶດຕິກຳຂອງລູກໜີ້ແຕ່ລະບໍລິສັດຕ່າງກັນ.

ລູກໜີ້ຂອງບໍລິສັດ A ມາຊຳລະໜີ້ຕົງເວລາພາຍໃນ 30 ວັນ ໂດຍລູກໜີ້ 70% ມາຊຳລະພາຍໃນ 10 ວັນ ເພື່ອຮັບສ່ວນລູດການຄ້າ ແລະ ອີກ 30% ມາຊຳລະພາຍໃນ 30 ວັນ ສ່ວນລູກໜີ້ຂອງບໍລິສັດ B ມີ 47% ມາຊຳລະໜີ້ເພື່ອຮັບສ່ວນລູດການຄ້າ, 16% ມາຊຳລະພາຍໃນກຳໜົດ 30 ວັນ ແລະ ອີກ 37% ມາຊຳລະເກີນກຳໜົດເວລາທີ່ໃຫ້ເຄຣດິດ.

5.6.5 ຮູບແບບການຈ່າຍຊຳລະໜີ້ຂອງລູກໜີ້ (Payment Pattern) ເປັນເຄື່ອງມືກວດຊອບວ່າລູກໜີ້ການຄ້າຂອງກິດຈະການມີຮູບແບບການຊຳລະໜີ້ປົກກະຕິແນວໃດ, ຖ້າມີການຜິດປົກກະຕິເກີດຂຶ້ນ ເຊັ່ນ ຈ່າຍຊຳລະໜີ້ຊ້າລົງ ຫຼື ມີໜີ້ເສຍເກີດຂຶ້ນໂດຍກິດຈະການຈະໄດ້ແກ້ບັນຫາໄດ້ທັນການ, ເພາະການປຽບທຽບດັ່ງກ່າວຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ໄລຍະເວລາການເກັບໜີ້ (DSO) ຂອງກິດຈະການ, ຖ້າລູກໜີ້ຊຳລະໜີ້ຊ້າລົງ ຈຳນວນວັນຂອງ DSO ກໍ່ຈະສູງຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ກິດຈະການຕ້ອງລົງທຶນໃນບັນຊີລູກໜີ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ຕົ້ນທຶນທາງການເງິນຂອງກິດຈະການຈະສູງຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຕົວຢ່າງ 5.6 ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ບັນຈຸບັນໃຊ້ນະໂຍບາຍການຈັດເກັບໜີ້ໂດຍໃຫ້ລູກຄ້າມາຊຳລະໜີ້ບໍລິສັດ, ບໍລິສັດກຳລັງພິຈາລະນາການປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍໃໝ່ ໂດຍໃຫ້ຜະນັກງານໄປເກັບເງິນທີ່ເຮັດການຂອງລູກຄ້າເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ລະຍະເວລາການເກັບເງິນສະເລ່ຍລົດລົງຈາກ 60 ວັນເປັນ 45 ວັນ, ບໍລິສັດຄວນປ່ຽນນະໂຍບາຍໃໝ່ຫຼືບໍ່ ຖ້າຕົ້ນທຶນທາງການເງິນເທົ່າກັບ 20% ແລະມີຂໍ້ມູນດັ່ງນີ້:

	ນະໂຍບາຍປັດຈຸບັນ	ນະໂຍບາຍໃໝ່
ຍອດຂາຍ(ບາດ)	2,400,000	2,400,000
ລະຍະເວລາການໜີ້ສະເລ່ຍ (ວັນ)	60	45
ໜີ້ສູນຄິດເປັນເປີເຊັນຂອງຂາຍ	3%	2%
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບໜີ້	116,000	148,000

ຂັ້ນຕອນການຄຳນວນມີ 3 ຂັ້ນຕອນຄື

ຂັ້ນ1: ຄຳນວນຫາລາຍໄດ້ສ່ວນເພີ່ມ

ຂັ້ນ2: ຄຳນວນຫາຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນເພີ່ມ

ຂັ້ນ3: ປຽບທຽບລະຫວ່າງລາຍໄດ້ສ່ວນເພີ່ມກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນເພີ່ມ

ຂັ້ນ1: ຄຳນວນຫາລາຍໄດ້ສ່ວນເພີ່ມ ເຊິ່ງໄດ້ແກ່ຜົນຕອບແທນທີ່ຍອດລູກໜີ້ ແລະ ໜີ້ສູນຫຼຸດລົງ.

$$\text{ຍອດລູກໜີ້ຫຼຸດລົງ} = \text{ຍອດລູກໜີ້ນະໂຍບາຍປັດຈຸບັນ} - \text{ຍອດລູກໜີ້ນະໂຍບາຍໃໝ່}$$

$$= \frac{2,400,000}{360} - \frac{2,400,000}{360}$$

$$= \frac{400,000}{60} - \frac{300,000}{45}$$

$$\text{ຍອດລູກໜີ້ຫຼຸດລົງ} = 100,000 \text{ ກີບ}$$

ເງິນທຶນທີ່ຍອດລູກໜີ້ຫຼຸດລົງກິດຈະການສາມາດນຳໄປຫາຜົນຕອບແທນເຮັດໃຫ້ມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ

$$\text{ຜົນຕອບແທນທີ່ຍອດລູກໜີ້ລົດລົງ} = \text{ອັດຕາຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນ} \times \text{ຍອດລູກໜີ້ລົດລົງ}$$

	= 20% * 100,000 = 200,000 ກີບ
ໜີ້ສູນຫຼຸດລົງ	= ໜີ້ສູນນະໂຍບາຍປັດຈຸບັນ - ໜີ້ສູນນະໂຍບາຍໃໝ່
	= 3% * 2,400,000 – 2% * 2,400,000
	= 72,000 – 48,000
	= 24,000
ລາຍໄດ້ສ່ວນເພີ່ມ	= ຜົນຕອບແທນຈາກຍອດລູກໜີ້ຫຼຸດລົງ + ໜີ້ສູນຫຼຸດລົງ
	= 20,000 + 24,000
	= 44,000 ກີບ

ຂັ້ນ2: ຄຳນວນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນເພີ່ມໄດ້ແກ່ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຕ້ອງຈ່າຍເພີ່ມເນື່ອງຈາກການໃຊ້ນະໂຍບາຍ ໃໝ່ໃນການຈັດເກັບໜີ້

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບໜີ້ນະໂຍບາຍເດີມ 116, 000 ກີບ

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບໜີ້ນະໂຍບາຍໃໝ່ 148,000 ກີບ

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນເພີ່ມ = 148,000 – 116,000 ກີບ = 32,000 ກີບ

ຂັ້ນ3: ປຽບທຽບລະຫວ່າງລາຍໄດ້ສ່ວນເພີ່ມກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນເພີ່ມ

ລາຍໄດ້ສ່ວນເພີ່ມ 44,000 ກີບ

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນເພີ່ມ 32,000 ກີບ

ກຳໄລເພີ່ມຂຶ້ນ 12,000 ກີບ

ດັ່ງນັ້ນ, ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດຈຶ່ງຄວນປ່ຽນນະໂຍບາຍການຈັດເກັບໃໝ່ ໂດຍສິ່ງຜະນຶກງານໄປເກັບເງິນຍັງເຮັດຈະຕ້ອງນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍນີ້ ເພາະເຮັດໃຫ້ກຳໄລເພີ່ມຂຶ້ນ 12,000 ກີບ

5.7 ແນວຄິດກ່ຽວກັບການຈັດສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ

ສິນຄ້າຍັງເຫຼືອເປັນສັບຊັບໝູນວຽນຢ່າງໜຶ່ງທີ່ທຸລະກິດມີໄວ້ເພື່ອໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອປະກອບດ້ວຍວັດຖຸ (Raw material), ສິນຄ້າລະຫວ່າງຜະລິດ(Work in proess) ແລະ ສິນຄ້າສຳເລັດຮູບ (Finished Goods), ການລົງທຶນສິນຄ້າຍັງຄົງເຫຼືອທີ່ມີປະສິດທິພາບນັ້ນກິດຈະການຕ້ອງຮັກສາສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບເໝາະສົມ ບໍ່ໃຫ້ມີສິນຄ້າຫຼາຍເກີນໄປ, ຫາກກິດຈະການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຫຼາຍເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ເງິນທຶນໄປຈົມຢູ່ໃນສິນຄ້າຍັງເຫຼືອ, ໃນທາງກົງການຂ້າມຖ້າກິດຈະການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໜ້ອຍເກີນໄປກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ກິດຈະການສູນເສຍໂອກາດໃນການຫາລາຍໄດ້ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການໄດ້ກຳໄລ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຈຳເປັນທີ່ຜູ້ບໍລິຫານກິດຈະການຈະຕ້ອງບໍລິຫານສິນຄ້າຄົງເຫຼືອດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ ໂດຍນຳເຫັນກິດ ແລະ ວິທີການບໍລິຫານການເງິນມາໃຊ້.

5.7.1 ວັດຖຸປະສົງຂອງການຈັດການສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ

1) ເພື່ອໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງ ໝາຍເຖິງການທີ່ກິດຈະການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອພຽງພໍໃນການຂາຍ ຫຼື ມີວັດຖຸດິບພຽງພໍຕາມແຜນການຜະລິດທີ່ກຳນົດໄວ້.

2) ເພື່ອໃຫ້ມີກຳໄລ ໝາຍເຖິງການເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໃຫ້ຕໍ່າທີ່ສຸດ ຄືຕົ້ນທຶນໃນການສັ່ງຊື້ ແລະ ຕົ້ນທຶນໃນການເກັບຮັກສາເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີກຳໄລຫຼາຍທີ່ສຸດ.

5.7.2 ຕົ້ນທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ

ຕົ້ນທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຈຳແນກອອກເປັນ 3 ປະເພດຄື:

1) **ຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາ (Carrying)** ໝາຍເຖິງ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາສິນຄ້າໄວ້ເພື່ອຜະລິດ ຫຼື ເພື່ອຂາຍ ຄ່າໃຊ້ໃນການເກັບຮັກສາຈະຜັນແປໄປຕາມຈຳນວນສິນຄ້າທີ່ເກັບໄວ້ກ່າວຄື ຖ້າທຸລະກິດເກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໄວ້ຫຼາຍກໍຈະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາໄວ້ສູງ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມຖ້າທຸລະກິດມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໄວ້ໜ້ອຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາກໍຈະຕໍ່າ, ໂດຍຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາປະກອບດ້ວຍ:

- ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທີ່ລົງທຶນໃນສິນຄ້າ.
- ຄ່າເກັບຮັກສາ ແລະ ສິ່ງມອບໃຫ້ລູກຄ້າ
- ຄ່າປະກັນໄພ
- ຄ່າພາສີ
- ຄ່າເຊື່ອມລາຄາຂອງສິນຄ້າ

2) **ຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສັ່ງຊື້ (Ordering Cost)** ໝາຍເຖິງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສັ່ງຊື້ແຕ່ລະຄັ້ງ ເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄົງທີ່ບໍ່ຜັນປ່ຽນຕາມກຳນົດຂອງການສັ່ງຊື້, ຖ້າສັ່ງຊື້ສິນຄ້າຈຳນວນຫຼາຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສັ່ງຊື້ຕໍ່ໜ່ວຍຈະຕໍ່າ ແລະ ຖ້າສັ່ງຊື້ສິນຄ້າຈຳນວນໜ້ອຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສັ່ງຊື້ຕໍ່ໜ່ວຍຈະສູງ, ໂດຍຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສັ່ງຊື້ປະກອບດ້ວຍ:

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນຂະບວນການການສັ່ງຊື້ ເຊັ່ນ ຄ່າໂທລະສັບ, ຄ່າເອກະສານ ເປັນຕົ້ນ
- ຄ່າຂົນສົ່ງ
- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຈໍລະຈອນສິນຄ້າ

3) **ຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າເສຍໂອກາດຂອງສິນຄ້າຂາດແຄນ** ໝາຍເຖິງການເສຍໂອກາດໃນການຫາກຳໄລເນື່ອງຈາກມີວັດຖຸດິບ ຫຼື ສິນຄ້າບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງລູກຄ້າ, ຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າເສຍໂອກາດຂອງສິນຄ້າປະກອບດ້ວຍ:

- ຄ່າເສຍໂອກາດການຂາຍ
- ຄ່າເສຍຫາຍຈາກຊື້ສຽງຂອງກິດຈະການ
- ຄ່າເສຍຫາຍຈາກການບໍ່ສາມາດຜະລິດສິນຄ້າໄດ້ຕາມກຳນົດເວລາ

5.7.3 ການບໍລິຫານສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໂດຍໃຊ້ຕົວແບບ EOQ

EOQ (Economic Order Quantity) ໝາຍເຖິງປະລິມານສິນຄ້າທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດທີ່ຈະສັ່ງຊື້ເຂົ້າມາແຕ່ລະຄັ້ງຊຶ່ງຈະທຳໃຫ້ຕົ້ນທຶນລວມຕໍ່າທີ່ສຸດ.

EOQ ຄືແບບຈຳລອງທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ກິດຈະການກຳນົດຂະນາດຂອງການສັ່ງຊື້ ທີ່ປະຢັດທີ່ສຸດໂດຍຕົ້ນທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ ມີ 3 ປະການຕາມທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງຕົ້ນ ໃນທີ່ນີ້ຈະພິຈາລະນາເຖິງຕົ້ນທຶນສຳຄັນ 2 ປະການຄື ຕົ້ນທຶນໃນການເກັບຮັກສາ ແລະ ຕົ້ນທຶນໃນການສັ່ງຊື້ ສ່ວນຕົ້ນທຶນຂອງສິນຄ້າຂາດແຄນຈະໄປພິຈາລະນາລວມກັບການມີລະດັບຂອງສິນຄ້າເພື່ອຄວາມປອດໄພ (Safety Stock)

1) **ຕົ້ນທຶນໃນການເກັບຮັກສາ (Carrying)** ເປັນຕົ້ນທຶນຜັນແປຕາມປະລິມານວັດຖຸດິບ ຫຼື ສິນຄ້າທີ່ເກັບຮັກສາໂດຍໃຊ້ສັນຍາລັກດັ່ງນີ້:

$$C = \text{ຕົ້ນທຶນການເກັບຮັກສາຕໍ່ໜ່ວຍຕໍ່ປີ}$$

$$Q = \text{ປະລິມານການສັ່ງຊື້ແຕ່ລະຄັ້ງ}$$

$$\frac{Q}{2} = \text{ປະລິມານການໂດຍສະເລ່ຍ.}$$

ຕົ້ນທຶນການເກັບຮັກສາສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຕໍ່ປີ=(ປະລິມານສິນຄ້າຄົງເຫຼືອສະເລ່ຍ)*(ຕົ້ນທຶນການເກັບຮັກສາຕໍ່ໜ່ວຍ)

$$\text{ຕົ້ນທຶນໃນການເກັບຮັກສາສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຕໍ່ປີ (CC)} = \frac{Q}{2} C$$

2) ຕົ້ນທຶນໃນການສັ່ງຊື້ (Ordering Cost) ເປັນຕົ້ນທຶນຄົງທີ່ບໍ່ຜັນປ່ຽນຕາມຈຳນວນສິນຄ້າສັ່ງຊື້.

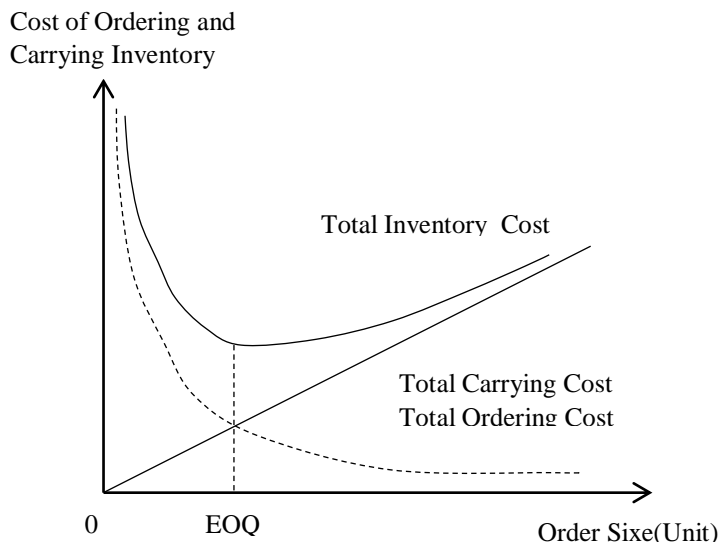
ຕົ້ນທຶນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ປີ=(ຕົ້ນທຶນໃນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ຄັ້ງ)*(ຈຳນວນໃນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ປີ)

$$\text{ຕົ້ນທຶນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ປີ (OC)} = S \frac{D}{Q}$$

ຕົ້ນທຶນລວມໃນການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ(Total inventory Cost:TIC) = CC + OC

$$TIC = \frac{Q}{2} H + S \frac{D}{Q}$$

3) ຕົ້ນແບບ EOQ ໃນການຄຳນວນຫາປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຫຍັດທີ່ສຸດ: ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຄຳນວນຫາປະລິມານໃນການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຫຍັດທີ່ສຸດອັນເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນລວມຕໍ່າທີ່ສຸດຈະຕ້ອງພິຈາລະນາເຖິງຄວາມສຳພັນຂອງຕົ້ນທຶນທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລະ ປະລິມານສັ່ງຊື້ຕາມພາບທີ່ 5.2

ຮູບທີ່ 5.3 ສະແດງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຕົ້ນທຶນປະເພດຕ່າງໆ ກັບຂະໜາດຂອງການສັ່ງຊື້

ຈາກຮູບ ແລະ ຕົ້ນທຶນລວມໃນການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໄດ້ດຳເນີນການຊອກຫາຕົ້ນທຶນລວມໃນການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອມີຄ່າຕໍ່າສຸດ ໂດຍອີງຕາມຫຼັກການຊອກຫາຄ່ານ້ອຍສຸດທາງດ້ານຄະນິດສາດ ແມ່ນຊອກຫາຜົນຕຳລາຂັ້ນໜຶ່ງຕາມຕົວປ່ຽນ Q ແລ້ວເອົາຜົນຕຳລາຂັ້ນໜຶ່ງເທົ່າສູນເພື່ອແກ້ສົມຜົນຈະໄດ້ຄ່າຂອງປະລິມານໃນການສັ່ງຊື້ Q ແລະ ຖ້າຜົນຕຳລາຂັ້ນສອງຫາກໃຫຍ່ກວ່າສູນ ສະແດງວ່າຕຳລາຕົ້ນທຶນສ່ວນເພີ່ມມີຄ່ານ້ອຍສຸດ, ດັ່ງສະແດງຕໍ່ໄປນີ້:

$$\text{ຈາກ } TIC = \frac{Q}{2} C + S \frac{D}{Q}$$

$$\text{ເຮົາໄດ້ } \frac{d}{dQ}(TIC) = \frac{1}{2} C - S \frac{D}{Q^2} \text{ ແລະ } \frac{d}{dQ}(TIC) = 0$$

ຈະໄດ້ $\frac{1}{2}C - S \frac{D}{Q^2} = 0$ ແລະ $Q = \sqrt{\frac{2DS}{C}}$

ແລະ $\frac{d^2}{dQ^2}(TIC) = \frac{2SD}{Q^3} > 0$ ສະແດງວ່າຕໍາລາຕົ້ນທຶນສ່ວນເພີ່ມມີຄ່າໃຫຍ່ສຸດ

ສະນັ້ນ $Q = EOQ = \sqrt{\frac{2DS}{C}}$

ແລະ $TIC = \sqrt{2DSH}$

ຈໍານວນຄັ້ງໃນການສັ່ງຊື້ $N = \frac{D}{EOQ}$

ໄລຍະເວລາໃນການສັ່ງຊື້ $T = \frac{EOQ}{D} = \frac{1}{N}$

ຕົວຢ່າງ 5.7 ບໍລິສັດ ABC ຈໍາກັດເປັນບໍລິສັດຜະລິດ ຈໍໂທລະທັດ ອອກຈໍາໜ່າຍມີຄວາມຕ້ອງການຊື້ຫຼອດ ໃຊ້ຫຼອດພາບໃນການຜະລິດຈໍໂທລະທັດສີປີລະ 2,400 ໜ່ວຍ ຕົ້ນທຶນຫຼອດພາບມີລາຄາ 300,000ກີບຕໍ່ ໜ່ວຍ, ຄ່າໃນການເກັບຮັກສາຄິດເປັນ 5% ຂອງລາຄາຕົ້ນທຶນຫຼອດພາບ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ ຄັ້ງ 2,000,000 ກີບ, ຈົ່ງຊອກຫາ ກ. ປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດທີ່ສຸດ

ຂ. ຈໍານວນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ປີ

ຄ. ຕົ້ນທຶນທັງໝົດໃນການສັ່ງຊື້

ງ. ເວລາສັ່ງຊື້ຕາມປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດທີ່ສຸດ

ວິທີແກ້ $D = 24,000$ ໜ່ວຍ $P = 300,000$ ກີບຕໍ່ໜ່ວຍ $S = 2,000,000$ ກີບ

$I = 5\%$ ຈະໄດ້ $H = PI = 300,000 * 5\% = 15,000$ ກີບ

ກ. ປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດທີ່ສຸດ $EOQ = \sqrt{\frac{2DS}{H}} = \sqrt{\frac{2(24,000)(2,000,000)}{15,000}} = 800$ ຫຼອດ

ຂ. ຈໍານວນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ປີ $N = \frac{Q}{EOQ} = \frac{24,000}{800} = 3$ ຄັ້ງ

ຄ. ຕົ້ນທຶນທັງໝົດໃນການສັ່ງຊື້

$$TC = PQ + \sqrt{2DSH} = 300,000(800) + \sqrt{2(24,000)(2,000,000)(15,000)}$$

$$TC = 240,000,000 + 37,947,331.92 = 277,947,331.92 \text{ ກີບ}$$

ງ. ເວລາສັ່ງຊື້ຕາມປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດທີ່ສຸດ $T = \frac{EOQ}{D} = \frac{800}{24,000} = \frac{1}{3}$ ປີ = 4 ເດືອນ

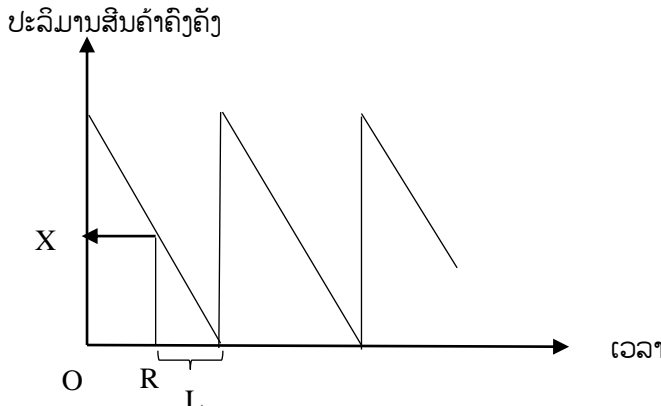
5.7.4 ຈຸດສັ່ງຊື້(Reorder Point=ROP)

ໝາຍເຖິງຈໍານວນສິນຄ້າທີ່ເຫຼືອຢູ່ທີ່ກິດຈະການທີ່ດໍາເນີນການສັ່ງຊື້ຄັ້ງຕໍ່ໄປຄວນຈະເປັນຈໍານວນ ເທົ່າໃດ, ໃນກໍລະນີສັ່ງຊື້ສິນຄ້າທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບສິນຄ້າໃນທັນທີຈະຕ້ອງມີໄລຍະເວລາໃນການກະກຽມການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ຫຼື ໄລຍະເວລາລໍຖ້າສິນຄ້າ, ບໍລິສັດຜູ້ສັ່ງຊື້ສິນຄ້າຕ້ອງສະຕໍ່ອກສິນຄ້າໃຫ້ພຽງພໍຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຂາດຊ່ວງຂະບວນການຜະລິດຫຼືຂາຍ ເຊິ່ງສາມາດຈໍາແນກອອກເປັນ 3 ກໍລະນີ

1) ກໍລະນີກິດຈະການບໍ່ຕ້ອງການເສຍເວລາໃນການລໍຖ້າສິນຄ້າສັ່ງຊື້ແລ້ວໄດ້ຮັບສິນຄ້າທັນທີຈຸດສັ່ງຊື້ ຈະຢູ່ທີ່ ສິນຄ້າໝົດສະຕໍ່ອກພໍດີ ເຊິ່ງສະແດງໃນຕົວຢ່າງ 5.7

2) ການຄໍານວນຫາປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຕ້ອງລໍຖ້າ (EOQ model: Nonzero Lead-time)

ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບການສັ່ງສິນຄ້າອາກຈະບໍ່ໄດ້ຮັບສິນຄ້າໄດ້ທັນທີເນື່ອງຈາກຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍສິນຄ້າຢູ່ໃນພື້ນທີ່ແຕກຕ່າງກັນຈະໄດ້ລໍຖ້າສິນຄ້າ ແຕ່ຖ້າຢູ່ພື້ນທີ່ດຽວກັນຈະບໍ່ໄດ້ລໍຖ້າສິນຄ້າ, ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງຕັດສິນໃຈວ່າຄວນຈະສັ່ງຊື້ເມື່ອໃດທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຊ່ວງລໍຖ້າສິນຄ້າໃໝ່ຍັງມີສິນຄ້າຜ່ອນຢູ່ ຫຼື ມີວັດສະດຸ ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການການສັ່ງຊື້ເທົ່າໃດ, ດັ່ງນັ້ນ ຕ້ອງມີການສັ່ງຊື້ກ່ອນສິນຄ້າໃນຄັ້ງຈະໝົດ ກໍ່ຄືຈະຕ້ອງ ຕັດສິນໃຈສັ່ງສິນຄ້າເມື່ອມີສິນຄ້າໃນຄັ້ງເປັນຈຳນວນເທົ່າໃດສະແດງໃນຮູບລຸ່ມນີ້:

ຮູບທີ່ 5.3 ປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດ ແລະຕ້ອງໄດ້ຕ້ອງລໍຖ້າ

ຈາກຮູບທີ່ 5.3 ເຫັນວ່າຈຸດສັ່ງຊື້ໃໝ່ຄືຈຸດ R(Reorder Point=ROP) ເຊິ່ງເປັນຈຸດຕ້ອງລໍຖ້າສິນຄ້າ ມາເຖິງໃນໄລຍະເວລາ L ໜ່ວຍ ທີ່ຈຸດ R ຈະມີສິນຄ້າເຫຼືອໃນຄັ້ງ X ໜ່ວຍນັ້ນຄືຕຸດສັ່ງຊື້ສິນຄ້າເມື່ອມີສິນຄ້າ ເຫຼືອໃນຄັ້ງ X ໜ່ວຍ ໂດຍສັ່ງຊື້ຈຳນວນ $Q^* = ROP$ ດັ່ງນີ້:

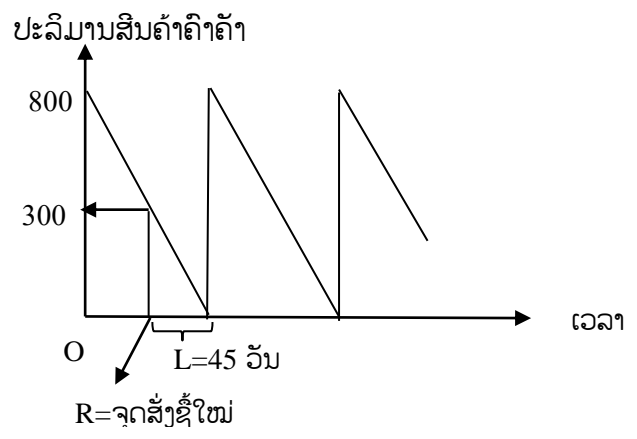
ຈຸດສັ່ງຊື້ໃໝ່ (R) = ຈຳນວນສິນຄ້າເຫຼືອໃນຄັ້ງ = (ໄລຍະເວລາລໍຖ້າສິນຄ້າ) * (ຄວາມຕ້ອງການຊື້ສະເລ່ຍຕໍ່ໜ່ວຍເວລາ)

$$Q^* = ROP = X = Ld$$

- L = ໄລຍະເວລາສັ່ງຊື້ຈົນໄດ້ຮັບ
- X = ຈຳນວນສິນຄ້າເຫຼືອໃນຄັ້ງ
- d = ຄວາມຕ້ອງການຊື້ສະເລ່ຍຕໍ່ໜ່ວຍເວລາ

ຕົວຢ່າງ 5.8 ຈາກຕົວຢ່າງ 5.7 ຖ້າການສັ່ງຊື້ຫຼອດພາບແຕ່ລະຄັ້ງຈະຕ້ອງໄດ້ລໍຖ້າ 45 ວັນຈິ່ງຈະໄດ້ຮັບຫຼອດ ພາບຈິ່ງຊອກຫາປະລິມານສັ່ງຊື້ໃໝ່

$$\text{ຈຸດສັ່ງຊື້ໃໝ່ເມື່ອໄລຍະເວລາສັ່ງຊື້ຈົນໄດ້ຮັບເຄື່ອງ } L = 45 \text{ ວັນໄດ້ } ROP = \frac{24,000}{360} (45) = 300 \text{ ຫຼອດ}$$

ຮູບທີ່ 5.4 ຕົວຢ່າປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດ ແລະຕ້ອາໄດ້ຕ້ອາລໍຖ້າ

3) ການຄຳນວນຫາປະລິມານສຳຮອງ (Calculate of Safety Stock)

ກົດຈະການຜະລິດສິນຄ້າໃດໆຫາກປະກົດວ່າຕົ້ນທຶນເມື່ອມີສິນຄ້າຂາດມີທັງໝົດຕໍ່ປີສູງຜູ້ບໍລິຫານຈຶ່ງຕ້ອງບໍ່ໃຫ້ມີສິນຄ້າຂາດມີ ແລະ ຈະແກ້ໄຂບັນຫາສິນຄ້າສຳຮອງກໍ່ຄືການມີສິນຄ້າໃນຄັງໄວ້ບໍ່ໃຫ້ຂາດມີນັ້ນເອງ ແລະ ປະລິມານສິນຄ້າສຳຮອງຈະມີຫຼາຍພຽງໃດຈະຂຶ້ນກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ມີສິນຄ້າໃນຄັງ, ຄ່າຄວາມສ່ຽງຂອງສິນຄ້າຂາດມີ ຕະຫຼາດເຖິງຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຂອງປະລິມານຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ໄລຍະເວລາໃນການສົ່ງຊື່ວ່າມີຄວາມແນ່ນອນເທົ່າໃດ, ສະນັ້ນ ວິທີທີ່ໃຊ້ໃນການພິຈາລະນາຈຶ່ງມີເລື່ອງຄ່າກະຕວງເຂົ້າມາກ່ຽວຂອງເຊິ່ງສາມາດສັນຍາລັກເຂົ້າໃຊ້ ແລະ ດັ່ງຮູບດັ່ງນີ້:

ໂດຍກຳນົດໃຫ້ $R =$ ແມ່ນຈຸດສັ່ງຊື່ສິນຄ້າ

$L =$ ໄລຍະເວລາລໍສິນຄ້າ

$Q_{SS} =$ ປະລິມານສິນຄ້າສຳຮອງ

$d =$ ຄວາມຕ້ອງການຊື້ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວໜ່ວຍເວລາ

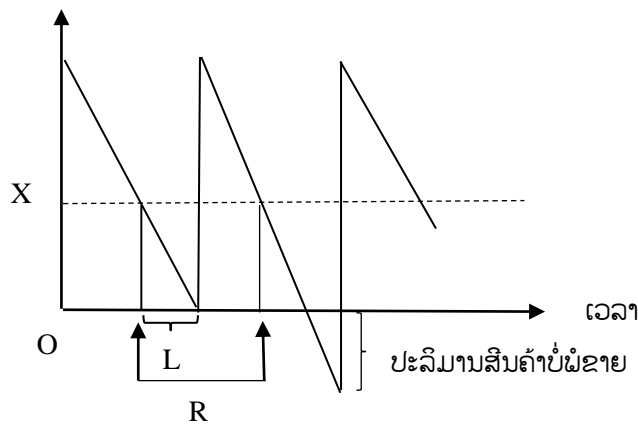
$ROP =$ ປະລິມານສັ່ງສິນຄ້າໃໝ່

$$ROP = dL$$

$ROP_{SS} =$ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການມີສິນຄ້າຂາດມີຕໍ່ໜ່ວຍຕໍ່ປີ

$$ROP_{SS} = dL + Q_{SS}$$

ປະລິມານສິນຄ້າຄົງຄັງ

ຮູບທີ່ 5.7 ປະລິມານການສັ່ງຊື່ທີ່ປະຢັດໃນກໍລະນີຍອມໃຫ້ສິນຄ້າຂາດມີ

ບົດຝຶກຫັດ5

1. ຈາກຂໍ້ມູນຂອງ ບໍລິສັດ ນະຄອນອິນ ຈຳກັດ ໃຫ້ເຮັດງົບປະມານເງິນສົດເດືອນມັງກອນ-ເມສາ 2018 ໂດຍມີຂໍ້ມູນດັ່ງນີ້:

1) ຍອດຂາຍ 2 ເດືອນທີ່ຜ່ານມາ

ຜະຈົກ 200,000 ກີບ

ທັນວາ 400,000 ກີບ

ຍອດຂາຍປະມານໄວ້ 4 ເດືອນລ່ວງໜ້າດັ່ງນີ້

ມັງກອນ 280,000 ກີບ

ກຸມພາ 250,000 ກີບ

ມີນາ 300,000 ກີບ

ເມສາ 350,000 ກີບ

ການແປງຂາຍເປັນການຂາຍເງິນສົດ 25%, ຂາຍເຊື້ອ 75% ລູກຄ້າຂາຍເຊື້ອໄດ້ຊໍາລະ 1 ເດືອນຖັດ ຈາກເດືອນທີ່ຂາຍ, ສ່ວນທີ່ເຫຼືອ 15% ຊໍາລະ 2 ເດືອນ ຖັດຈາກເດືອນທີ່ຂາຍ.

2) ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າທີ່ຂາຍເທົ່າກັບ 70% ຂອງຍອດຂາຍ ການຊື້ສິນຄ້າໃນຕອນຕົ້ນເດືອນໃນຈໍານວນ ພຽງພໍທີ່ຈະຂາຍໃນເດືອນນັ້ນແຕ່ຈະຈ່າຍຊໍາລະໃນເດືອນຖັດໄປ.

3) ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ຈ່າຍໃນເດືອນທີ່ເກີດລາຍຈ່າຍນັ້ນໆ.

ເງິນເດືອນ ແລະ ຄ່າແຮງເປັນ 10% ຂອງຍອດຂາຍ

ຄ່າເຊົ່າເດືອນລະ 5,000 ກີບ

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ ເດືອນລະ 1,500 ກີບ

ຄ່າເສື່ອມເດືອນລະ 1,840 ກີບ ແລະ ຕັ້ງແຕ່ເດືອນກຸມພາເປັນຕົ້ນໄປເພີ່ມຂຶ້ນອີກເດືອນລະ

2,000ກີບ

4) ຈ່າຍຊໍາລະພາສີໃນເດືອນເມສາ 6,000 ກີບ

5) ຊື້ອຸປະກອນເພີ່ມເຕີມເດືອນກຸມພາ 150,000 ກີບ

6) ເງິນສົດຄົງເຫຼືອ ວັນທີ່ 31 ທັນວາ 2017 ຈໍານວນ 10,000 ກີບ

7) ເງິນສົດຂັ້ນຕໍ່າຂອງກົດຈະການຕ້ອງມີໄວ້ເດືອນລະ 10,000 ກີບ

2. ບໍລິສັດ ນະຄອນໄທ ຈຳກັດ ມີຍອດຂາຍປີລະ 912,500 ບາດ ໂດຍການຂາຍເປັນເງິນເຊື້ອທັງໝົດມີ ເງື່ອນໄຂການຂາຍ 3/10 net 30

ຈົ່ງຊອກຫາ

1) ໄລຍະເວລາເກັບໜີ້ (DSO)

2) ຍອດລູໜີ້ການຄ້າ

3. Amaeica filter company ເຊິ່ງຜູ້ຈຳໜ່າຍເຄື່ອງກອງອາກາດໂດຍຂາຍໃຫ້ແກ່ຮ້ານຄ້າປີກ, ບໍລິສັດ ໄດ້ສັ່ງຊື້ເຄື່ອງກອງອາກາດຈາກໂຮງງານຜູ້ຜະລິດຫຼາຍແຫ່ງໂດຍສັ່ງຊື້ຄັ້ງລະ 1,000 ເຄື່ອງ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນ ການສັ່ງຊື້ຄັ້ງລະ 40 ໂດລາ ຄວາມຕ້ອງການສິນຄ້າຕໍ່ເດືອນເທົ່າກັບ 20,000 ເຄື່ອງ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບ ຮັກສາເຄື່ອງລະ 0.10 ໂດລາ, ຈົ່ງຄຳນວນຫາ

1) ຂະໜາດຂອງການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຫຍັດທີ່ສຸດ.

2) ຂະໜາດຂອງການສັ່ງຊື້ທີ່ເໝາະສົມ ຖ້າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາຫຼຸດລົງເຫຼືອເຄື່ອງລະ 0.05 ໂດລາ

3) ຂະໜາດຂອງການສັ່ງຊື້ທີ່ເໝາະສົມ ຖ້າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາຫຼຸດລົງເຫຼືອເຄື່ອງລະ 10 ໂດລາ

4. ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດມີຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອດັ່ງນີ້

- ການສັ່ງຊື້ແຕ່ລະຄັ້ງຕ້ອງສັ່ງຊື້ເປັນທະວີຄູນ 100 ໜ່ວຍ

- ປະລິມານການຂາຍຕໍ່ປີເທົ່າ 338,000 ໜ່ວຍ

- ລາຄາຊື້ສິນຄ້າໜ່ວຍລະ 6 ພັນກີບ

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາເທົ່າກັບ 20% ຂອງລາຄາຊື້

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສັ່ງຊື້ແຕ່ລະຄັ້ງ 48 ພັນກີບ

- ບໍລິສັດມີສິນຄ້າເພື່ອຄວາມປອດໄພ 12,000 ໜ່ວຍ

- ໄລຍະເວລາໃນການຂົນສົ່ງ 2 ອາທິດ

ຈົ່ງຊອກຫາ

1) ຂະໜາດການສົ່ງຊື້ທີ່ປະຫຍັດທີ່ສຸດ

2) ຈຳນວນຄັງການສົ່ງຊື້ຕໍ່ປີ

3) ຈຸດສົ່ງຊື້

4) ຕົ້ນທຶນໃນການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຖ້າມີສິນຄ້າ 4,000 48,000 ແລະ 6,000 ໜ່ວຍ.